

C. SOUVENANCE

Légy boldog feleség!

BESZÉLGETÉS
LEÁNYOMMAL
A HÁZASSÁGRÓL

LÉGY BOLDOG FELESÉG!

C. SOUVENANCE

LÉGY

BOLDOG

FELESÉG!

BESZÉLGETÉS LEÁNYOMMAL A HÁZASSÁGRÓL

A francia eredeti mű címe és kiadója:

CONSTRUIRE UN FOYER

LIVRE DE LA FIANÇE ET DE LA JEUNE ÉPOUSE

Copyright 1950 by Édition Xavier Mappus, Le Puy – Lyon

Magyarra fordította: G.I.

A magyar kiadás jogát fenntartjuk.

Verlag OPUS MYSTICI CORPORIS, WIEN

Druck im Eigenbetrieb des Verlages OPUS MYSTICI CORPORIS bei Österr. Seelsorge-Institut, Wien I. Stephansplatz 3/III. - Verlags-Nr. 402.

A KIADÓ ELŐSZAVA

Századunk egyik legbiztatóbb tünetének mondják, hogy egyre több ifjú keresztény házaspár fedezi fel, hogy nincs kétféle szeretet: hitvesi szerelmük révén elmélyül Isten iránti szeretetük, akit frigyükben ott éreznek harmadikként, de első helyen; ugyanakkor pedig ez a családjukban kigyulladt szeretet kisugárzik környezetükre is.

Ezt a szellemet tükrözi Claire Souvenance jelen könyve, amelyet párjával, Michel Pierre ifjú férjek számára írt könyvével francia és német nyelvterületen egyaránt szívesen használnak az esküvő előtti jegyesoktatás során az egyházközösségekben.

E könyvek jelentőségére P. Bernhard Häring – napjaink egyik legismertebb morálteológusa – mutat rá a német kiadás kísérőszavában:

„Amikor a jegyesek Isten és az Egyház színe előtt kölcsönösen kimondják a hűséges „Igen”-t, egymást kölcsönösen megajándékozva munkatársaivá lesznek a Teremtőnek és a Megváltónak, Aki az üdvösség rendjében a házasságot a kegyelem és tisztesség forrásává tette számukra. Sőt, ennél még több is történik: egymás számára az isteni kegyelem közvetítőivé és eszközeivé is válnak...

Az a titokzatos tény, hogy Krisztus Urunknak az Egyházzal való szeretetszövetsége előképe a házastársak szeretetszövetségének, a házasság szentségének, amelyet a hitvestársak maguk szolgálnak ki, világosan mutatja, hogy milyen bensőséges kegyelmi kapcsolatban élnek. Ők egymás első lekipásztorai, s együttesen lekipásztorai gyermekeiknek, akiket majd Isten ajándékoz nekik. Ez a csodálatos kapcsolat a kegyelem és az egymás üdvéért való gondoskodás között nem valami esetleges ráadás, amely valamiképpen ott lebeg a házasság természetes adottságai fölött. Ellenkezőleg, mindaz ami szép és jó, boldogító,

de gondterhes is a házasságban, szorosan beletartozik az üdvösségnek és az üdvösség szolidaritásának rendjébe. Ez azt jelenti, hogy a hitvestársak egymással való lelkipásztori kapcsolata lélekkel kell, hogy átjárja a hitvesi és családi élet egész területét. Szeretetük bensősége, gyöngédsége, melege révén csakúgy, mint egymás iránti megértésük és türelmük révén egyre növekedniök kell Isten szeretetében, egyre jobban közeledniök kell Hozzá. „Isten az embert az Ő képére és hasonlatosságára teremtette, férfinak és asszonynak teremtette őket.” (Gen. 1,27) Isten azonban maga a szeretet. Istent tükrözni annyit tesz, mint szeretetét láthatóvá tenni. Az ember arra van hivatva, hogy egész létével és minden cselekedetével Isten ajándékozó szeretetét mutassa. Egész sajátos módon kell a férjnek és feleségnek hitvesi szerelmükben megsejteniök: milyen jó lehet az Isten, milyen boldogító lehet az Isten szeretete, ha már a mi hitvesi szeretetünk is oly egyszerű és boldogító!

De az nem elég, ha hitvestársak egymást abban segítik, hogy az Isten-szeretetet mélyebben megtapasztalják, és életükben tetté váltva visszhangozzák, – hanem szeretetüknek egyúttal ki kell sugározni a gyermekeikre és környezetükre is. A szeretet és élet energiái, szerte a világban, valamiképpen mind ebből a tiszta forrásból kell hogy merítsenek. A szentség a házasságot „sugárzó házassággá”, a családokat pedig „kisugárzó családokká” akarja varázsolni. A házasság több, mint elzárt vár, amely a hitvestársak szenvedéseinek, fáradságainak, örömeinek, áldozatainak, harcainak és győzelmének színhelye. Az egészséges család életadó forrása a társadalomnak, világossága környezetének. De szükséges, hogy teljesen tudatában is legyen feladatának.

A családnak alapjában véve csak egy választása van: vagy kisugárzó család lesz környezete számára vagy pedig martalékvá válik a környezetében fellépő különböző egészségtelen hatásoknak. Ezt a felismerést, amely oly jel-

lemző Franciaország sok eleven fiatal családi közösségére, C. Souvenance és M. Pierre házassági könyvei őszinte, közvetlen és megkapó módon közvetítik. Égető házassági problémákat tárgyalnak nemes felfogással, jótékony nagylelkűséggel, és pedig nem elméleti, hanem egészen gyakorlati módon. Vonzóan párosul ezekben a könyvekben a teljes keresztény eszmény felé való nagylelkű törekvés az egészséges realizmussal. Igazán katolikus szemlélet érvényesül itt, amely mindent magában foglal: a természetfölötti kegyelmi közösség magasztosságát és a természetes testi-lelki boldogságot; a bensőséges kettesben-levést és a kisugárzó megnyíltságot a világ felé.

Igy a két együvé tartozó könyv jó útmutató lehet a családi élet megszentelt birodalmában, elsősorban jegyesek és ifjú hltvestársak számára, de már meglett szülőknek is, akik saját házasságuk szépségére és nehézségeire visszatekintve, felnőtt gyermekeiket akarják gazdagítani hitük és tapasztalataik kincseiből."

Eddig P. Bernhard Häring professzor kísérőszavai könyvünk német kiadása mellé. - A magyar kiadást¹ abban a reményben bocsátjuk útjára, hogy legyen valóban jó útmutatóvá e könyvecske a magyar családok számára is.

A KIADÓ

¹ Fordításunk teljes egészében a francia kiadás alapján készült, mindössze néhány pársoros betoldást vettünk át a német kiadásból (Die Freude in der Ehe, Gespräch mit meiner Tochter. Otto Müller Verlag, Salzburg, 1963, 8. kiad.). - Itt mondunk köszönetet nagylelkű adakozóknak, egy áldozatkész német családnak, amely egyik tagjának szerzetesi jubileumát ünnepelte meg azzal, hogy lehetővé tette könyvünk megjelenését.

„...Isten az embert a maga képére:
Isten képmásául teremtette, férfinak
és nőnek teremtette...” Gen. 1,27.

„...A férfi ezért elhagyja atyját és
anyját, feleségéhez csatlakozik és a
kettő testben egy lesz...” Mt. 19,5.

ELŐSZÓ

Ez a könyv tanúságtétel. Egy sokgyermekes francia édes-
anyáé, akinek férjét a németek 1944-ben agyonlőtték.

Ez az édesanya égetően fontosnak tartotta, hogy fennen-
hirdesse a házasság szentségével megszentelt szerelemnek
nagyszerűségét – éppen manapság, amikor lépten-nyomon,
ujszágárusbódék és könyvkereskedések kirakatából minde-
nütt a pogány, érzéki szerelem szertelensége tárulkozik
– fiatalnak, felnőttnek egyaránt – a szeme elé.

Legidősebb leányának eljegyzése adott erre alkalmat.
Ez a könyv azoknak a beszélgetéseknek összefoglalása, a-
melyeket menyasszonylányával folytatott a szerelemről és
a házasságról.

Írását teológusok, moralisták és orvosok is átnézték, te-
hát nyugodtan mondhatjuk, hogy az mind vallási, mind
biológiai szempontból teljesen helytálló.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden-
kinek a kezébe adható. Csak olyan fiatal
leányoknak szól, akik már házasságra ké-
szülnek.

De ha egyes szülők, nevelők úgy vélik, hogy olyan fiatal
leányoknak is kezébe kell adniok, akik munkahelyükön
vagy tanulmányaik révén abban a veszélyben forognak,
hogy az életnek és a szerelemnek titkait eltorzítva, le-
alacsonyító alakban ismerik meg: tegyék ezt saját fele-

lősségükre. Helyesebb megelőzni a bajt, mint utóbb gyógyítani.

Ajánlatos, hogy a felnőttek megszívleljék tanácsunkat és ne adják válogatás nélkül minden fiatal leány kezébe könyvünket, amely károsan hathat azokra, akik ehhez még nem értek meg. Ezt pedig sem az író, sem a kiadó nem akarja! Éppen ellenkezően: világos és tiszta választ akarnak adni egy olyan problémára, amely számos fiatal keresztény leányt és családot foglalkoztat.

BEVEZETÉS

Kislányom, tegnap este bejöttél hozzám a szobámba, abba a szobába, ahol annak idején először bizonyosodtam meg arról, hogy kilenc hónap múlva boldog beteljesülés vár reám: anya leszek. . . Ugyanabba a szobába, ahol édesapád fogságbajutása után az éjszaka csöndjében Isten szeretete és végtelen irgalma segítségével lassan-lassan megértettem, hogy keresztrefeszített lélekkel ugyan, de mégis egy új Paradicsomba lépek be; aggódó szívű, fájdalmas szívű, végül pedig özvegy édesanya leszek, s így még titokzatosabb beteljesülés vár reám.

Gyermekem, én téged már kezdettől fogva a Boldogságos Szűznek, a Kálvária Madonnájának oltalmába ajánlottalak. Sokszor mondtam neked, hogy Ő csupa kegyelem, áldott az asszonyok között. Azt is mondtam, hogy nekünk, földi asszonyoknak hitvesi és anyai szívünket az Ő szívének oltalmára kell bízunk, hogy a magáéhoz és ezáltal Urunk szívéhez hasonlóvá formálja.

Épp ezt várja el tőlünk az emberiség mindnyájunk üdvössége és békéje érdekében.

Ebben a szobában kerestél fel engem, amely szerelmemnek, imáimnak, majd súlyos megpróbáltatásomnak tanúja volt. Hallgattál, ajkad sokáig nem nyílt szóra, de boldogság és bizalom sugárzott belőled.

Ragyogó könnyes szemed, remegő kezed, amellyel az enyémet szorítottad, azonnal elárulta, mit akarsz mondani.

Azután elmondtad mindazt, amivel szíved csordultig volt: beszéltél arról a boldog percről, amelyet egykor én is átéltem, huszonöt évvel ezelőtt. „Igen”-t mondtál és az, aki számodra rendeltetett, magához ölelt, hogy megcsókoljátok egymást.

Senki sem tudja még titkodat, csak az, aki nemsokára ujjadra vonja majd eljegyzési gyűrűjét, az, akivel majd

egymáshoz köt az Egyház az Ég áldásával, hogy életednek társa és jövődő gyermekeidnek apja legyen.

Senki sem tudja még kettőtök titkát, csak édesanyád, akinek lelkét most átjárják a szép emlékek és aki boldogan mosolyog rád, mert érzi, hogy hajótok vitorláját szerencsés szél feszíti és viszi napsütéses tájak felé.

Milyen csodálatos boldogság ez, gyermekem!

Van-e ennél nagyobb boldogság a földön? Talán csakez: új életet adni, – vagy az, ha Isten halandó embert közvetlen szolgálatára hív, hogy az örökkévalóság számára formáljon lelkeket.

SZERELEM

A szívedben most kiviruló szerelemben ott rejlik a ki-mondhatatlan öröm: amire ifjúságod eddigi éveiben vára-koztál, most valóra vált, és a többiek közül kiválasztott valaki, akinek a számára ezentúl te leszel az egyetlen.

Az együttlét ideje következik most, a kölcsönös gyengéd-ségeké, amikor fejedet vállára hajtva, karodat karjába fűz-ve végnélküli bizalmas beszélgetésekbe merültök. Amikor ti is úgy érzitek, mint minden szerelmes, hogy csak ti ket-ten vagytok a világon, a mennyország küszöbén, és semmi egyéb nem fontos ezen a földön, csak ez.

Szerelmesed az együttlétek közötti órákban is ott lesz – láthatatlanul – melletted: imáidban, szívedben egészen magad mellett fogod őt érezni és ez az a titok, amely lel-keket teljesen betölti.

Egyre jobban és jobban megismeritek majd egymást, sze-relmetek egyre inkább elmélyül. Gondolataitok tárgya a közös jövő, otthonotok, jövődő gyermekeitek; – de az emberi és egyszersmind keresztényi ideál is, amelyet kéz a kézben, közösen akartok megvalósítani életetek útján.

Segíteni fog ebben jellemeitek sok szép, értékes vonása: a bizalom az élethez, a nemes elhatározás, hogy az életet széppé és termékennyé formáljátok és a lelkesedés, amely valóra segíti az elhatározást.

Istenre bízátok magatokat, Ő vezéretek és támaszotok lesz, főképpen a házasság szentségének kegyelme által, amely végigkísér éjjel-nappal, egész életetek folyamán.

Adjátok át magatokat Krisztus Urunk vezetésének.

Mindez csodálatos dolog, de egyúttal valóság is. Ha nem ezzel a nemes hévvel kezditek el közösen az életet, én mint édesanyád, szorongva néznék szerelmeitek, jövőtök, családi életetek elébe.

És mégis, tudnod kell, hogy mindez magában még nem elegendő.

Egyetlen ember életútja sem lehet egészen síma, egyes, akadálymentes. A szerelem és a családi élet csakhamar problémák elé állít minden férfit és nőt, akik sorsukat jóban-rosszban egymáshoz kötötték. Ezeknek a problémáknak megoldása sohasem könnyű. Meglátod, már jegyessed alatt is fel-felmerülnek ilyen problémák. De ezt szívből kívánom is neked, mert ez szükséges a szerelemhez; enélkül gondtalan gyermekek maradnátok s a túlságosan könnyen öletekbe hulló boldogság mindkettőtöket önzővé tenne. Márpedig ez Isten gyermekei számára maga a boldogtalanság.

Ezért mindketten komolyan gondolkozzatok szerelmeteken és azon is, hogy Krisztus mit kíván tőletek ezzel a szerelemmel kapcsolatban. De maguk a körülmények is segíteni fognak ebben a felismerésben. Gondolkozzatok mindketten külön-külön ezen a kérdésen, azután beszéljétek meg egymás közt is, hogy lassanként eljussatok a közös megoldáshoz. Így tegyetek mindig, egész éltetek folyamán.

+

A szerelem eleinte nem más, mint ösztönszerű vonzalom, amely a kölcsönös megbecsülésben és összhangban gyökerezik, amely egymás karjába vezetett benneteket, hogy az élet nagy kalandjára vállalkozzatok. Mégis fokozatosan el kell jutnotok a beteljesüléshez, amelynek csúcát a Megváltó mutatta meg nekünk érettünk vállalt kereszthalálának és feltámadásának misztériumában.

A szerelem boldogsága, hogy szeretünk és szeretve érezzük magunkat. Igen, így van. Ám az első percek varázsa után, majd az első hónapok után, amikor az egész világ és benne ti magatok mintegy ujjászülettetek, „a dalok, csókok, virágok... és a gyermekes szerelem Édenkertjén” túl újabb felfedezést kell megélnetek: azt, hogy mindez egy

nagy cél érdekében adatott nektek. Ez a cél: önmagatok teljes és önzetlen átadása egymásnak. Ez lesz az a szikla-szilárd talaj, amelyben vonzalmatok gyökeret fog verni. Egészen hasonlóan ahhoz a szeretethez, amelynek példaképét Krisztus adta nekünk, amikor meghalt érettünk és az egész emberiségért.

Szerelmetek ajándék, amit azért kaptatok, hogy beleilleszkedjete egy nagy közösségbe s hogy olyan cél felé haladjatok, amely fényt áraszt és ösztönzést ad jegyességetek és későbbi házasságotok egész tartamára.

Mert kétféle szeretet van: a saját magunk és a mások szeretete; az önző szeretet és a jutalmat nem váró, önzetlen szeretet.

Önmagunk szeretete pusztá önzés, amely kielégülést keres mindenben, ami elébekerül. Az ilyen önző ember „szereti” ezt vagy azt az édességet, ezt a filmet, ezt a ruhát, ezt a fiút. Az emberek és mindaz, amit azok nyújtanak neki, csak örömforrást jelentenek számára; még az is, aki-ről azt állítja, hogy szereti, csak eszköz a számára, amely által örömet akar szerezni magának. Az ilyen uralkodni akar, rabszolgájává tenni a másikat.

Ez megpecsételi a szerelem sorsát, mert ez nem a kölcsönös kiegészítés, nem a beteljesedés a férfi és a nő számára, hanem romboló, szétzüllesztő erő, ami csakhamar eltávolodáshoz és váláshoz vezet.

A valódi szerelem ezzel ellentétben a Teremtő irántunk való, Fiában és az Egyházban testet öltött szeretetének földi hasonmása, nem önmagunk, hanem mások felé fordulás. Ezt a magatartást mindig újra és újra erősítenünk kell magunkban, hiszen természetünk beállítottsága épp ellentétes ezzel, mert önző.

Vigyázzatok, ne adjátok át magatokat teljesen a boldogító varázsnak, hogy szeretve érzitek magatokat! Ne higgyétek, hogy kölcsönös szerelmek minden nehézség nélkül mindig ugyanolyan új és eleven marad, mint amilyen az első órában volt. A boldog kezdet nem elegendő biztosíték

az örökkétartó, bensőséges együttéléshez, ahhoz, hogy teljesítsétek szülői hivatásotokat és megvalósítsátok mindazt, amit a Teremtő, az Egyház és az emberi társadalom vár szerelmetektől.

Bizonyára tudjátok, hogy vannak zilált házasságok, vannak olyan házastársak, akik beletörődtek abba, hogy közös igába fogva élnek egymás mellett, de valódi meghittség nélkül. De az talán még nem vált tudatossá bennetek, hogy ugyanazok a nehézségek, amelyek ilyen házastársakra végzetessé váltak, minden házasságban felmerülnek. Azoknál a házastársaknál, akik hűségben élnek egymással szép családi életet éppúgy, mint azoknál, akik idővel különleg is szétválnak, vagy akik csak sívár megszokásban élnek egymás mellett. A különbség közöttük csak abban van, hogy miként élik szerelmüket: a krisztusi szeretet fényében, vagy saját önzésük sötétjében.

Az a gyönyörű szerelem, amelyről ketten álmodtatok, mielőtt megismertétek egymást, s amely most válik elképzelésből valósággá, bizonyos fokig illúziókból táplálkozik. És ez természetes is. Úgy érzitek, máris tökéletesen egyé váltatok.

Az önmagatokon felülemelkedés, amit kölcsönös szerelmeitekben éreztek, a vonzódást és a vágyat, hogy boldoggá tegyétek egymást, nemsokára csalódások érik. Ez az elkerülhetetlen emberi sors.

Ráeszméltek majd, hogy szenvedélyes szerelmeiteknek túlságosan hosszú a várakozás a házasságkötésig. A természetes ösztön, a vágy, hogy teljesen egymáséi legyetek, abba a tilalomba ütközik majd, amely várakozást parancsol rátok. Igen, gyermekem, nehéz dolog úrrá lenni a szerelem sürgetésén, amikor még nem jött el az ideje, hogy egész énünk, egész testünk is részesüljön abban, ami szívünket már ujjongó boldogsággal tölti el.

Most majd egyre közelebbről ismeritek meg egymást. Már tudjátok, milyen tulajdonságokkal boldogíthatjátok egymást, de csakhamar még újabbakat is fedeztek fel. Egy-

úttal azonban arra is rá kell eszmélnetek, hogy a világon minden férfinak és minden nőnek testi, lelki és szívbeli jó tulajdonsága szükségszerűen együttjár bizonyos elkerülhetetlen gyarlóságokkal. Földi, húsból-vérből való ember, ha még olyan kíváló is, nem jelentheti számunkra a mennyországot, – ezt csupán Isten adhatja meg nekünk.

Terveket szőttök a jövődőről: a lehető legnagyobb egyiségre vágyódtok, hitben, barátságban, bizalmasságban, a legtökéletesebb beteljesülésre – de mindez még sok anyagi és egyéb akadályba ütközik. Gondot okoz majd közös életek megalapozása. Az elhelyezkedés, fizetés, lakás, talán még egészségetek is: mind gondot jelenthetnek. Szükségképpen fel kell majd áldoznotok bizonyos fokig egyéni, önálló gondolkodásokat, akaratokat, vágyaitokat. Ez szükséges ahhoz, hogy közös életet építhessetek fel, amelyhez mindketten hozzájárultok, készen arra is, hogy a magasabb cél érdekében még jogos vágyaitokat is feláldozzátok.

Jó lenne, ha mindez már jegyességtok idejében tudatossá válna bennetek, mert a házasság hétköznapija előbb-utóbb úgylát rátok kényszerítik ezt a felismerést.

Mikor majd mint férj és feleség éjjel-nappal együtt éltök, rá fogtok jönni arra, hogy két teljesen különálló lény vagytok, akiknek bizony sokat kell fáradozniuk azon, hogy ismét egymásra leljenek s az eddiginél még teljesebb összhangban egyesüljenek.

+

Nem szabad azt gondolnod, hogy árnyékot, akarok vetni szerelmeitekre. Ez olyan ragyogó, és oly nagy örömmel tölt el engem! Ha az ember a szerelemnek csak feltornyosuló nehézségeire gondolna, megölné szívében a szerelmespárnak azt a boldogító, ösztönös lendületét, amelyet Isten is akar és meg is áld.

De itt egy ennél még szebb, tökéletesebb szerelemtől van szó.

És éppen ezért akarok hozzásegíteni, hogy a nehézsé-

gekből ne váljanak valódi csalódások. Ezek oiy jegyesek és fiatal házasok esetében fordulnak elő, akiket nem figyelmeztetett senki idejekorán és akiknek senki sem volt segítségére. Én viszont segíteni szeretnék neked, hogy ezek a tulajdonképpen természetes nehézségek szerelmetek lényeges részeivé váljanak, elmélyítsék azt és megadják nektek azt a boldogító tudatot, hogy szorosan összetartoztok. Milyen boldogság lesz ráeszmélnetek, hogy az életben minden a szeretetet szolgálja, öröm és szenvedés, jó és rossz napok, éjszaka és nappal, ősz és tél, tavasz és nyár.

+

Ugye tudod, gyermekem, milyen boldogságban éltem édesapáddal s milyen elevenen él lelkemben ennek a boldogságnak emléke. Apád emléke annyira élő bennem, hogy más férfi sohasem léphetett volna az életembe ő utána. Csak arra az órára várok, amikor ismét megláthatom őt, hogy azután már örökre velem maradjon.

Ezt a boldogságot azonban nem kaptuk készen az Úristentől, hanem közös életünk minden egyes napján megújuló szeretettel építgettük fel. Ehhez nem volt elegendő az első csók! Nagyon soknak, még sokkal mélyebb érzésből fakadónak kellett azt az elsőt követnie, mert minden egyes megpróbáltatás, minden közös szenvedés, sőt minden elkerülhetetlen félreértés és kibékülés után is csak egyre szorosabbra fonódott a bennünket összefűző kötelék.

Lehetetlen volna szavakkal leírni ezt a boldogságot! Lásd, az élet nem kiábrándító. Akiknek sikerül olyan tökéletes harmóniában élniök, mint édesapádnak és nekem, azok sohasem kívánnának maguknak más életet.

Ti ketten is ilyen életet kívántok magatoknak és ezt el is kell érnetek, minden nehézségen keresztül. Az elétek tornyosuló akadályok végső fokon arra szolgálnak, hogy megtisztítsák szerelmeteket az önzéstől, mely minden emberi érzéssel együtt jár.

+

„Szeretteim, ” – írja Szent János apostol, Urunk szeretett tanítványa, – „megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket és hittünk benne. Mert a szeretet Istentől van! Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Szeretet az Isten, aki szeretetben él, Istenben él.”

„A szeretet Istentől van”: a valódi szeretet, édes gyermekem, az, amely őt élteni. Ezt a szeretetet hozta el hozzánk. Ez a szeretet kell, hogy átjárja a ti szerelmeiteket is, mint a kovász a kenyeret, amíg a kétféle szeretet eggyé nem válik.

„A szeretet Istentől van.” Valóban: nem az a legfontosabb, hogy téged szeressenek, hanem az, hogy te szeress. Úgy kell szeretnünk, ahogyan Isten szeret bennünket.

„Szeretet az Isten”, igen, kislányom. Isten boldogsága a mennyben olyan tökéletes volt, hogy nem akarta magának megtartani. Azért teremtette az emberiséget, azért teremtett bennünket, minden egyes embert, hogy mi is részesei lehessünk az Ő boldogságának, hogy idelent a földön még homályban ugyan, de folyton a tökéletesedés felé haladva éljünk, majdan pedig a teljes megvilágosodás és tökéletesség állapotában, az örökkévalóságban, az Ő életét élhessük.

Mi emberek ezt a felkínált tökéletes boldogságot összeromboltuk: visszautasítottuk magásra hivatottságunkat és önzésünket akartuk kielégíteni. Ezért Isten emberré lett, hogy meggyógyítsa a megromlott emberi természetet; és azáltal, hogy önmagával egyesített bennünket, visszavezetett az elvesztett Paradicsomba.

Mindez nem történhetett meg erőfeszítés és szenvedés nélkül. Istennek önmagát kellett feláldoznia, saját életét odaadnia azért, hogy jegyesének, Egyház- anyánknak közvetítésével minden ember elméje megvilágosodjék és akarata megerősödjék. Csak így tudunk egyéni erőfeszítéssel is és embertársainkkal egyesülve is haladni az úton, amelyen Krisztus jár előttünk. A Megváltó meghalt és feltámadott. Azért, hogy újból az Ő testének részeivé lehessünk, mind-

egyikünknek külön-külön, de mindannyian együtt egész életünk során mindig újra és újra meg kell halnunk önzésünk számára és fel kell támadnunk a szeretetben.

Ez keresztény életünk titka. Mint ahogyan Krisztusnak, ugyanúgy nekünk is állandóan minden erőnkől küzdenünk kell a kísértés ellen, mely arra csábít, hogy önmagunkat helyezzük a világ középpontjába. Önző vágyainknál sokkal magasabb cél szolgálatába kell állítanunk életünket. Meg kell értenünk, hogy életünket látszólag el kell veszítenünk ahhoz, hogy valóban elnyerjük, és azt is meg kell értenünk, hogy, ha a mag nem hal meg a földben, nem csírázhat ki és nem hozhat termést.

Ha így igyekszünk az Evangélium szerint élni, akkor megmaradunk a szeretetben és megmaradunk Istenben. Akkor a felé az egység felé haladunk, amelyért Krisztus utolsó imája szállt fel az Atyához, mielőtt a kálvária útjára lépett. A szétszórt és egymástól elszakított emberek, minden férfi és nő eggyé lesz a szeretetben, eggyé ember az emberrel, eggyé Krisztussal az Egyház által, eggyé Istennel.

Ez a jegyesekeszménye is, amit a házasságban kell megvalósítaniuk. „A férfi elhagyja atyját és anyját, egyesül feleségével és kettőből egy lesz.”

Kettőből egy legyen: hidd el, gyermekem, azért, hogy ezt elérhessük, érdemes szenvednünk és önmagunkat feláldoznunk, mint ahogyan a Megváltó cselekedte.

Ez az Istentől való szerelem, amely a házastársakat tökéletesíti: a legönzetlenebb szeretet, amely iparkodik hasonlónak lenni a keresztfán életét miértünk áldozó Isten szeretetéhez, kinek karja és szíve ott is szeretettel tárul felénk.

Isten nem önmagáért szeretett bennünket, hanem miértünk, azért, hogy élő részeseivé legyünk az Ő életének, amely maga a szeretet, az önzetlen szeretet.

Ez a kegyelem élete, a lehetőség, amely megadatott nekünk a keresztségben, az Oltáriszentségben meg a többi szentségben. Ez az a viszonzást nem váró szeretet, amely

képessé tesz bennünket az önzetlenségre, ha átengedjük magunkat Krisztusnak s az Egyháznak. Ez az, ami szívünket kitárja felebarátaink előtt, ami szeretetreméltóvá tesz bennünket, mert arról tanúskodik, hogy Isten életének részesei vagyunk. És ez a keresztyéni élet!

Hányan vannak, férjek, feleségek, családok, akik keresztyényeknek nevezik magukat, holott csak elriasztó példák mások számára! Pedig, mind egyéni, mind családi életüknek olyan „kegyelemmel teljesnek” kellene lennie, mint amilyen Szent Józsefé és Szűz Máriáé volt: kitárt szívű, szerető, egymásnak és másoknak is segítő, szolgálatrakész életnek, amely elkötelezettség és sugárzó tanúságtétel.

„Üdvözlégy, Mária, malasztal teljes...” Imádkozzatok az Angyali Üdvözletet és elmélkedjétek azon, mit kell felébresztenie ennek a fohásznak benneteket ahhoz, hogy szívetekben épen maradjon az eszményi szerelem.

+

Szeretnetek kell egymást, kislányom, és még a mostaninál is erősebb szeretettel szeretnetek, ha majd fiatal házasságok és szülők lesztek, sőt életetek alkonyán is. Ha igazán megértetted mindazt, amit eddig mondtam neked és amit édesapád meg én egyre jobban megértettünk, akkor majd ti is úgy fogjátok egymást szeretni, mint ahogyan Isten szeret minket és amilyen szeretetre Ő tanított bennünket.

Ez a szerelem kölcsönös odaadást és önfeláldozást kíván tőletek. Már most, utatok elején vállalatok kell egymásért a felelősséget. Mindegyiktek arra törekedjék, hogy a másikat boldogítsa, de egyúttal hozzásegítse az egyedüli igaz boldogsághoz: ez az isteni élethez hasonló élet. Ennek jutalma a mennyország, amelyet a szentek közösségében együtt fogtok elnyerni.

Ezért szeretnetek kell egymást, de egyik se legyen a másik rabszolgájává, mert ezzel erősítené amannak hajlamát az önzésre, ami pedig halálos veszedelem. Éppen ellenkezően: minden lehetséges módon, imáinkkal, önlemon-

dással, erkölcsi támogatással, gyöngédséggel, segítenünk kell egymást a tökéletesedésben. Ki-ki segítse a másikat, hogy felülemelkedhessék önmagán és teljesítse azt, amit Isten elvár tőle, s az emberiség minden tagjától: hogy az Egyháznak, az Ő titokzatos testének kiteljesedését szolgálja.

Úgye tudod, gyermekem, hogy ez csak úgy lehetséges, ha szerelmetek középpontjában a Kereszt áll. Nem azért, hogy elválasszon egymástól, hanem azért, hogy még ösztönös ifjú szerelmeteknél is sokkal szorosabban fűzzön egymáshoz.

Azt is tudnod kell, hogy ennek a célnak eléréséhez nem egyszer még annak a boldogságnak feláldozása is szükséges, amit az együttélés jelent a szerelmesek számára. Ezt az áldozatot kellett nekünk, édesapádnak és nekem, meghoznunk, amikor hazánk idegen megszállás alatt volt. Apád akkor csak azt kívánta, őrizzük meg egymáshoz való hűségünket, és elvállalta részét a küzdelemben, amelyből sohasem tért vissza hozzánk.

Önmagunknak teljes feláldozását és a másiktól való teljes lemondást megkívánhatja tőlünk valami olyan közösség, olyan szeretet, vagy kötelesség, amely mindennek föltette áll. Ha ez a sors nem is jut mindenkinek osztályrészül, annyi bizonyos, hogy az a szerelem, amelyik nem Istentől táplálkozik, amely nem a másikat szolgáló, odaadó, áldozatos és önzetlen szerelem, az nem valódi és nem tartós.

Már kisgyermek korodban is arra tanítottalak, hogy ne saját magadra gondolj elsősorban, hanem másokra, és arra, hogy másoknak is adj a magadéból. Később tanítottalak, szolgálj valóban annak az ifjúsági mozgalomnak, amelynek tagja lettél. Azt is elmondtam neked, hogy apád és én ott tanultuk meg, hogyan kell Krisztusnak és Egyházának élni.

Mindez most hozza meg gyümölcsét: szíved kész a szerelemre és az önfeláldozásra.

Szerelmesed és te idővel éppúgy egyetlen lényvé lesztek,

mint Krisztus és az Egyház. Egy testté, amelyben egy szív dobog. A szeretet eggyé forraszt két lényt, ha ez az ösztönös szerelem lélekkel átjárt, erőteljes, szent és önzetlen – ugyanolyan, mint az egész emberiség üdvösségéért és feltámadásáért kereszthalált szenvedett Krisztus szeretete.

KETTESBEN

Szeretsz és viszontszeretnek.

Tekintetedből új fény sugárzik, ajkadon a boldogság új dala fakad, szíved egybeforrt jegyesed szívével. Nemsokára ujjadra vonja a jegygyűrűt és hamarosan egybekeltek.

Sugárzóan boldogok vagytok, és anyai szívem örül, ha rátok néz. Örvendek, noha nagy áldozatot kell hoznom néhány hónap múlva, mert el kell válnom tőled, kislányom.

Kettőtök érzelmi kapcsolata napról-napra szorosabbra fonódik. Kölcsönös vonzalmatok a szerelem és gyöngédség jeleiben nyilvánul meg, ez teszi oly széppé minden találkozásokat.

Boldogság számodra minden egyes találkozás a napi munka befejezte után és vasárnaponkint, amikor jegyesed nálunk van. Várod őt. Külső megjelenése is olyan, mint amilyennek szereted látni, ápolt és csinos. Mindig újra megcsodálsz mindazt, amit már eleinte is elragadónak találál benne: szemét, haját, kezét, modorát, ami mind egészen egyéni sajátossága s amiről száz ember közül is azonnal felismernéd. Ha karjába símulsz, fejed az övéhez hajtod, előnt az öröm, a gyöngédség és a bizalom, amit az ő ereje és egész magatartása kelt benned. Ő pedig büszke rá, hogy ilyen szép, viruló fiatal teremtés áll az oldalán. Minden más leánynál szebb vagy az ő szemében, mert te vagy szíve választottja. Szeret és sugárzó lényed valósággal elbűvöli.

Mint mindenszerelmes fiatal pár, gyöngéden megcsókoljátok egymást, se vége, se hossza meghitt beszélgetéseiteknek. Jól tudom mindezt, de minden aggodás nélkül várok rád esténként, s csak arra kérem a Mindenhatót, tartson meg benneteket az Ő útján úgy, amint azt kívánom nektek. Emlékeimben most újra átélem a boldog órákat, melyeket mi éltünk át valaha, édesapád és én...

Meséltek egymásnak eddigi életetekről, gyermek- és serdülőkorotokról, elmondjátok egymásnak gondolataitokat, beszámoltok róla, hogyan telt el a nap addig, míg találkoztatok, álmodoztok közös jövőtökről és terveket szőttök.

Minél közelebből ismeritek meg egymást, annál nagyobb lesz szerelmetek is. Csodáljátok egymás szívének, lelkének szép tulajdonságait, egymás képességét, eszességét, ügyességét. Még azokat az apró fogyatékosságokat is megszerezitek egymásban, amelyek minden egyénre jellemzőek.

Mindebből fakad, hogy kölcsönösen boldogítani akarjátok egymást. Szerelmesed virággal kedveskedik neked, te pedig apró ajándékokkal leped meg őt, – sőt, már kötögetsz is neki.

De ezeken a gyöngéd figyelmességeken kívül más módon is törődtek egymással: igyekeztek összehangolni eltérő nézeteiteket még akkor is, ha ilyenkor egy kis futó árnyék vetődik együttlétekre, ami valósággal lesújt titeket. „Vajon szeret-e igazán?” – kérdezed ilyenkor magadtól. Ő is ilyesmin töpreng: „Vajon igazán olyan-e, mint amilyennek képzeltem?” Mindez azonban újra elsímul, hiszen alapjában véve teljes szívből szeretitek egymást. Azt is tudjátok már, hogy a szerelemben a válságokra is szükség van, mert csiszolják jellemeteket. Lehántják rólatok a makacsságot, az önzést és azt a veszélyes illúziót, hogy a szerelem útja mindig könnyű és síma.

Ha valamelyiteket bántja valami, vele szenved a másik is. Szembeszálltok a nehézségekkel, amelyek eszményeitek megvalósítása elé tornyosulnak és az anyagi nehézségekkel, amelyekkel az új otthon alapítása jár.

Abban, hogy önmagatok és személyes gondjaitok fölé tudjatok emelkedni, szerelmeteken kívül az is segítségetekre lesz, ha együtt imádkoztok. Segít az is, ha másokra is tekintettel vagytok, és kedvükért nem egyszer lemondtok arról, hogy kettesben legyetek. Az ösztönös szerelemből így önzetlen, valódi, mélységes szerelem lesz, amely ön-

megtagadáson és teljes odaadáson alapul és abból nyeri életgazdagságát és szilárdságát.

A szerelem tanít majd meg arra is, hogy átadjátok magukat Istennek, embertársaitoknak és egymásnak. Ez megtisztítja és egymáshoz fűzi szívüket. Csak az áldozatot követheti a feltámadás!

+

Nemsokára férj és feleség lesztek.

Ám nem szabad útközben megállnotok! A jegyesség ideje alatt a fiatalember is, a leány is nagyon könnyen beleéli magát a hódító szerepébe. Mindketten tetszeni vágyanak egymásnak és akaratlanul is többnyire csak előnyös oldalukról mutatkoznak.

A házasság első hónapjai után a férj is, a feleség is hajlamos arra, hogy a szerelmet magátólértetődő bizonyosságnak tekintse. Résen kell lenni, mert a megszokottság, a rutin, az önzés, mind, mind veszélyt jelent! A kisebb-nagyobb megpróbáltatások, amelyek minden családi élethez hozzátartoznak, a különböző jellemek okozta súrlódások, a gondolkozásmód eltérő volta: mind megannyi zökkenő az együttélésben. A szív hallgat, a szerelem veszélyben forog.

A férjet elszólítja otthonából hivatása, barátai, megszokott kedvtelései: a kávéház, sport, -mozi, de bizonyos elkerülhetetlen kötelezettségek is. Így gyakran elfeledkezik arról, hogy élettársának szüksége van az ő gyöngédségére, jelenlétére; a háztartás és a gyermeknevelés gondjai, amelyeket meg kellene feleségével osztania, teljesen az asszony vállára nehezednek, aki ilyenkor lázadozik és elkeseredik.

Az asszonyt viszont talán túlságosan is leköti az otthon és a gyermekek gondozása, a mindennapi konyhagondok, a mosás, vasalás, varrás, a háztartási pénz beosztása. Ha csak betegsége vagy állástalansága miatt otthon nem kell maradnia a férjnek, az asszony szeretetre vágyódó szíve

teljesen gyermekei gondozásában és nevelésében keres ki-elégülést: sokkal inkább anya lesz, mint feleség. Esetleg barátnőjéhez menekül gondjai elől, velük trécsel, pletykál. Mások felé fordul és – ami a nagyobb baj! – másoknak önti ki szívét ahelyett, hogy férjével beszélne meg mindent. Elhanyagolja magát, jeleneteket csap, már nem igyekszik sem elegáns, sem megnyerő lenni, olyan, mint annak idején volt, amikor vőlegénye megszerette.

A házastársak elidegenednek egymástól. Ha a férj hazajön, hallgatásba burkolózik, hogy elkerülje a szemrehányásokat. Újságja után nyúl, a rádiót hallgatja, míg az ebédre vagy vacsorára vár. Ha megcsókolja is feleségét, már csak megszokásból teszi. Nem törődik már semmivel, nem ügyel az otthon rendjére, nem végzi el a háztartásban a nehezebb, férfierőt igénylő munkákat, mint amilyen a tűzező-aprítás, szénhordás, nem gondoskodik róla, hogy a nagytakarításra, a lakás karbantartására, vagy a gyermekek cipőjének javíttatására pénz legyen.

Az asszonyt teljesen lefoglalja a főzés és a bevásárlás. Vagy a tűzhelynél foglalatoskodik, vagy a boltokat járja. Ha férje beszélgetni akarna vele, ő szórakozottan hallgatja, ha egy-egy este gyöngéden közeledik hozzá, ridegen visszautasítja.

Ha kézhez kapja a háztartási pénzt, sopánkodik, hogy férje sokat költ a maga kedvteléseire. Önzéssel vádolja. Még olyankor is azt veti szemére, hogy mindig másokkal törődik a férje és elhanyagolja őt, ha a férfit valami kötelezettség tartotta távol.

A férj pedig elfeledkezik a születésnapokról, házassági évfordulókról, eszébe sem jut már, hogy egyszer-egyszer virággal vagy valami ajándékkal kedveskedjék feleségének. Nem dicséri meg jó főztjéért, úgyszólván nem is szól hozzá, csak akkor, ha amiatt panaszkodik, hogy nem ízlik az étel.

Ha a férj el akarna menni valahová szórakozni, az asszonynak rendesen nincs hozzá kedve. Elégedetlenkedik a

férj hivatásával, pozíciójával, amely nézete szerint igazán jobb is lehetne, és mindenesetre több fizetéssel járhatna.

Ha súrlódások nem is fajulnak így el és szerelmek kerülnek ezeket a zátonyokat, ha szenvedélyesen szeretitek is egymást, még akkor is nagyon sok időbe, – esetleg hónapokba, sőt évekbe – kerül, amíg valóban egy szívvé-lélekké forrtok össze. Ennek egyszerűen az az oka, – különösen, ha mindketten határozott egyéniségek vagytok, – hogy a férfi gondolkozásmódja egészen más, mint a nőé.

Ha nem vigyáztok, a két gondolkozásmód szembefordul egymással, pedig Isten azért teremtette az embert férfinak és nőnek, hogy kiegészítsék, tökéletesítsék egymást, hogy a különbözőség a bizalomnak, szeretetnek és a harmóniának egyre gazdagabb forrása legyen.

Minél jobban szeretitek egymást, annál erősebb bennetek a kívánság, hogy tökéletesen megértsétek egymást. Annál inkább rá is kell eszmélnetek arra, – hiszen a halandó emberek nem élnek még a mennyország tökéletes boldogságában és lelki harmóniájában, – hogy mindig van közöttetek valami fátyol s csak ezen át láthatjátok egymást. Ez néha nagy gyötrelmet; fájdalmat okoztok egymásnak, mindketten keservesen szenvedtek, mert kétségbeest az érzés, hogy reménytelenül megmaradtok két különböző lénynek és nagyon nehéz tökéletesen megérteni a másikat, behelyezkedni lelkiállapotába. Egyik sem tud behatolni a másik lelkébe és tökéletesen egybeforrni vele.

Nem más ez, mint a szerelem egyik próbája, talán éppen a legszerelmesebb szívek megpróbáltatása. A Mindenható bizonyára azért rendelte ezt így, hogy lépésről-lépésre elvezessen minket az igazi, önzetlen szeretethez. Ezzel megtanít arra, hogy éppen azért szeressük a másikat, mert olyan, amilyen, nem pedig azért, amit nyújt nekünk.

Igazán szeretni valakit, azt jelenti, hogy úgy szeretjük, mint Krisztus szerette az emberiséget: egészen a magunk feláldozásáig. Le kell győznünk magunkban a merőben ösz-

tönös szerelmet, amely többé-kevésbé csak a maga kielégülését keresi a másokban.

+

Értsük meg a másikat, fogadjuk el olyannak, amilyen, sőt, fordítsuk javunkra jótulajdonságait, hogy ezekkel el-lensúlyozhassuk saját jellemünk hibáit, hiányait: éppen így egészíti ki egymást kölcsönösen férj és feleség.

A férfi testi alkata, ereje, széles mellkasa és válla, kemény izmai, a benne buzogva áradó életerő, mindez még lelki alkatára is rányomja bélyegét és meghatározza magatartását az életben, gondolkodását, cselekedeteit és azt a módot, ahogyan kifejezi magát és ahogyan szeret.

Mintha egészen egy darabból öntötték volna: megfontol, határoz, dönt. Ha nem fékezi magát, könnyen darabos lesz gesztusaiban és beszédében. Az érzelmek világa, amelyben olyan otthonosan mozgott jegyessége idején, nem az ő igazi birodalma. Cselekvésre, felfedezésre, kalandra és hódításra született, az igazságért kell élnie. A küzdelem az életeleme. Gyöngeséggel és a szenvedéssel szemben gyá-moltalan; megzavarja az, amit felesége és gyermeke lényében nehezen tud megérteni. Nem szeret engedelmeskedni és a türelem nem erős oldala. A betegséget és a testi fájdalmat nehezen tűri. Ha pihen, a tökéletes kényelmet keresi és szereti, ha kiszolgálják.

Szeretetmegnyilvánulásai kurtára mértek. Úgy véli, az-zal, hogy övéiért él s nekik szenteli magát, éppen eléggé megmutatja szeretetét: számára elegendőnek tűnik, ha szeretetét tettekkel bizonyítja. Ami ezen túlmegy, azt sok-szor gyerekesnek tartja. Vannak azonban órák, amikor valósággal boldoggá teszi, hogy feleségében önmagánál gyöngébb lényt láthat, akit óvnia, védenie kell. Ilyenkor jól esik neki, ha az asszony gyöngéden és hízelkedően símul hozzá, mint a gyermek. Arra pedig mindig büszke, ha felesége csinosan, ízlésesen öltözködik és fésülködik.

. Ha viszont elcsügged, ha az életkörülmények csalódást

mérnek rá, kibújik belőle az örök gyermek és feleségében anyját keresi, aki előtt gyöngé is lehet, akire teljesen rábízhatja magát, akitől tanácsot kérhet, aki babusgatja, ha beteg, egyszerűen: akitől megkaphatja mindazt, amire szüksége van.

Kétségtelen, hogy mindez olyan hiba is lehet, ami a feleséget bántja és keseríti. De hidd el, kislányom, az asszonynak megértőnek kell lennie és tudnia kell, hogy azok csak a kiváló férfitulajdonságnak a fonákját jelentik, amelyek a feleség lelki fejlődését is szolgálják.

A nő egyéniségét viszont az határozza meg nagyon erősen, ami minden hónapban, valamint a gyermeke születése előtti hónapokban megy benne végbe. A férjben feltörő életerő bizonyos fokig a felszínen zajlik, s nem járja át egész testi valóját olyan mértékben, mint az asszonynál. Az asszonyt a Teremtő bájosnak teremtette, szerelemre és anyaságra alkotta. Külső formái kerekdedek, testének más részei fejlődtek ki erősebben, mint a férfinál, azért, hogy teste gyermeke bölcsője lehessen és hogy piciny korában tejével táplálhassa. Az ő teste nem harcra, erőfeszítésre van alkotva, hanem odaadásra és gyöngédségre. Az asszony finom érzésű, tud ápolni és vigasztalni, megértésre és irgalomra hajló. Erősebb a férfinál mind testi, mind lelki szenvedésben, ha sajátos női hivatásának él. Nem az elmélet és az eszmék érdeklik, hanem az emberek, a valóságos kézzelfogható teremtmények. Találékony, megértő, sugalmazó. Nem egyszer éppen gyöngesége révén talál kivezető utat a nehéz helyzetekből és így kerüli meg az akadályokat. Sokszor azonban önmagát sem érti meg; habozik, amikor döntenie kellene. Érzékenysége kifinomult; az indulatok, az érzelmek, az árnyalatok és részletek alkotják világát. Néha úgy tűnik, nem őszinte. Öntudatlan, vagy kiszámított csalafintaságával, duzzogásával, apró tűszúrásaival nyílt támadás nélkül is gyakran megsebzí férjét. A jelenetekkel, amelyeket azért rendez, hogy elérje, amit kíván, nem egyszer kihozza sodrából.

A férfi nyers, az asszony érzékeny. A férj fájdalmat okoz feleségének, ha nem veszi körül elég gyöngédséggel, a férjet viszont az bántja, ha felesége túlzottan érzékeny és szeretetigényében túlságosan követelőző és önző.

Ha viszont a férj kifejleszti és megszilárdítja jellemének szép vonásait, akkor az asszony megtalálja benne azt, amit keres és amit elvár tőle: a férfiasságot. Igaz, darabos a férj, de megbízhatósága, nézeteinek biztossága azt az erkölcsi és fizikai támaszt jelentheti, amely ellensúlyozza a női gyöngeséget és ingatagságot. Az asszony sokszor tehetetlennek érzi magát olyan nehézségekkel szemben, amelyek nem a családi életben merülnek fel, hanem olyankor, amikor a nő a férfiak keményebb világába ütközik. Ilyenkor örül és biztonságérzetet ad neki, ha maga mellett tudja férjét, aki szembenéz a dolgokkal, segíti és megvédi asszonyát.

Az a férfi, aki híven betölti férji és apai hivatását, feleségének valódi támasza. Megtanítja az asszonyt arra, hogy uralkodni tudjon érzelmein, ne akadjon fel semmiségeken. Megtanítja, hogy ne zárkózzék be az otthon négy fala közé, ne éljen csak egyik napról a másikra, hanem lássa meg az általánosabb jelentőségű problémákat is, a hivatás, a haza problémáit. Felnyitja szemét arra az igazságra, hogy senki sem töltheti be keresztényi hivatását akkor, ha nem vállal felelősséget az emberi társadalomban és ha nem sugároz ki arra valami szépséget a maga lelkéből.

Szeretettel és megértéssel vezesse rá feleségét minderre. De legyen mindig annak a tudatában, hogy ő viszont szándékaiban, terveiben, elgondolásaiban gyakran megfélemedezik az árnyalatokról, a személynek kijáró tiszteletről, a következményekről, amelyekkel eljárás módja emberi számítás szerint az adott esetben járhat.

Az érzelem világában az asszony uralkodik. Férje révén felismeri, hogy nem csupán az érzelmek biztosítják az emberiség haladását: ő viszont arra tanítja meg férjét, hogy az egyéniség teljes kibontakozásához szükség van az

érzelmeik világára is, és hogy ennek lebecsülése magát a férfit alacsonyítja le, aki így nem valósíthatja meg azt, amit felesége is, embertársai is elvárnak tőle. Az asszony pedig vezesse be a férfit az érzelmeik világába, de nem azért, hogy ezzel a férfi saját világát háttérbe szorítsa, hanem hogy egy újabb, számára eddig ismeretlen dimenziót nyisson meg előtte.

+

Mindehhez, amit itt elmondtam neked leányom, még sok mindent lehetne hozzáfűzni; de én csak arra akartalak benneteket rávezetni, hogy máris gondolkodjatok, mégpedig közösen, azokon a problémákon, amelyek majd közös éleetek során felmerülnek. Tudom, hogy nem akarjátok, hogy szerelmeitek csak felületes érzés legyen, hanem valóban egybe akartok forni. Ezt azonban csak lassan, lépésről - lépésre haladva lehet elérni, akkor, ha majd az együttélésben egyre jobban megismeritek egymást.

Fűzzünk hozzá még valamit a mondottakhoz: a férfi és a nő vérmérsékletének számtalan változata van, amit nagyon sok körülmény határoz meg. Így például testi adottságaik, neveltetésük, a fizikai és erkölcsi környezet, amelyben felnőttek, egész szellemi és lelki életük. Vannak gyöngének látszó férfiak, akik azonban erőselekkűek. Mások szelídek, érzékeny és fogékony lelkűek. Mások ismét indulatosak, lelkesedők, nyakasak. Ezt a felsorolást szinte a végtelenségig lehetne folytatni. Ugyanez érvényes a női lélekre is.

Látnivaló, hogy nincs két teljesen hasonló ember a világon és senkit sem lehet tökéletesen belesorolni azoknak a kategóriáknak valamelyikébe, amelyeket a vérmérsékletek tudományos felosztása ismer. Sőt, még ha úgy gondolnók is, hogy egy-egy bizonyos férfi és nő teljesen egyforma jellemű, akkor is bizonyos, hogy mindegyik a maga férfias vagy nőies észjárása szerint reagál a dolgokra. Már csak

ezért is kölcsönösen hangolják össze állandóan eltérő nézeteiket, felfogásukat.

A férj mindig férfi marad, annak ellenére, hogy bizonyos nőies jellemvonásai is vannak. Ez áll a nőre is: ha esetleg van is valami férfias a megjelenésében, alapjában véve mégis mindig nő marad. Mindkettőnek meg kell találnia nemének sajátos lélektani jellegét. Ez rendszerint sikerül is. Legtöbbször a házasság segíti őket ehhez, ha valóban felismerik hivatásukat.

Csak jegyessed iránt érzett szerelmed segíthet hozzá, hogy igazán megismerd őt, olyannak, amilyen valójában, s nem másnak. Ha komolyan akarod, akkor egyre jobban és jobban megismered őt és ezáltal összetartozásotok is egyre inkább elmélyül. Ez jövődő életed nagy feladata, ezen kell munkálkodnod és ezt bizonyos értelemben sohasem tekintheted befejezettnek. Csak a túlvilágon, Istennek és szentjeinek világgosságában fogjátok egymást tökéletesen megismerni.

+

Ismétlem, ez csak akkor lehetséges, ha van bennetek mindig friss, erős akarat, hogy megismerjétek és meg is értsétek egymást. Az önzetlen szeretetnek szüntelenül harcolnia kell az ösztönös szeretet ellen. Nem az a legfontosabb, hogy téged szeressenek és megértsenek. Nem várhatod el vőlegényedtől, majd később férjedtől, hogy valósággal imádjon, hogy engedjen szeszélyeidnek, hogy feltétlenül alávesse magát akaratodnak, és egyetértessen mindennel, amit a fejedbe vettél.

A legfontosabb az, hogy te szeressed őt és igyekezz belehelyezkedni az ő helyzetébe. Így éritek el a lehető legnagyobb összhangot és egyetértést. A maga részéről bizonyára ő is ugyanerre fog törekedni, hiszen ő is teljes szívéből szeret téged és méltó szeretetedre és becsülésedre.

Jönnek majd olyan napok is, amelyeken a köztetek lévő fátyol sűrűbbnek látszik, hiszen egvikőrők sem tökéle-

tes. Olykor talán mindketten makacsul megmaradtok a magatok különböző álláspontján és csak nagyon nehezen engedtek. A szerelemben és az együttélésben adódnak válságok, hiszen gyarló emberek vagyunk mindnyájan és azt kívánjuk, hogy mi legyünk a középpont, amely körül az egész világ forog. Ilyenkor bezárul a szívünk Isten, ember és szerelmesünk előtt. Magunk is szenvedünk alatta és megkínozzuk vele hitvestársunkat is.

Hány, de hány házasság van, amely maga a pokol! Ezek a világon meg sem érdemlik a házasság nevet. Sokkal inkább a pokol örökkétartó önző, Istentől-elszakadottságnak hasonmásai, amelynek tüzét a sátán és a kárhozottak önmaguk választották.

A ti szerelmetek azonban egészen más Tűzhöz lesz hasonló: tisztán lobogó láng lesz, meleg és sugárzó, amelynél mindenkiszívesen melegszik majd, aki csak ismer beneteket. A hamut, amely minden tűzhelyre rá-ráakodik, és a salakot időről-időre el kell takarítanotok s akkor a láng örökké a remény vidám dalocskáját duruzsolja majd.

Ezért sokat beszélgetsetek bizalmasan egymással. Ne felejtsetek, hogy szerelmeteket elhidegülés fenyegeti azon a napon, amelyen ráeszméltek, hogy már nem tudtok úgy beszélgetni egymással, mint azelőtt. Ha már nem mondjátok el egymásnak mindazt, amit csak el lehet mondani. Istenen kívül valaki másnak is. Ha már nem érdekel spontán szeretetből mindaz, ami a másikat foglalkoztatja, vagy amiről beszél. Ha már hiányzik közöttetek a lélektől-lélekig szóló bizalmasság, amely oly széppé tette jegyességetek idejét. Ez az a perc, amikor újra fel kell szítanotok szívetekben a szerelem tüzét. Támogasson ebben a szentségek kegyelme, amely Krisztus és az Egyház hatalmából két lényből egy párrá kapcsolt össze benneteket. A házasságkötéssel egy egész életre elköteleztétek magatokat egymásnak. Ez az elkötelezés a válság óráiban nagy segítség lesz szerelmetek megerősítésében. Ez a szent kötelék az a korlát, amely feltartóztat, ha megínogtok. Ez az az erő,

amely az elmúlt boldog napok emlékéből és a még elkövetkezendők reményéből új bátorságot merít. Ez sarkal arra, hogy keressétek és meg is találjátok a kellő percet a kimagyarázkodásra és az újra egymáshoz vezető beszélgetésre.

Az ehhez szükséges erőt mindketten csak a bensőséges, áhitatos imádságból meríthetitek. Isten maga a szeretet, az önzetlen, irgalmas és megbocsátó szeretet. Ő előtt a lélek érzi, hogy enged keménységéből, hajthatatlanságából és lassan-lassan újra kihajt benne a szerelem. Végül kitarul a szív, hogy befogadja a másikat.

Nagy jelentősége van a közös imádságnak. Ezáltal segíthetitek egymást hibáitok legyőzésében. Ezeket csak esküvőtok után, a mindennapos együttlét során fogjátok igazán megismerni, és szenvedtek is majd miattuk. Minduntalan beléjük ütköztök. Ha nem vigyáztok magatokra, heves szemrehányásra fakadtok, ezt később magatok is megbánjátok. De, ha igazán és önzetlenül szeretitek egymást, ennek nem szabad előfordulni. Ne engedjétek át magatokat a csalódottságnak és főleg ne mutassátok ezt egymásnak. A kritizálás mit sem ér, csak bosszantjuk vele hitvestársunkat.

Ebbe a kisebb-nagyobb megpróbáltatásba bele kell törődnünk. Fogadjuk el hitvestársunkat minden hibájával, mintha sose vetkőzhetné le azokat és tekintsük ezt elkerülhetetlen keresztünknek, amit az egész életünkben hordoznunk kell. Szerencsére többnyire nem lesz így. De a léleknek ez a beállítottsága, hogy az okozott sérelmet készségesen megbocsájtjuk, keresztként fogadjuk el: épp az az evangéliumi magatartás, amit Krisztus Urunk kíván tőlünk. Ez a megbocsátás azután lassan-lassan minden neheztelést eloszlat, nem engedi, hogy úrrá legyen rajtunk a szeretetlenség. Később, ha már lehiggadtunk, könnyű lesz egyszerűen megmondani hitvestársunknak, mi volt az, amin megütköztünk, vagy amivel megbántott bennünket.

Mindez nem olyan könnyű, mint ahogyan gondolnád. Amint valamelyest elfeledtük már azt, ami bántott, már

nem szívesen tesszük szóvá. Azzal azonban, hogy hallgatunk róla, csak önzővé tesszük a másikat, akinek esetleg fogalma sincs arról, milyen hibát kellene önmagában legyőznie ahhoz, hogy különb emberré váljon. Ebben az esetben szerelmünk nem szolgálja a szeretett lénynek lelki fejlődését, tökéletesedését, csak mi magunk nyugszunk bele rabszolgasorsunkba. Nem, nem! Beszélnünk kell ezekről a dolgokról, nem hallgatni! Éppen azért, mert szívünkben elfelejtettük már és megbocsájtottuk a nekünk okozott fájdalmat, képesek leszünk arra is, hogy kellő gyöngédséggel és a megfelelő szavakkal mondjuk meg mindazt, ami arra szolgál, hogy a másik ráeszméljen hibáira és leküzdhesse azokat. A kellő alkalom erre talán akkor nyílik, ha egyszer szerelmespárok módjára – hiszen mindig azoknak kell maradnotok! – kettesben sétáltok, vagy egy meghitt kettesben töltött csöndes este nyújt erre jó alkalmat.

Ha kiöntitek egymásnak szíveteket, észreveszitek, hogy lassan-lassan minden megvilágosodik. Talán túlzás is volt, amikor egyik-másik cselekedetben, egy-egy szóban, vagy hallgatásban önző szándékot véltetek felfedezni, talán önkéntelenül is figyelmen kívül hagytatok valamit. Tudatára ébredtek majd, hogy hiába, minden egyes ember vérmérsékletében vannak bizonyos megváltoztathatatlan tulajdonságok. Ezek egyéni sorsunkhoz tartoznak, de egyéb tulajdonságokkal ellensúlyozni lehet ezeket és így elvesszük bántó élüket.

Emlékezz csak vissza, gyermekem, milyen színarany jellemű volt a te jó apád. Ítéleteiben talán merev volt, inkább elméleti, mint gyakorlati természet, egyes emberekért elfogultan lelkesedett, másokkal szemben – ugyan minden rosszakarát nélkül – igazságtalan volt. Gazdagon áradó életerő volt benne, – ó, mennyire szerettem őt ezért!

Én viszont magambaforduló és hallgató voltam, mint te is, kislányom. Egyetlen helytelenül megválasztott szótól már bezárultam, mint a kagyló. Nem tudtam elfogadni a még oly világos érvelést sem, ha az nem egyezett azzal,

amit én magamban homályosan éreztem. Ilyenkor kemény is tudtam lenni és nem egyszer megbántottam őt. . .

De lásd, ez sosem tartott sokáig, mert ő ki tudta várni az alkalmas pillanatot. Éreztem olyankor, hogy még gyengédebben fordul felém és akkor szelíden, kíméletesen megmondta, mi bántja. Akkor már én is be tudtam vallani, hogy engem mi bántott: hosszasan beszélgettünk és végül megcsókoltuk egymást. Ezek a csókok legszebb emlékeimhez tartoznak, mert utánuk mindig úgy éreztem, mintha újból házasságot kötöttünk volna.

+

Szeretni egymást, segíteni egymást, igazán összeformni, úgy, hogy ketten egy lényé váljunk, ez azt jelenti, hogy lelkünket teljesen kitárjuk egymás előtt. A többit Isten végzi el. Ez az egyetlen fontos dolog az életben, s azért, hogy ezt elérjük, érdemes küzdeni, imádkozni és szenvedni.

Húsvét hajnala mindig csak Nagypéntek után következik. A két szív szeretetközössége csodálatos valami: erőt önt belétek, hogy kéz a kézben, egyre jobban egybeforrva, egyre mélyebb szeretetben élve legyőzzetek minden elétek tornyosuló nehézséget és elbíriatok minden keresztet az életben.

Igy lesztek annak élő, meggyőző tanuságtétele, amire az emberiségnek annyira szüksége van: Krisztus és az Egyház egységének.

EGYMÁSÉI LESZTEK

Eljött az idő, amikor már nem elég nektek, hogy szíveket egymásnak adtátok: arra vágytok, hogy tökéletesen eggyé lehessetek.

Ha kettesben vagytok, szemetek szerelmesen egymásba mélyed, megcsókoljátok és becézitek egymást. Kezetek összefonódik. Vőlegényed belétemeti arcát hajadba és magába szívja a belőle áradó illatot. Te karjába símulsz; valami új érzés önti el egész valódat és tested is részt követel abból, ami szívedet eltölti.

Ez rendben van így. A Mindenható nem teremtett bennünket tisztán szellemi lényeknek, ezért, ha két ember szerelemmel szereti egymást, akkor ennek a szerelemnek beteljesülésére vágyik, egymás tökéletes megismerésére, a két szívnek és a két testnek teljes egyesülésére.

Nem is volná természetes, ha másképpen éreznél. Fájdalom, nagyon sok fiatal leány és asszony a teljes odaadást csak kötelességnek érzi, amit el kell viselnie anélkül, hogy örömet lelnének benne. Erről majd még beszélünk.

Most azonban még nem vagytok férj és feleség. Helyes, sőt kíváncsi, hogy a fiatalok, mielőtt eljegyzésre kerülne a sor, megtudják egymásról, hogy egészségesek, ép alkátúak-e. Alkalom nyílik erre uszodában, a sportnál, a szabadban, amikor családjukkal vagy ismerőseikkel együtt töltik szabad idejüket. Ám ennél tovább menniük még nem szabad.

A csók, a gyöngéd összesimulás hozzátartozik a jegyesek szerelméhez, de vannak bizonyos élesen megvont határok, amelyeket tilos áthágniok.

Nincs még jogotok ahhoz, hogy egymás testének azokat a részeit megérintsétek, vagy csak nézzétek is, amelyeket a Teremtő az élet továbbadására és a szerelem céljaira alkotott.

A házasság előtti tisztaság komoly parancs. Egy bölcs paptól hallottam ezt a tanácsot: „Arc, haj, kéz, – de semmi több!” Ugye érted, gyermekem, mit akart ezzel mondani. Nem azt jelenti ez, hogy nem szabad egymáshoz érintetek, vagy átkarolni, megölelni egymást. Csak attól kell óvakodnotok, hogy ez testi izgalmat keltsen bennetek, mielőtt a házasság egy életre összeköt benneteket. Ennek a testi reakciónak mibenlétét majd még megmagyarázom neked.

Előfordulhat, hogy akaratlanul is valami szenvedélyes izgalom fog el benneteket; ha ezt nem szándékosan idéztétek elő és nem keresitek újra, meg újra, akkor nem kell emiatt szemrehányást tennetek magatoknak. Ha ilyesmi előfordul, azután tartózkodóbbak legyetek.

Elsősorban arra vigyázzatok, hogy csókotok gyöngéd legyen és rövid: ez a jegyesek között megengedett legnagyobb bizalmasság. Máskülönben elhatalmasodik bennetek a kísértés, hogy tovább is menjetek és ilyenkor a jószándék úgy elolvad, mint hó a nap melegétől, és máris férj és feleség lennétek, még mielőtt a házasság szentségi kegyelmében részesülnétek.

Igaz, hogy Isten mindent megbocsáthat. A lélek elveszített és visszanyert tisztasága néha még külön is lehet annál, amit küzdelem nélkül óvott meg valaki. De higgyed el, semmi sem ér fel a győzelmesen megvívott harccal! Ez vértéz fel azokra az egyéb áldozatokra, amelyek további életed során várnak reád. Ebben a harcban veletek van az Ég kegyelme, és egymást is kölcsönösen segíthetitek benne.

A férfi és a nő testének intimitásait Isten ugyanannak a szent hivatásnak szolgálatára alkotta, mint az életet és a szerelmet; Ő nem akarta, hogy ezeket megismerjétek, mielőtt erre a hivatásra áldását adta a házasság szentségében.

Egész valótok, testetek, szívetek - lelketek egymásnak

szentelése házasságkötések napján történik majd meg abban a szentségben, amely megpecsételi egyességeket.

Ne feledjétek el, hogy a jegyesség még nem házasság és maga az Egyház is azt várja tőletek, hogy, ha ráeszméltek, hogy nem vagytok igazán egymáshoz való, lesz bennetek annyi őszinteség, értelem, becsületesség és határozottság, hogy nem kötitek sorsotokat végleg egymáshoz. Erről sok jegyespár megfeledkezik. Érzik, hogy valami nincs rendjén közöttük, de ahelyett, hogy külön-külön, vagy együttesen megháynák-vetnék, vajon nem tévedtek-e, meggondolatlanul belevetik magukat egy olyan szerencsétlen kalandba, amely nem is végződhet másképp, csak boldogtalansággal.

A jegyesség felbontásában nincs semmi szégyelnivaló. Ez az idő arra való, hogy a lehetőséghez képest megbizonyosodjatok felőle, hogy egymásnak teremtet-e titeket az Isten. Ha igen, úgy semmitől sem kell félnetek. Hosszú közös életetek folyamán lesz részetek megpróbáltatásokban is, de abban legalább bizonyosak lehettek, hogy hála komolyan átélt jegyességeiteknek és a házasságtoknak, ezeket a nehézségeket legyőzitek és szerelmeitek megszilárdul és elmélyül. Ebben segít majd egész valótok teljes egyesülése, amelyre már most is vágytok.

Ezt a boldog órát türelemmel és önlegyőzéssel várjátok ki. Igaz, mintegy kettéhasadást éreztek magatokban, mert nem élhetitek ki a szerelmeiteket teljesen, pedig Isten a testet úgy alkotta, hogy kövesse a szív szenvedélyét. De maradjatok állhatatosak és vigyázzatok! Ne legyetek túlságosan gyakran és hosszan kettesben, amikor nem kell tartanotok attól, hogy valaki megzavarja együttléteteket. Mondjatok le időnként azokról a gyöngédségekről, amelyek megmámorosítanak és veszélyeztetik önuralmatokat.

Kislányom, ebben segítened kell vőlegényednek, mert ez a küzdelem neki sokszor nehezebb lesz, mint neked. Nem szabad átengedned magadat becézgetéseinek, ha ér-

zed, hogy a benne forrongó indulatok már-már áttörik a gátat.

Ez a nő feladata: meg kell tanítanunk a férfit arra, hogy tiszteljen bennünket, támogatnunk kell őt a tisztaságért vívott harcban, türelemre kell bízgatnunk, ha szükséges. Egyszerűen segítenünk kell neki abban, hogy győzze le ösztöneit és szerelme inkább lelki legyen, mint testi.

+

Néhány hónap múlva majd valóban eggyé váltok. A szeretet, az imádság és az odaadás vágya már előkészített benneteket arra a titokzatos, szép egyesülésre, amely a házasság szentségét követően felbonthatatlanul, egész életetekre férjé és feleséggé tesz benneteket.

Én is szeretnék neked segíteni abban, hogy ez az egyesülés számodra valódi beteljesülés legyen, nem pedig csalódás.

Hány fiatal asszony van, akit nem készítettek elő a házasságra! Mitsem tudnak, vagy hamis képük van a dolgokról. Úgy vélik, tisztaságukat veszítik el, amikor szűzességüket adják oda férjüknek. Hogy a fiatal leány félelmet, vonakodást érez, ez érthető, és ezek a szerencsétlenek valósággal irtóznak attól, ami a legtisztább érzés, csodálatos öröm és egész életünkre szóló feledhetetlen emlékek kellene lennie.

Milyen szép odaadni magunkat annak, akit szeretünk! Odaadni félelem és fenntartás nélkül s látni szemében, érezni megindultságából, minden durvaságtól mentes gyöngédségből, milyen boldoggá tettük őt!

És milyen szép elgondolni, hogy ez az átadás, amely házastársakká tesz benneteket, nemsokára majd családokat alapítja meg; gyermekeitek születnek, akik életetek igazi, gazdag beteljesülését jelentik.

Úgye, kislányom, emlékszel még arra az estére, amikor láttuk, hogy nagylányságod már küszöbön áll, édes-

apád és én elmagyaráztuk neked azokat a titokzatos folyamatokat, amelyek már elkezdődtek testedben.

Szerelmünkben mi ketten adtunk neked életet. Most nemsokára te is megkapod Istentől a képességet, hogy az életet továbbadhasd. Tested rejtekében végbemegy valami, ami ezentúl szabályos időközökben kis vérzésekkal fog jelentkezni. Ezt a vért szervezeted egyelőre még semmire sem használja fel, mert testednek, lelkednek, jellemednek még fejlődnie kell ahhoz, hogy érett légy a szerelemre, a házasságra és az anyaságra.

Emlékszem, figyelmesen hallgattál ránk és hálás voltál, amiért nem idegenektől, hanem szüleidtől tudtad meg, mi a nő hivatása és milyen jelét kapja ennek a hivatásnak minden hónapban. Nagy teher ez a nő életében, de örömmel kell vállalnunk azért a nagyszerű beteljesedésért, amelynek ez az előkészítője.

Egy reggelen azután nagy örömmel és büszkén újságoltad, hogy megtörtént, amire előkészítettünk. Ennek a napnak emlékére egy kis ajándékot kaptál tőlünk; tudom, ma is becsben tartod.

Tudtuk, hogy azt, amit akkor elmondtunk neked, később pontosabb magyarázatokkal kell majd kiegészítenünk. Ezt kéred most tőlem. Ó, mily kár, hogy édesapád már nincs velünk, hiszen mindezt vele együtt kellene elmondanunk neked. De hiszen szívemben ő még most is velem él és mint ahogy eltávozása óta mindig, mindenben segített, most is segít nekem, hogy feltárhassam előtted az élet és a szerelem nagyszerűségét, amit a férj és a feleség él át a házasságban, ha igazi szerelem fűzi őket össze.

Kislánykorodban nyugodtan és örömmel vetted tudomásul, hogy felserdülsz, hogy kebled kiformálódik és szőrzetlepi be tested intim részeit, amelyek rejtve kell, hogy maradjanak férjeden kívül mindenki előtt.

Akkor már ott volt testedben az, ami nemsokára titkos, lágy bölcső lesz: ebben fejlődnek születésükig a gyermekeitek, akiket majd ti ketten hívtok életre.

+

Megkísérlem egyszerűen és világosan elmagyarázni neked, úgy, ahogyan szeretetem diktálja, azt a csodálatos folyamatot, amelyet a tudomány fokról-fokra felderített, amikor az élet titkaiba igyekezett behatolni. A tudományos kifejezéseken kívül másokat is fogok használni, szobeket és kifejezőbbeket, amelyek jobban jelzik a biológiai tények mögött rejlő lényeket, a dolgok lelkét.

+

Az a bölcső, amiről az imént beszéltem, izomrostokból álló szerv, oly nagy, mint egy körte, ahhoz hasonló alakú is. Tudományos neve uterus, másképen anyaméh. Alsótestünkben helyezkedik el, a derékvonal és a külső női nemiszerveket fedő szőrzet felső határa között. Belsejében kis üreg van, amelyet felső, szélesebb felének mindkét oldalán egy-egy kis vezeték köt össze két, diónagyságú miriggyel. Ezeknek a mirigyeknek közös neve ovarium, petefészek; a méhtől jobbra és balra helyezkednek el, valamint a lágyék-hajlat alatt; a jobboldali vakbél féregnyúlványa mellett van. A petefészkeket a méhhez összekötő vezeték neve méhkürt, latinul tuba. A méh alsó hosszúkásabb és szűkebb részét a szeméremtesttel (vulva), amely a nő külső, látható nemiszerve, a hüvely (vagina) köti össze; a méh és a hüvely találkozásának helyét méhnyaknak hívják.

A szeméremtest (vulva) részei: a nagy ajak, amelyet külső részén szőrzet fed, és a kis ajak nevű finom nyákhártya-redők. Ennek a két redőnek felső találkozásánál van a clitoris (csikló), egy bőr alatti szerv, amelynek alakja kis gombhoz hasonlít. Efölött van a húgycső külső nyílása. A hüvelyt kívülről vékony kötőszövet zárja el a leánynál, ez a hymen, vagy szűzhártya.

+

A női szervezet csodálatosan van alkotva, hogy idővel betölthessük hitvesi és anyai hivatásunkat. Amikor szervezeted elérte az érettséget, akkor az egyik legfontosabb mirigy, a hypophysis, vagy agyalapi mirigy elkezd működését. Már hónapokkal előbb külső változásokat idéz elő a fejlődő leánytesten: a keblek kiformálódnak, a test egyes részeit szőrzet lepi be. Most, amikor itt a nemi érettség ideje, a hypophysis elindítja a petefészkek és az anyaméh működését.

A gyermekből nagylány lett, testileg érett a férjhezmenésre. A hypophysis az agyvelőt védő koponyacsont alatt, az ún. koponyaalap első üregében van, annak a két vízszintes vonalnak metszéspontjában, amely egyrészt a két halántékot, másrészt az orrtövet a nyakszirttel köti össze. Ez a mandulanagyságú mirigy egy kis csontos üregbe, az ún. töröknyeregbe van beleágyazva.

Ez belsőelválasztású, azaz endokrin mirigy, ami azt jelenti, hogy közvetlenül a vérnek adja át az elválasztott anyagokat, a hormonokat. A vér azután ezeket elviszi a testnek azokhoz a részeihez, amelyeket működésbe kell hozniuk.

A hypophysis-termelte hormonok tudományos neve stimulus. Szerepük, hogy más belsőelválasztású mirigyeket munkára serkentsenek.

Az egyik ilyen hormon, a tüszőérlelő hormon (prolan A) jelzi a petefészkeknek, hogy elérkezett a peteérés ideje, az élet tavasza. A petefészkek most mintegy 14 napon át mint belsőelválasztású mirigy működik és a tüszőhormont, a folliculint termeli. Ennek hatására a petefészkek kéregállományában a tüszőhámsejtek egy csoportjában lévő petesejt megnő, megérik: a tüsző felreped és a kiáramló tüszőfolyadék magával sodorja a petét a petevezetékbe. Ennek a folyamatnak a neve: ovuláció.

A petesejt igen kicsi: egy négyzetmilliméternyi területen öt petesejt fér el. Csak akkora, mint egy tűszúrás se-lyempapíron. A sejtmag 24 apró pálcikát, ún. chromoso-

mát tartalmaz, amelyekben a gének vannak, azok a szemcsék, amelyekben benne van a nő egész örökségi állománya. Testünk minden sejtjében, tehát izmaink, bőrünk, szerveink sejtjeiben 48 chromosoma van; ezek önmaguktól, osztódás útján szaporodnak. A 48 chromosoma mindegyike kettéhasad, a két rész egy-egy új magot alkot: két új sejt alakul, mindegyik 48 chromosomával.

Minden élőlény minden egyes sejtjében bizonyos, reá jellemző, meghatározott számú chromosoma van: a lilium sejtjeiben például 24, a muslicáéban 8.

A petesejt maga nem tökéletes sejt; a női petesejtnek ahhoz, hogy tökéletessé legyen, azaz képes legyen osztódás útján szaporodva gyermektestet felépíteni, még 24 chromosomára van szüksége. Ezt a szükséges chromosomát az apától kapja. Ezért mondjuk a női petesejtet fél chromosoma-állományú sejtnek.

Mikor a petesejt belekerül a petevezetékbe, akkor a hypophysis már ún. sárgatestképző hormont termeli, a prolan B-t. Ez a hormon a véráram útján eljut a méhbe, amelynek belső falán erre megnagyobbodnak a nyálkahártya sejtjei, a nyálkahártya megduzzad, az erek és mirigyek kitágulnak úgy, hogy a méh belső fala puha, szivacszerű réteget alkot: ez képezi a bölcső bélését.

A petesejt 24-28 óráig életképes. Ha ezalatt az apai sejtmag nem termékenyíti meg, a petesejt terméketlen marad és elhal. Ha a petesejt kiegészül az apai sejttel, gyermek fejlődhetik belőle.

Most a bölcsőt még csipkével is ki kell bélelni.

Ha az alőkészített bölcső fölöslegesnek mutatkozott, mert a fiatal leány még nem érett meg testben és lélekben a házasságra, a méh a felduzzadt nyálkahártyát lelöki. Ez vérzéssel jár: ez a menstruáció, a havi vérzés.

A menstruáció kb. 4-5 napig tart, és ezalatt átlagban 60 grammnyi vér távozik el a méhből. (Az időtartam és a vér mennyisége változó.) Ezért a vérzésért nem szabad szégyenkezned. Inkább tiszteld a természet alkotó tevé-

kénységét.*Ha a petesejtből gyermek fogant volna, ez a vér lett volna a tápláléka. Ha majd anyává leszel, ez a vér táplálja,fejleszti majd gyermekedet születése percéig.

+

Ez a folyamat, amelyről most beszéltünk, kb. 28 napig tart és azután megismétlődik. Ennek az időköznek neve: ciklus. Amint elkészült a bölcső bélése és azután kilöködött, a hypophysis újra elkezdí ezt a munkát, és ezek a ciklusok megismétlődnek a nő életében, egészen 45-50. éves koráig. Ekkor érkezik el a változás kora, vagy menopausa, klimax, amikor a nő meddővé válik. Már nem képes gyermeknek életet adni. Ekkor a természet új hivatást készít elő a számára: a nagyanyáét.

A menstruációs ciklus csak azalatt a kilenc hónapos időszak alatt szakad meg, amelyik a gyermek fogamzása és megszületése közé esik. Sokszor a szoptatás ideje alatt is szünetel a menstruációs ciklus.

A ciklus általában szabályos, ez a normális eset. Kezdetre meghatározott napra esik, ez legfeljebb 3-4 napos eltolódást mutat az előző havival szemben. Minden nőnek megvan a maga ciklusa. Vannak, akiknél pontosan 28 nap múlva jelentkezik, másoknál 30, vagy 24 naponként, de vannak, akiknek ciklusa szabálytalan, a vérzés kezdete nem esik össze a várt nappal, hanem hol 28, hol 32, esetleg 23 naponként következik be. Ezek a nők hozzávetőleg sem tudják, mikor lesz a következő ciklusuk első napja. Ezeknek nőgyógyászhoz tanácsos fordulniok, hogy megfelelő kezeléssel legalább valamelyest szabályos ciklust érjenek el.¹

Testi okok, mint amilyen a kimerültség, megrendült egészség, valamint lelki tényezők is, mint a nyomasztó

¹ Újabban hormonkezeléssel gondoskodnak arról, hogy a ciklusok időtartamát megfelelően szabályozzák. (A fordító megjegyzése)

gondok, izgalmak, vagy ehhez hasonló bántalmak esetenként minden nőnél előidézhetnek a rendesenél korábbi vagy későbbi vérzéseket. A kiváltó okok megszüntetésével a ciklus normalizálódik.

Mióta nagylány lettél, az én tanácsomra minden egyes havi vérzésed első napját feljegyezted egy kis füzetbe. Ezt a szokást minden leánynak és asszonynak meg kellene tartania; így jobban megismernék önnön szervezetüket. Főleg akkor lesz ez hasznos, ha már házaseletet élnek. Hogy miért, majd ezt is elmagyarázom.

A ciklusról még azt is kell tudnod, hogy ritmusa a következő:

- 1.szakasz: follikulin (bölcsőfelszerelés)
- 2.szakasz: ovuláció
- 3.szakasz: lutein (csipkebélés)
- 4.szakasz: havi vérzés, menstruáció

Minden ciklus egyúttal a hőmérséklet ritmikus változásával is jár.

Ha a leány menyasszonysága alatt egészen házasságkötésig naponta megméri hőmérsékletét (a végbélben), mégpedig reggelenként, éhgyomorra és nem felejtí el pontosan feljegyezni, észre fogja venni, hogy havi vérzésének első napjától kezdve az egész follikulin-szakasz alatt a lázgörbe kb. 36.8° és 36.3° között mozog. Ez az alsó alaphőmérséklet.

Azután azt állapítja meg, hogy lutein-szakasz alatt hőmérséklete vagy hirtelen felszökik, vagy fokozatosan emelkedik kb. 36.9° – 37.4° -ra, s ott marad a következő menstruáció első napjáig, amikor ismét lesüllyed. Ez a felső alap hőmérséklet.

E két határnak átlaga minden nőre, sőt gyakran minden ciklusra jellemző. A két határ között, pontosan akkor, amikor a hőmérséklet felszökik, bekövetkezik az ovuláció, a petesejt leválása.

Ez gyakran sajátos lelkiállapottal jár együtt, ez a megtermékenyülési vágy, ami azokban a napokban valósággal

betölti a leányszellemi és érzelmi valóját. Emiatt azonban nem kell nyugtalankodnia, hiszen ez egészen természetes dolog; meg kell várnia, míg férjhez megy, addig fel kell készülnie valódi hivatására s akkor beteljesülhet kívánsága, gyermeknek adhat életet.

Az ovuláció néha bizonyos jelekkel jár, mint pl. jelentéktelen kis vérzéssel, ami nem függ össze a menstruációval és semmi különös jelentősége sincs. Más nők a petefészek táján fájdalmat éreznek, (ezt gyakran összetévesztik a vakbélfájdalmakkal) esetleg fogfájás lép fel, (ennek oka a foghús vérbőrsége) vagy a mell feszülése és egyéb hasonló panasz. Ez minden nőnél egyéni; sokan semmi különösebbet nem éreznek az ovuláció alatt.

A menstruáció előtt, néha néhány nappal előbb is, enyhe rosszullét lép fel, esetleg kedélyhullámzások jelentkeznek, melyek nem egyszer minden észrevehető ok nélkül kitörő sírással is járnak.

+

Ez a ritmus és maga az egész folyamat erősen rányomja bélyegét a női jellemre. Jórészt ebből folyik a női lélek érzékenysége és fogékonysága, hiszen test és lélek szoros egységet alkot, mindegyik befolyásolja a másik működését. Állandó erőfeszítésre van szükségünk, hogy úrrá legyünk ingadozó, változó hangulatunkon, amelyet a testünkben végbemenő folyamatok idéznek elő. Igyekeznünk kell, hogy az ebből eredő előnyös tulajdonságainkat, mint például gazdag érzelmi életünket, arra irányítsuk, hogy egyre odaadóbbak legyünk hitvesi és anyai hivatásunkban. Nagy segítségünkre lehet ebben férjünk szilárdabb, izgalmakra kevésbé hajló férfitermészete.

+

A felserdült fiú testében hasonló folyamat játszódik le; ez ugyan kevésbé bonyolult, mint nálunk, de az ő jellemét és jövőendő életfeladatát éppen úgy meghatározza.

Nála is megvan az élet jövődj forrására szolgáló szerv, de nem a testbe rejtve, mint a kisleánynál és a kifejlett nőnél, hanem testén kívül.

Segítettél már nekem kisöcséd mosdatásánál, így hát tudod, hogy lábszáruk találkozásánál, hasuk alján bőrrejtőben (herezacskó) két mirigy van elhelyezve: ez az apai életerő forrása. A herezacskó fölött helyezkedik el az apai nemi szerv, a hímvessző vagy hímtag. Ez egyúttal a vizelet kiürítésére is szolgál.

A pubertás idején ezen a testrészen is, amely a későbbi férfi és apai hivatást szolgálja majd, könnyű szőrzet nő. Ugyanekkor férfissá változik a fiú hangja: „mutál”. Már bajusza, szakállá is nő s erre igen büszke: megpróbálja borotválni.

Nem sokkal később férfikorba lép az ifjú. Nála is megvan az agyalapi mirigy, a hypophysis. Ennek ösztönzésére a herezacskóban elhelyezett két mirigy, a herék (testiculus-ok) elkezdik az élet forrását jelentő sejtek kiválasztását.

Ezek az apai sejtek, a spermatozoidák hihetetlenül kicsinyek: 40-szer kisebbek a női petesejtnél. Egy négyzetmilliméteren 200 férne el. E sejtestek hosszú, vékony szálaban végződnek, ennek segítségével képesek mozogni, sőt előrehaladni, ha számukra kedvező környezetbe kerülnek. Minden egyes sejtben 24 chromosoma van, éppenannyi, mint a női petesejtben, tehát csak félannyi, mint amennyi a sejt szaporodásához szükséges. Ha nem egyesül a női petesejttel, terméketlen marad. A spermatozoidea az „apai félsejt”.

Ezek a sejtek fejlődésük során mind egy közös szerv, az ondóhólyag felé tartanak. Ezen a gyűjtőhelyen a magvadék mintegy felhígítja a spermatozoidákat; ebben a nedvben is fontos anyagok vannak, amelyeknek szerepéről később még szólok. Ez az apai életforrás, amely egészen a férfi öregkoráig folyton megújul. Úgyszólván sohasem a-

pad ki teljesen, bár az ötvenes évektől kezdve fokozatosan megcsappan.

+

Ez az életforrás szabja meg a fiatal férfi jellemét. Nincs olyan ritmusnak alávetve, mint a nő; a férfit állandó ösztön hajtja arra, hogy az életforrás felgyülemlett tartalmát kiáraszsa. A életnek ez az áradó forrása ad neki erőt és gyors észjárást, elhatározóképeséget, de ebből fakad az a veszély is, hogy a férfi durva, erőszakos lesz és nem képes finom árnyalatok megtartására. Meg kell őt értenünk és nem szabad felednünk, hogy ezek a hibák mintegy fonákjai kiváló tulajdonságainak, amelyek mind csak a benne buzgó életforrásból fakadnak. Most már bizonyára megérted, mi – legalább is jórészen – az alapja annak, amit a gyöngédségről mondtam és arról, hogy kölcsönös türelemmel kell elviselnünk egymástól eltérő vérmérsékletünket.

A fiatalembernek sokkal keményebben kell küzdenie önmagával, hogy testileg, erkölcsileg és szellemileg teljesen megérjen, mielőtt az életnek és hitvesi szerelemnek szolgálatába állíthatja a természettől reábízott kincset. Teste erőszakosságot és erős vágyat olt lelkébe, de a lélek is hat a testre: a természetes és természetfölötti tökéletesedésért folytatott küzdelem azt követeli a fiatalembertől, hogy uralkodjék magán és a benne lobogó tüzet, az életerőt mások szolgálatába állítsa munkájában, szórakozásaiban, valamely ifjúsági mozgalomban, ami jövőendő életfeladatára készíti elő.

A te vőlegényed is ilyen harcot vív önmagával. Segítened kell neki megértéssel, tartózkodással, mélységes szeretettel és imádsággal, hogy győzze erővel a küzdelmet esküvőtök napjáig.

Az életforrás heves áradása azonban semmit sem árt a fiatalember egészségének. Csak akkor volna ez ártalmas, ha nem tudna a felgyülemelés mértékeszerint megszabadulni tőle. A természet azonban erről is gondoskodott: olykor-olykor éjszaka, alvás közben eltávozik a férfi szervéből a

felgyülemlett mag. Ezt nevezik éjszakai magömlésnek, pollutio-nak, ami a lepedőn észrevehető nyomot hagy. Ebben nincs semmi restellnivaló, hiszen minden tiszteletre méltó, amit a Teremtő alkotott.

Egyébként mindazon anyagokat, amelyek nem távoznak el az éjszakai pollutiókban, a szervezet folyamatosan fel-emésztí, éppen ezért nem fenyegeti egészségét, ha önmeg-tartóztató egészen házasságáig.

+

De nemsokára a házasság szentsége és Isten áldása fog egymáshoz fűzni benneteket.

Házasságkötések estéjén megindult lélekkel maradtok kettesben, hogy szívetek egyességét egész valótok, lelke-tek és testetek egyesülésével pecsételjétek meg.

Ezt maga Isten akarta így. Mindaz, amit Ő tesz, jó, és Ő nálunknál sokkal jobban tudja, miért tesz valamit.

Ő alkotta az embert saját képére és hasonlatosságára. A Biblia hozzáteszi, hogy miután megteremtette a férfit és a nőt, látta, hogy mindez jó így és megpihent. Előbb azonban így szólt: „A férfi (és ugyanúgy a nő is) elhagyja apját és anyját, és feleségéhez (az asszony pedig férjéhez) ra-gaszodik és ketten egy testté lesznek.”

„Szaporodjatok és sokasodjatok, töltsétek be a földet és uralkodjatok rajta.” „Ne egyetek a jó és rossz fájának gyümölcséből”, azaz ne cselekedjétek rosszat.

Hogy mit jelent a házastársak számára a termékenység és a világnak emberibbé és keresztényibbé tétele, arról még beszélünk, de előbb még azt szeretném elmondani neked, mi Istennek a szándéka az egyesüléssel és hogyan megy az végbe az élet és a szeretet valódi szolgálatában.

+

A férfi és a nő egyesülését Isten mindenekelőtt az embe-riség iránti szeretetének képére rendelte. Az egész Ószövet-ségben önmagát Izrael atyjához, anyjához, vőlegényéhez,

hívtetéséhez hasonlítja. Ezt a népet azért választotta ki, hogy fiának, Krisztusnak anyja származzék belőle. A zsidó nép számára alkotta a világ legszebb szerelmi költeményét, az Énekek Énekét. Jegyesek, fiatal házaspárok éneke ez. Kérjétek meg egy ismerős papot, olvastassa el veletek az Énekek Énekén kívül még Ozeás, Izaiás, Ezekiel próféták írásainak egyes részeit, s akkor magatok is megértitek mindezt.

A hitvesi szerelem „tiszta vize” egyik legszebb jelképe Isten szeretetének, amelyet Krisztusban, a Szentlélek által Izrael, az Egyház iránt, az emberiség minden egyes tagja iránt, mi irántunk érez. Ezt a szeretetet szentelte meg a házasság szentségében. Első csodáját Galileában egy lakodalmon vitte végbe, éspedig a Szűzanya kérésére.

A víz átváltozott borrá. A misekehelyben a borral vegyülő vízcsepp erre is emlékeztet. Átváltozáskor mindez Krisztus testévé és vérévé változik jegyesének, az Egyháznak közvetítésével a pap személye által.

A ti nászmiséteknek ez a valódi értelme, ebben vesztek majd részt a pappal együtt, aki megáld benneteket. Már addig is tisztafényű emberi szerelmeteket maga Isten fogja akkor átváltoztatni, mint ahogyan a kenyér fehér tésztáját átváltoztatja a kovász.

Mindez azonban még nem elegendő. Ahhoz, hogy házasságotok valóban és tökéletesen felbonthatatlan legyen, testben is egyesülnötök kell. Erre ösztönöz lelketek szerelme is és hálátok Isten iránt mindazért, amire méltatott benneteket.

Csak így lesztek Krisztusnak és az Egyháznak hasonmásai. A Szentlélek Szent Pálnak az efezusi gyülekezethez írt levelében mutatja meg nekünk a házasság felbecsülhetetlen értékét.

„A férfi feje az asszonynak, mint Krisztus az Egyháznak: Ő ugyanis Testének Megváltója.” „Férfiak! Szeresétek feleségeteket, mint Krisztus is szeretete az Egyházat, és föláldozta magát érte, hogy a keresetségsben az élet ígéje által tisztára mosva megszentelje.” „Amint az Egy-

ház Krisztusnak van alárendelve, úgy az asszony is mindenben férjének."

És tudjuk Krisztus kereszthalálából, az Egyház vértanúságából és szentségéből, hogy kettejük egyesülése nem volt uralkodás és rabszolgaság, hanem a szeretetnek és a termékeny életnek egyesülése, egészen a tökéletes önfeláldozásig, hogy az emberiség teljes egészében Isten gyermekévé legyen, részese az örök menyegzőnek, melyet Szent János apostol a Jelenések könyvének végén ír le nekünk.

„Akkor új eget és új földet láttam. Ezután láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem leszáll a mennyből, Istentől. Díszes volt, mint a vőlegényének fölékesített menyasszony. A trón felől harsány hangot hallottam: Nézd, ez Isten hajléka az emberek között! Ő velük fog lakni, azo: pedig az Ő népe lesznek, és maga Isten lesz velük. Letöröl szemükről minden könnyet. Halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom. Ami eddig volt, elmúlt."

Emlékszem, apád és én együtt olvastuk ezt a szép szöveget nászéjszakánkon, mielőtt Istennek ajánlottuk első egyesülésünket. Tudatában voltunk annak, hogy olyan bizonytalan út kezdetén állunk, amelynek végét egyedül az Úr ismeri. Nem kételkedünk benne, hogy egy még csodálatosabb találkozás érdekében egy napon földi együttélésünk feláldozását fogja kívánni tőlünk. Ezt a hit tanítja nekünk. És mióta özvegy lettem, még rendíthetetlenebbül hiszek ebben az örökkévaló egyesülésben édesapáddal és az egész diadalmas Egyházzal.

Ennek a második, örökkön tartó egyesülésnek hite csak még szebbé teszi annak az első éjszakának emlékét, pedig Isten látja, most is úgy él bennem, mint életemnek egyik legszebb perce.

+

Természetesen megindultságom mellett szorongást is éreztem a nagy misztérium előtt, amely most fog beteljesülni. Asszonnyá leszek. . De olyan nagyon szerettem édes-

apádat! Az a pap, aki előkészített minket a házasságra, újra és újra ezt ismételte nekünk: amit Isten tesz, jól van téve. Ehhez az egyesüléshez semmi szeplő nem tapad, sőt ellenkezőleg, a Mindenhatótól akart jelképek és kegyelmek bősége van benne.

Másnap mindketten megáldoztunk. Még derűsebb és boldogabb voltam, mint előző nap; úgy éreztem, szívemben ugyanaz a fiatal leány maradtam, mint voltam, tisztaságomon nem esett folt azzal, hogy férjemnek adtam. Ez volt egyik legnagyobb kegyelem, amit életemben kaptam.

+

Most ti is megélik ezt a csodálatos pillanatot. Menyasszonyi ruhád szimbolumként fekszik majd ott szobátokban, és férjed szemében és szívében örökre megmarad ez az emlék. Bizalmas beszélgetésbe merültök, és imátokat, hálás köszöneteket külditek Hozzá, aki ezt a napot adta nektek.

Azután először feküsztek a nászággyba, amelyen az Egyház áldása lesz. Az emberek nagyon gyakran elfelejtik, hogy az Egyház tiszteletben tartja a házastársak ággyát, amelyet Isten arra rendelt, hogy élet, szerelem és boldogság viruljon ki benne és a kereszttel távol akarja tartani tőle mindazt a rosszat és bűnt, ami – fájdalom! – onnan eredhet.

Hogy azon az éjszakán következik-e be számotokra a beteljesülés, vagy egy következőn, az nem fontos, csak az, hogy előbb hozzászokjatok egymás bizalmas közelségéhez.

+

A legfontosabb, hogy nagyon szeressétek egymást; szerelmesednek pedig, aki mindjárt férjed lesz, nagyon gyöngédnek és kíméletesnek kell hozzád lennie. De nem félek: annyira szeretitek egymást, hogy ezt nem kell külön hangsúlyoznom.

Neked, gyermekem, igyekezned kell, hogy teljes szere-

tetteddel fogadd az ő közeledését, szorongás nélkül, fesz-telenül, nyugodt bizalommal. Ez teszi majd első egyesü-léseket könnyűvé, boldoggá, teljessé.

+

Amikor a férfi egyesülni akar fiatal feleségével, nemi szerve, amely máskor mozdulatlan, most megtelik vérrel, hasonló ez ahhoz a jelenséghez, amikor hőségben arcodba szökik a vér. Ennek a hirtelen vérbőségnak külső jele az, hogy a férfi nemi szerve megnagyobbodik és derékszögben eláll testétől. Ezt a jelenséget erekciónak nevezik. Ez szüksé-ges ahhoz, hogy végbemehessen az egyesülés, a férfi-szervnek a női hüvelybe való gyöngéd behatolása.

Ez a behatolás igen nagy felindulással és a fiatal nőnél gyakran némi fájdalommal is jár. Isten úgy rendelte, hogy az a bejárat, amiről már beszéltem neked, a hymen, a női hüvelyt eddig elzáró hártya, most valóban kinyíljon. Ez a kis szakadás sokszor némi vérzést okoz, de ez egészen természetes dolog és semmi következménnyel nem jár. Az apró sebhely hamarosan begyógyul; csak olyanforma kis fájdalmat jelent, mint valami apró égési seb, vagy mint amikor a száj széle bereped.

Ezt az első áldozatot minden fiatal asszony örömmel vál-talja férje kedvéért, akit szeret. És milyen boldogság az az érzés, hogy magadba fogadtad szerelmesedet, és ki-olvashatod szeméből, hallod meghatott hangjából, mennyi-re hálás neked, mennyire szeret azért, hogy ezt a legna-gyobb ajándékot épen megőrizted az ő számára!

Meg kell azonban jegyeznem, hogy a szűzhártyának a beszakadása sok leánynál már előbb is bekövetkezhetik, mielőtt a szűzességét elveszítette volna. Ennek sok oka lehet; erős sportolás, úszás, tornászás, stb.

Annyi azonban bizonyos, hogy ez az első odaadás min-dig áldozatot jelent. Nem az a pár csepp vér a legnagyobb áldozat, több ennél szűzi szemérme, amelyet fölál-doz szerelmének. De ezt az áldozatot meg kell hoznunk, gyer-

mekem, mert ezáltal valami még sokkal gyönyörűbbet kapunk: a házastársak tökéletes, bensőséges egybeforrását, amire jegyességünk alatt annyira vágyódunk már és amit csak ezzel az áldozatvállalással nyerhetünk el.

Ugyanakkor férjednek is áldozatot kell hoznia. Fékeznie kell hevesességét, a vágyat, mely feléd hajtja. Gyöngédsége és kíméletessége nélkül ez az első együttlét csak valódi szerelem nélküli durva kielégülés lenne. Szeretőd kíméletét meg kell köszönnöd abban az órában; mondd meg neki, hogy boldog vagy, nem úgy, mint annyi asszony, aki önző férje hibájából borzadva gondol vissza erre az első éjszakára.

Minden egyesülés áldozattal jár; ez a szerelemnek, az életnek törvénye. Ne feledkezzetek meg erről sem a hitvesi ölelésben, sem szívetek, lelketek összefonódásában, sem soha egész életetek során. Isten vérrel pecsételte meg szövetségét Ábrahámmal. Ennek jelét viselik a zsidó férfiak a születésük után nem sokkal végrehajtott körülmételekben; ez abban áll, hogy a férfi nemi szerv csúcsát fedő kis bőrt felvágják. Ennél a szertartásnál hullott Jézus vére először az emberiségért, mielőtt egészen feláldozta magát érte a keresztfán. Ezzel a véres áldozattal teljesítette az Ábrahámnak tett isteni ígéretet: Istennek és a világnak tökéletes egyesülését Krisztus és az Egyház által a Kálvária kereszthalálában, amely áldozat minden szentmisében megújul.

Ujjatokon a jegygyűrű ennek jelképe. Legyen ez jelképe az óhajnak, hogy egymáséi akartok lenni, a forró szeretetnek és a boldogságnak, amiért vállaltok minden szükséges áldozatot.

+

Mikor az első házastársi ölelésben egyesültök, az apai életforrás először önti el tested belsejét. Millió és millió apai félsejtmag ömlik át beléd azért, hogy egyszer, talán már ezen az első éjszakán, megtermékenyülj és gyermeket

foganj. Majd még beszélünk erről is. Van azonban még más is, amit ezzel az apai életfolyammal kapsz. A méhvezeték belsejét borító nyálkahártyának megvan az a képessége, hogy a spermatozoidák mellékproduktumait át-eresztőképesége folytán magábanyeli. Ezek az anyagok a fiatal asszonynál valódi testi felvirulást idéznek elő: ezt nevezik a spermák impregnációjának. Ez is egyik jó következménye a nemi egyesülésnek; szép gondolat, hogy ezt a kiegyensúlyozott testi állapotot is férjünknek köszönhetjük.

+

Házasságotok most lett valóban teljessé. Most azután az a feladatotok, hogy egyre tökéletesebbé, egyre boldogabbá tegyétek. Minél bensőségesebben szeretitek egymást, annál Istennek tetszőbb lesz életetek. A házasság igazi teljességét azonban az jelenti majd, ha életet adtok első gyermeketeknek s utána a többieknek.

Addig azonban meg kell tanulnotok, hogyan tegyétek együttélésteket egyre meghittebbé és bizalmasabbá, úgy, hogy végül semmiféle feszélyezettséget ne érezzetek egymás előtt, és nemcsak egymás lelkét ismerjétek meg tökéletesen, hanem testét is. Így csodálatos közös örömben lesz részetek.

A Teremtő, aki lelket és testet adott nekünk, nem akarta, hogy ez a kettő elkülönüljön egymástól a házasságban. A szerelem sokkalta több, mint a pajtáság, vagy a barátság. Ha a testnek kijut a része a házaselet nehézségeiből és szenvedéseiből, Isten úgy rendelte, hogy örömeiből is kivegye a részét.

Már most is megérted, hogy a test örömei is fontosak, hiszen amikor vőlegényedet várjuk vacsorára, annyi gondal készíted el az ő kedves ételeit vagy nyalánkságait! Pedig a jó étel nyilvánvalóan egészen anyagi természetű dolog. Az asszony számára azonban ez is, mint minden háztartási feladat, vagy az egészség ápolása, eszköz arra, hogy szeretteinek, férjének és gyermekeinek megmutassa, meny-

nyire szereti őket. De eszköz arra is, hogy a férj, aki ezeket a figyelmességeket kapja, megmutathassa, hogy hálás ezért az odaadó gyöngéd figyelmességért. Semmi sem okozhat az asszonynak nagyobb örömet, mint ha egy-egy kedves szót, meleg köszönetet kap munkájáért.

Ha az asszony így odaadja magát férje és gyermekei jóvoltáért, a szeretet és összetartozás áramkörét termeti meg, ami a családi élet éltető eleme.

Tudom, hogy jó háziasszony lesz belőled, kislányom. Megtanultál főzni, varrni, mosni, vasalni s azt is tudod, hogyan kell rendbentartani a lakást és derűssé, barátságossá tenni sok apró részlettel, függönyökkel, virágokkal, fényképekkel; amiknek ízléses megválasztása és elrendezése a háziasszony egyéni titka. Életed minden egyes napján egyre megújuló munkába és erőfeszítésbe kerül majd, hogy otthonod mindig derűs és vonzó maradjon, és ebbe nem szabad belefáradnod.

Nem könnyű feladat ez, különösen akkor lesz nehezebb, ha már gyermekeid lesznek, akiket gondoznod kell: akkor bizony nemegyszer késő éjszakáig fáradnod kell, hogy kis családodnak, nemcsak gyermekeidnek, de apjuknak is mindene meglegyen másnapra.

Szeretettel kell végezned ezt a munkát! Ez az igazi keresztényi lelkület, nem pedig az, hogy átadjuk magunkat holmi elpuhult és önző életéről szövögetett álmodozásnak. El kell veszíteni saját életünket, hogy feltaláljuk azt. Milyen öröm lesz számodra, ha férjed és gyermekeid megjönnek a munkából s az iskolából és boldogok, hogy ismét együtt lehetnek veled és hogy gondoskodásoddal otthonotokat igazi meleg fészekké teszed, ahol az együttélés, mindannyiatok számára boldogság. Fogadd őket mindig mosolygósan, csinosan, sőt elegánsan öltözve, hiszen ezt oly egyszerű eszközökkel el lehet érni: csak fésüld meg a hajadat, tégy egy csöpp pudert az orrodra, köss egy tiszta kötenyt magad elé.

Isten azt kívánja tőled, hogy ezeket az apró-cseprő fel-

adatokat szeretettel teljesítsed, és megáld érte, mint ahogyan az Ő akarata szerint az Egyháznak külön áldása van az otthon számára, melyet étkezés előtt a családfőnek, vagy lelkiatyáknak, ha nálatok van vendégségben, kell elmondania.

Isten a szeretetnek és összetartozásnak minden eszközével, még az anyagiakkal is, áldását akarja reátok árasztani. Az otthon szeretetben egyesíti a házon kívül dolgozó többi családtagot, és a családi asztal még nagyobb meghittségben gyűjt össze benneteket. Mindez jó és szép: Isten áldása van rajta.

Mint mondtam már, a házastársi ágynak is megvan a maga külön áldása. Ez az az ágy, ahol szerelemben egyesültök, ez az, ahol majd szenvedni is fogtok: betegen fekvőtök majd benne, esetleg gyermeketek is itt fog születni. Itt ismeritek majd meg az egymástól való elválás gyötrelmét is, ha a férj távol van otthonától, és akkor is, ha a halál méri rátok a legnagyobb megpróbáltatást. Akkor majd a feltámadásra fogtok várni és arra a viszontlátásra, amely örökköntartó.

A házastársi ágy egyesít benneteket a szerelemben, de, hogy ez az egyesülés a tökéletes boldogság legyen, ahhoz az szükséges, hogy a test is éppúgy részt vegyen benne, mint a szív és a lélek.

+

Isten rendelése, hogy a férfi már a legelső egyesülésnél is abban a percben, amikor életereje átárad a nő testébe, leírhatatlan gyönyörűséget érez. Már régóta sóvárogva várt erre a percre és kemény küzdelmébe került, hogy addig várjon erre a gyönyörre, amíg a házasság szentsége egybefűzi feleségével. Amint a házasság valóban teljessé lesz, az öröm bőségesen megjutalmazza eddigi önmegtartóztatásáért.

A fiatalasszonynál azonban ez az öröm sokszor csak jó sokára következik be. Természetesen nagy lelki öröm szá-

mára, ha magába fogadja szeretett férjét és látja, érzi, milyen nagy örömet szerez ezzel neki, de teste még nem vesz részt ebben az örömben és gyönyörűségben. Ám szükséges és fontos, hogy megismerje a testi gyönyörűséget is! Mindenekelőtte férje kedvéért, mert a férfi csak akkor érez csodálatos, tökéletes örömet, ha érzi, hogy feleségét is ugyanaz, sőt gyakran még az övéénél is nagyobb gyönyörűség járja át. Ez éppen a szerelem egyik nagy szépsége. De fontos az asszony számára is, hogy minél előbb megismerje a valódi testi örömet, hiszen csak ebben a közös lelki és testi örömben forrnak igazán egybe a házastársak. Ha az egyesülésből kimarad a testi boldogság, a szerelemre mindig valami árnyék borul.

Teljesen, fenntartás nélkül át kell adnod magad férjed gyengéd, figyelmes szerelmének. Bíz rá a vezető szerepét a szerelmi játékban; te magad lassan-lassan egyre inkább részt veszel majd ebben a mélységes intimitásban, amely egyre szorosabban, egyre forróbban fűz benneteket egymáshoz, úgy, hogy szerelmetek ragyogása nemcsak otthonotokat tölti be, hanem még a külvilágra is kisugárzik.

Ehhez szükséges, hogy a férj szerelmének minden megnyilvánulásával, gyöngéd szavaival, pillantásaival, simogatásaival, csókjaival fokról-fokra felébressze a sajátos női érzékenységet, amit Isten a nő testének egész felületére kiterjesztett, leginkább azonban a nemi részekre és ezek között is főleg a klitorisra.

Ha a nőben felébredt a szerelmi öröm érzése, valósággal felvirul. Ennek az érzéki örömnek egyik előjele, hogy a hüvely bejáratánál lévő ún. Bartholin-féle mirigyek folyadékot választanak ki. Ez a váladék megkönnyíti a nemi egyesülést és néha olyan bőséges, hogy szinte „áradás”-ról beszélhetünk. Ez a szerelmi előjáték egyik öröme, de csak előkészítő és szükséges gyönyör-érzet. Egy napon azután majd részetek lesz a tökéletes gyönyörben, amelyet a jól előkészített, helyesen végbemenő egyesülés szerez nektek.

Ismétlem, ebben a testi örömben semmi szégyelnivaló nincsen. Ellenkezően: szép, nagyon szép ez, ha megérted hogy szív és test egyetlen egységet képez a szerelemben, ha a test olyan tiszta, mint az üdítő fürdő után, ha kívülből alaposan megmosakodtatok, és ha ezek az intim kapcsolatok annak a szerelemnek kifejezői, amit szívetek érez egymás iránt.

Különben is tudjuk, hogy a szív csak akkor képes megérezni, hogy szeretik, és csak akkor tudja megmutatni szeretetét valakinek, ha a test közvetíti a lélek érzéseit. Te is jól tudod, hogy nem lehet csak „lelkünkben mosolyogni”, úgy, hogy arcunk izmai meg sem mozduknak. Te magad sosem tudhattad volna, hogy szeretlek téged, ha szavaimmal, gyöngéd simogatásaimmal, csókjaimmal nem mutattam volna meg neked érzéseimet.

Megvetni a testet annyi volna, mint kizárni azt az Istentől neki szánt feladatból. Egészen egyszerűen gőg volna és a gőg főbűn. Kereszténynek lenni azt jelenti, hogy elfogadjuk – és nem mint valami kötelességet, hanem mint örömet! – mindazt, amire a test, a szerelemben is, szolgálhat.

Sok fiatalasszony részleteiben megtagadja azt, amit teljes egészében ígért meg azon a napon, amikor a házasságkötéssel beleegyezett a férjével való teljes egyesülésbe.

Mind magukat, mind férjüket boldogtalanná teszik, mert szeretnek ugyan, de helytelenül szeretnek. Fogalmuk sincs arról a boldogságról, amit elmulasztanak! Nem is sejtik, hogy ők maguk teszik ki a legnagyobb kísértésnek, vagy esetleg hűtlenségbe is taszítják férjüket.

Mert való igaz, hogy a közös testi-lelki öröm a Teremtő legcsodálatosabb ajándékai közé tartozik s egyik legnagyobb biztosítéka a házastársak sírig tartó hűségének.

+

Most már ismered, kislányom, a házasság intimitásainak egész szépségét és célját is. Ha teljesen, fenntartás nélkül átadod magad férjednek, akkor egy napon megismered a

boldog, harmonikus, tested legérzékenyebb mélységében előadó örömet, amit a házastársi egyesülés adhat az embernek.

Nem kell mást tenned, mint teljes bizalommal átadnod magad férjed vezetésének. Minden alkalommal köszönd meg neki azt a gyönyörűséget, amit az ő szerelme adott neked! S akkor boldogan álomba merültök egymás oldalán, az Úr oltalmában; ágyatok fölött, vagy mellett a kereszt az Ő áldásának jele, amelyet a szerelemben egyesült házastársakra áraszt.

+

Mindazonáltal mégis fennáll a veszély, hogy bűn is vegyül a házastársi egyesülésbe. Hiszen szomorú igazság, hogy még a legszebb dolgokat is, amelyeket a Teremtő az ember szolgálatába állított, gyarlóságunk folytán nem a Tőle kijelölt célra használjuk.

A házaselet tisztasága először is azt kívánja tőletek, hogy a szerelmi gyönyört nem önmagáért, saját önző kielégülések kedvéért keressétek, hanem a kölcsönös szeretet elmélyítéséért. Máskülönben könnyen letértek a helyes útról, ami komoly bűnné válhat, még ha eleinte nem is látszik jelentékenynek a hiba.

Továbbá nem szabad szándékosan meggátolnotok egyesülésetek következményét, a gyermek fogamzását, mert máskülönben önzések súlyos bűnné válik, megszűntök Isten gyermekei és az Egyház élő tagja lenni.

A törvény határozott, ehhez nem fér kétség. XI. Pius pápa a házasságról szóló körlevelében minden keresztényt határozottan felszólít erre. Ha a hitvestársak az egyesülés teljes örömet kívánják, akkor az aktusban a férficsírnak bele kell áradnia a nő testébe, és nem szabad azt sem hatástalanítani, sem pedig utólag az asszony testéből eltávolítani.

Ha a házastársak tudatosan és akarattal ezzel a paranccsal ellenkezően járnak el, akkor házassági visz-

szaelést követnek el, akár úgy, hogy fogamzást gátló módszereket alkalmaznak, akár úgy, hogy a férfi kellő pillanatban megszakítja az egyesülést abból a célból, hogy a magok a vaginán kívül ürüljenek ki, vagy úgy, hogy az asszony az egyesülés után beöntéssel kimossa testéből a spermát, vagy bármilyen más módon van szó.

Az orvosok is egyre inkább hangoztatják, hogy a húzamos fogamzásgátlás mennyire káros a férfi és nő vérkeringésére és idegrendszerére, ha a férj a magömlés előtt visszahúzódik, és hogy a fogamzásgátló szerek vegyi összetétele az egészséget előbb vagy utóbb valamilyen módon megtámadja. Ettől eltekintve, ez a természetellenes szokás évek múlva súlyos lelki sérüléseket hoz magával, amelyek elsősorban az asszonyt érintik.

Mindezek a módszerek föltétlenül tilosak, bármilyen nehézségek és bajok is forduljanak elő egyes családok életében.

Különben mindazt, amit a házastársak szerelmes fantáziája csak kigondolhat, ha nem szegik meg a törvényt és a legnagyobb intimitások is szerelemből fakadnak s az élet továbbadását szolgálják, nemcsak megengedi az Úr, hanem ennek a célnak érdekében akarja is, és a házasság szentségében megáldotta.

+

Mindehhez azonban valamit még hozzá kell fűznöm. Vigyáznotok kell, mert a test az Istentől neki adott nagy szabadság következtében hajlik arra, hogy felülkerekedjék a szíven és a lelken, és eluralkodjék a házasesetben.

Időről-időre megtartóztatást kell magatokra parancsolnotok. Ha ezt az áldozatot nem hozzátok meg néha, akkor nem tarthatjátok meg a parancsolt rendet: a testek egyesülése a szívek bensőségesebb egyesülését szolgálja, emez pedig lelketek lehető legszorosabb egységét Krisztusban és az Egyházban.

A legmesszebbremenően segítsétek egymást ebben az ön-

megtartóztatásban. Ha úgy érzitek, hogy szellemi életetek elianyhul, hogy lendületek alábbhagy, a belső sugárzás fakóbb, akkor közösen el kell határoznok, hogy egyszer-e egyszer – természetesen nem túlságosan gyakran! – békés, nyugalmas éjszakát fogtok eltölteni, amikor együttes imádkozás és beszélgetés után csöndesen elalusszok. Másnap reggel tisztábban, épebb lélekkel ébredtek fel, szilárdabb önelgondolással, és boldogan gondoltok arra, hogy következő egyesületek még szebb lesz, mint máskor.

Hidd el, kislányom, a nőnek, akár fiatal leány, akár menyasszony, vagy férjes asszony, az a hivatása, hogy a férfi tisztaságának őrzője legyen. Erről már beszéltem neked, de csak házasesetben látod meg igazán, mennyire fontos, hogy a nő tartózkodó és szemérmes legyen, ha kell. A jegyesség ideje alatt föltétlenül szükség van erre, de a házasesetben is, – kivéve a házassági egyesülés bevezetésének és beteljesülésének perceit.

Viselkedés, öltözködés kihívó, túlságosan ingerlő módja a férfinál erekiót okozhat. Ez a reflex olyan örömeke okoz, amelyek a házasesetben megengedettek, de nem előtte. Vágyait felkorbácsolva arra készíti a férfi szenvedélyét, hogy vagy maga elégüljön ki, amennyiben önmaga idézi elő a magömlést, vagy pedig más nőnél keresen természetes kielégülést, olyan nőnél, aki nem a felesége.

Számtalan fiatal leány, sok menyasszony felelős, anélkül, hogy tudna róla, ha jegyese vagy más fiatalember vétkezik, csak azért, mert senki sem világosította fel őket úgy, mint ahogyan én most felvilágosítlak téged.

+

Mindehhez még azt is hozzá kell fűznöm, hogy a nők is okozhatnak maguknak testi kielégülést nemi szerveik érintése és izgatása által, amikor is a Bartholin-mirigyek váladéka előnti a hüvelyt. Ez az izgalom tilos a házasság előtt! Természetesen előfordulhat véletlenül is; beszélgetéseink elején megmondtam, hogyan kell erről vélekednünk.

Ha azonban valaki tudatosan, szándékosan vétkezik, meg kell bánnia teljes szívéből. Ezt a harcot meg kell vívni a házasságkötésig.

+

Most elmondtam neked – éspedig a lehető legnagyobb szeretettel és kellő pontossággal – mindazt, ami egyesüléseket széppé és boldoggá teszi majd.

Nagy öröm számomra, ha hozzásegítettelek ahhoz, hogy nyugodt szívvel, bizakodó lélekkel, boldogan fogadd házasságod beteljesülését, mert megértetted, hogy maga Isten rendelte azt a házastársak részére.

Ha vőlegényed érkezettnek látja az idejét, majd felolvassa vagy szeretettel elmondja neked, mit írt könyvében egy családapa fia számára, hogy előkészítse a házassági egyesülésre. Ebben a könyvben ugyanazt a keresztyeni felfogást, ugyanazt a szeretetet, gyöngéd kíméletességet fogod megtalálni, mint a mi beszélgetéseinkben, és ezenkívül azokat a kiegészítő adatokat is, amelyeknek mindketten hasznát vehetitek.

Beszéljétek meg nyugodtan, egyszerű természetességgel, arra a közeli időre várva, amikor mindezt átélitek, és házasságotokban feltárul előttetek a szerelmi élet egész gazdagsága, amely még sokkal csodálatosabb, mint ahogyan szegényes emberi szavakkal azt le lehet írni.

TERMÉKENYSÉG

Szerelmetek nem lenne valóban tökéletes beteljesülés, ha kivirágzása nem hozna gyümölcsöt. Akkor csak önmagatokért szeretnétek egymást és ez nem lenne egyéb, mint kettőzött önzés, hiszen együttélésetek terméketlen, meddő maradna és ezáltal megtagadnátok Isten parancsát: „Növekedjete és sokasodjatok.”

Te azonban anya akarsz lenni! Szereted vőlegényedet és máris álmodozol arról, milyen boldogság lesz az, ha férjedtől majd gyermekeid lesznek, akiket teljes szívedből szeretsz. Elképzeled, milyen büszkévé tesz majd, ha első gyermekedet szíved alatt viseled és repesve várod első életmegnyilvánulását. El-elábrándozol egy pici fiúcskáról vagy kislányról, akinek apró ruhácskákat és bölcsőt készítesz, míg megszületésére vársz.

Lelki szemeddel látod már, amikor először tartod karodban és boldog mosollyal mutatod meg édesapjának, annak, aki életrehívta benned a kicsikét, amikor a Teremtő megáldotta kettőtök egyesülését. Akkor megköszönöd férjednek ezt a gyönyörű ajándékot... Elképzeled azt az örömet, amikor a te kebledből szívja majd az életet adó tejet; a boldogságot, mely teljesen lefoglal téged; lesed legelső mosolyát, első fogacskáját, első szavát, majd első imádságát, amire te tanítottad meg.

Magad előtt látod már gyermekedet, amint elevenen, élettől sugárzóan szökdécsel, játszik, amint elhalmoz gyöngétségének jeleivel, amint esténként alszik ágyacskájában és vár, hogy elalvás előtt még egyszer megcsókolod. Szinte hallod a dalocskákat, amiket énekel majd, sok „miért”-jét, amivel ostromol, megjegyzéseit, bizalmának megnyilvánulásait. Bizonyára vőlegényeddel is beszélgettek már arról, mi lesz majd később gyermeketekből, arról, hogyan nevelitek, az eszményről, amelynek elérésére irányítjátok.

Természetesen nem elégedtek meg majd egyetlen gyermekkel, hanem fiú és leánytestvéreket akartok ajándékozni neki. Elképzelitek a kis társaságot, amelyik ott nő fel mellettetek, örömben, vidáman zajongva; néha bizony nem lesz könnyű bírni velük, hiszen ahányan lesznek, annyi külön problémát jelentenek majd. Nem lesznek egyformák, de mégis mind valahogyan rátok hasonlít majd.

Sok örömtök telik majd bennük, de sok bajlódás is lesz velük. Tele vagytok reményekkel, de az áldozatok sem riasztanak vissza, amiket értük kell hoznotok. Szilárd elhatározásokatok, hogy igazi, jó keresztény férfiakat és nőket neveltek belőlük, akik majd, ha felnőnek, folytatni fogják azt, amin ti munkálkodtok: segítenek, hogy növekedjék az Egyház és hogy az emberiség fokról-fokra fejlődve végül is valóban Isten gyermeke, Krisztus hitvese, élő teste legyen.

+

Ugyanilyen örömöket és ugyanilyen gondokat okoztál te is, kislányom, valamint testvéreid is, akiket édesapád és én hívtunk világra, és szeretettel, tökéletes egyetértésben neveltünk. Hidd el, a gyermekek-szerezte boldogság nagyobb a gondnál, amit okoznak. Sohasem felejtettem el, hogyan csókolt meg engem édesapád minden alkalommal, – az elsőnél csupa könny volt a szeme – amikor megmondtam neki, hogy most már bizonyos: ezentúl mind földi életünkben, mind az örökkévalóságban nem csupán férj és feleség leszünk, hanem szülők is.

A terhesség hónapjai sokszor kemény megpróbáltatást jelentettek nekem, sokszor viszont a beteljesedés békéjét és derűjét éreztem. Édesapád csupa készség és figyelmesség volt irántam; mindig türelmes volt, ha rosszul éreztem magam és mindig talált ilyenkor gyöngéd, kedves szavakat, amelyek mélységesen meghatottak, bizalommal és bátorsággal töltöttek el és elfeledtették velem a rossz perceket.

Arra is jól emlékszem még, amikor, néhány héttel a te

születésed után, egy este ágyunkban beszélgettünk és ő bizalmasan elmondta nekem, kissé fáj neki, hogy most te foglalsz le egészen és ő róla szinte megfeledkezem. Én magam észre sem vettem ezt, de igazat kellett adnom neki. Azontúl nem volt többé oka erre a szemrehányásra.

Az igazság az, hogy, ha nem vigyázunk, csakis anyák leszünk, amikor az anyaság utáni hatalmas vágyunk beteljesült, – és megfeledkezünk arról, hogy feleségek is vagyunk. Ez fájdalmas csalódás a férj számára. Így akaratlanul is megbántjuk őt. De ha egy napon ennek tudatára ébredsz, jóvátetheted a dolgot, hiszen az ilyen túlzott egyoldalúság nincs rendjén. Férjed iránti szereteted segít majd, hogy megtaláld a helyes utat.

Gondolj arra, hogy gyermekeid sorsa nincs teljességgel a tiédhez kötve, hiszen egy napon majd elszakadnak tőled, hogy saját külön életüket éljék s betöltsék hivatásukat a világon. A ti kettőtök sorsa azonban az, hogy örökre szoros egységben éljete. Ezért nem szabad engedned, hogy gyermekeid teljesen lefoglaljanak s ezáltal férjed és te elidegenedjete egymástól. Ha erre nem gondolsz, akkor majd egy napon, amikor gyermekeitek elhagyják a szülői otthon, rá kell ébrednetek, hogy úgy éltek egymás mellett, mint a közös járomba fogott két igavonó, melyek ugyanazt a barázdát szántják, de semmi érzés nem fűzi őket össze. Együtt fogtok élni anélkül, hogy igazi kapcsolat lenne közöttetek, anélkül, hogy életetek egygyé forrott volna.

Vigyázzatok, nehogy eltávolodjatok egymástól! Tegyétek fel magatoknak időnként a kérdést: szívesen vagytok-e néha kettesben? Szívesen jártok-e el együtt ide vagy oda, szerettek-e még elbeszélgetni hosszú órákon át, mint jegyességetek idején? A gyermeknevelés kérdéseiben is vigyázzatok, nehogy eltérő, vagy ellentétes módon járjatok el.

Gondoljatok arra is, hogy a szülők feladata nem csupán a gyermekek testi jólétéről való gondoskodás. Lépésről lépésre kell őket vezetnetek, hogy el tudják foglalni a szá-

mukra Istentől kijelölt helyet a jó keresztények közösségében.

Szoktassátok őket arra, hogy ne önmagukra gondoljanak elsősorban, hanem felebarátaikra. Ha körülményeitekhez képest és egészségi állapototokhoz mérten népes családban nevelitek fel gyermekeiteket, akkor már ott megtanulják, hogyan kell közösségekben társas életet élni, önmagukból adni másoknak, szeretetben, egyességben élni, egymáson segíteni s ezáltal fejleszteni saját egyéniségüket.

„Sokasodjatok és szaporodjatok”. Ez azt jelenti: gyermekeitek által a lehető legnagyobb mértékben gyarapítsátok, sokszorozzátok keresztényi lelkületek kisugárzását. Azt jelenti, hogy eleven tagokat adtok Krisztusnak, az Egyháznak és az emberiségnek, akik majd kiegészítik, ami még hiányzik a Megváltó testéből, hogy az majdan tökéletes egész legyen a mennyekben. Gyermekeket hozni a világra még korántsem minden. Apának és anyának lenni, ez azt jelenti, hogy gyermekeitekben már születésüktől kezdve szakadatlan türelemmel, szeretettel, gyöngédséggel és eréllyel kell kialakítanotok Krisztus képmását, a krisztusi embert, akinek szíve nyitva áll embertársai előtt, aki tudatában van evilágbeli felelősségének és, ha úgy hozza a sors, kész életét adni lelkiüdvösségéért.

Azt remélem, hogy Isten, aki legfiatalabb öcsédet már kiválasztotta magának, majd azt az áldozatot fogja kívánni tőletek, hogy egyik vagy másik gyermeketeket az Ő és jegyese, az Egyház szolgálatának adjátok át. Pap, szerzetes vagy apáca édesanyjának lenni különleges kegyelem, amelyért sohasem lehetünk eléggé hálásak a Mindenhatónak. Szívünk mélyén ezt kell óhajtanunk, ezért kell imádkoznunk, a többit pedig a Gondviselésre bízunk. Semmiképpen sem szabad gyermeketek szabad elhatárolását befolyásolni; ha felserdülnek, döntsenek maguk efelől.

Ha erre határozzák magukat, nektek csak az a feladatok, hogy megbizonyosodjatok, valóban igazi hivatásuk-e ez? Igazi a hivatásérzet, ha forrása az az óhaj, hogy papi

vagy szerzetesnői életük valódi szolgálat legyen s ebből az életből kellő buzgóságot és erőt merítsenek, nem a világból való elvonulásra, hanem arra, hogy életüket teljesen odaadják s az embereket az Egyházban Krisztushoz elvezessék. Akár kolostorban, akár a világi életben működnek, mindenképpen a lélek misszionáriusainak kell lenniük, Istenhez tartozónak azért, hogy jobban kapcsolódhassanak az emberekhez, s ezáltal hozzájárulhassanak ahhoz, hogy Isten országa mind az egyesek lelkében, mind a társadalomban megvalósuljon.

Többi gyermeketek pedig a ti hivatásotokat fogják folytatni a házasságban. Mivel ti ketten megismertétek és megértettétek ezt a hivatást és törekedtek azt egész emberi és isteni dimenzióban betölteni, példátokkal és tanácsaitokkal segítitek majd őket, hogy ha lehet, még nálatok is jobban töltsék be ezt a hivatást és ismerjék meg annak egész csodálatos gazdagságát.

Az is lehet, hogy egyik vagy másik gyermeketeket arra választja ki a Gondviselés, hogy általa tegye a szerető szülők vállára a szenvedés keresztjét. Milyen kegyetlen fájdalom egy kisgyermek halála! Az ember szinte lázong a Gondviselés ellen, mert nem képes megérteni, felfogni. Hosszú időbe telik, míg szívünk lecsöndesedik, és lassan-lassan felismerjük majd ebben is a Mindenható rendelkezését; a csapás ellenére is megint tudunk hinni az Ő szeretetében. Belátjuk, hogy talán éppen ezzel akarta a család előtt megnyitni a mennyország kapuját: kicsi angyalunk pártfogónk lett Isten színe előtt, és élő tanúságtétel a családdal együtt a győzelmes Egyházban.

Te is tudod, hogy esténként mindig fohászkodunk a mi kicsi szentünkhöz. Édesapja azóta már találkozott vele és most ők ketten a mi világosságunk, erőnk. Hányszor kértem már tőlük tanácsot, és jelenlétük, segítségük, szeretetük soha el nem hagyott. A tőlük való elválás áldozata az én legfájdalmasabb, de egyben legszebb miseáldozatom. Úgy érzem, hogy bennük énemnek egy rejtelmes da-

rabja már most Istennel egyesülve él, és ők még szorosabban fűznek hozzá isteni rendeltetésünkhöz, mint az együtt átélt boldogság tette.

Öröm és fájdalom együtt alkotják az életet. Mint már mondtam neked, az ember nem is kívánna másmilyen életet, mint amilyenben részesült. Már most, mint jegyesek, legyetek ennek tudatában. Tegyétek Isten kezébe egybefonódott kezeteket, és legyetek készen arra, hogy mindent elfogadjatok, ami közös életutatokon szerelmeitekre vár. Mind a remélt csodálatos élményeket, mind a váratlan fordulatokat és akadályokat vállaljátok abban a biztos tudatban, hogy az isteni kegyelem mindig veletek lesz, ha ti hívek maradtok hozzá.

+

Már beszéltem házassági egyesülésekről és azt is mondtam, hogy ezt csak ritkán követi azonnal az első gyermek fogamzása.

Sok menyasszony vőlegényével egyetértésben úgy választja meg házasságkötésük napját, hogy az, már amennyire előre látható, ne essék egybe az ovuláció idejével. Nem azért teszik ezt, mintha nem szeretnének hamarosan gyermeket, csak egy kis ideig akarnak még várni, hogy kialakuljon kettejük között a valódi páros élet, mielőtt – talán már a következő hónapban – gyermeket hívnak életre.

Más ifjú pár még tovább is vár, esetleg egy esztendeig is, mert még nincs együtt minden szükséges dolog a gyermek ellátására. Fájdalom, manapság nagyon sok új házaspárnak nincs lakása, hanem egyikük szülőinél laknak vagy albérletben. Mások kénytelenek az eljegyzéssel vagy a házasságkötéssel várni, amíg fizetésükből megvásárolhatják az ágyneműt, a bútorokat s a legszükségesebb háztartási felszerelést. Ebben nem ők a hibások. Mint maga Krisztus, ők is még hordozzák egy materialista társadalom bűneit. Azét a társadalomét, amely nem biztosítja minden tagja

számára a létminimumot, amihez minden családnak joga van.

Akármeddig is tart a várakozási idő, semmiesetre sem szabad, hogy az önzés diktálja azt, mert ez a szerelemmel homlokegyenest ellenkező. Odaadó szeretet és áldozatkészség nélkül hogyan kezdhünk el házasságot?

Ezért kell mindkettőtöknek szilárdan elhatározni, hogy minden nehézség ellenére sem fogjátok meggátolni – az erkölcsi parancs kijátszásával – a hamarosan bekövetkező fogamzást. Készüljete el arra is, hogy megengedett óvatosságotok ellenére mégis gyermeketek születik: fogadjátok már előre úgy, mint Istennek áldását és bízhatok a Gondviselésben, amely nem fog elhagyni benneteket.

+

A várakozás egyébként áldozatot jelent számotokra. Az ifjú férj és a fiatalasszony bizonyára azt óhajtja, bár hozná meg házasságuk minél előbb a gyümölcsét. Éppen ezért örömtől még teljesebb lesz, ha tudatosan és szándékoltan kiválasztjátok a ciklus legtermékenyebb napját, az ovulációt és ezen az estén, ha lehet, még a szokottnál is nagyobb szeretettel és buzgóbb imádsággal egyesültök, arra kérve Istent, adja meg nektek azt a boldogságot, hogy reggelre kelve már mint egy életrekeltett kisgyermek szülei ébredjete.

Hidd el kislányom, nincs szebb annál, mint amikor azt mondhatjátok, hogy szívetek forrón óhajtott gyermeke ezen a napon fogantatott! Ez a nap a házastársak számára mindig ünnepnap marad, a gyöngédségnek és a kegyelemnek csodálatos emlékünnepe.

Készüljete fel erre az egyesülésre lélekben, szeretetben. Ajánljátok fel Krisztusnak, hogy általatok az Ő Egyháza növekedjék és sokasodjék.

Néhány órával később, mikor ti békésen alusztok egymás oldalán, az éj csöndjében végbemegy a csoda: a 250 millió hímsejt közül, amit az apai magömlés árasztott a fiatal

feleség testébe, az egyik találkozik a hüvelyben az anyai félsejttel, a petefészkekből idekerült petesejttel s a kettő egyesül. A többi sejt csak kísérő-szerepet játszott, de mégis szükség volt rájuk is, hogy az a bizonyos egyetlen célhoz érhessen; ezeket a szervezet kilöki magából, vagy megsemmisíti.

Mint ahogyan már említettem, a két szülőnek minden egyes félsejtje 24 pálcikát tartalmaz, tehát együttesen 48-at, ami szükséges ahhoz, hogy a gyermek első sejtjének magvát alkothassa.

Ezek a pálcikák a bennük lévő granulák, vagy gének által magukban hordozzák a szülők öröklési állományát: a mindenkire jellemző, egyéni sajátosságokat, mint amilyen a faj jellege, a jellemvonások, az egészség, a haj és szem színe, és így tovább. A gyermek többé-kevésbé szüleihez fog hasonlítani, egyikhez vagy másikhöz inkább hasonló lesz majd aszerint, hogyan keveredtek a szülői gének az első sejtben.

Sőt, mit több: ez az első apai félsejt, amely a petesejttel egyesült, határozza meg a gyermek nemét is. Az a sok milió apai mag, amely az egyesüléskor belekerül a női testbe, nem egyforma. Egyik fele ennek a sok sejtnek a sejt-magot alkotó 24 pálcika között egy speciálisat tartalmaz, amelyet a tudósok XY-nak neveznek, ez a hímnem hordozója. A többi magban egy XX-nek nevezett pálcika van, amelyik a női nemet hordozza. Aszerint, milyen apai félsejt egyesült az anyai petesejttel, lesz a születendő gyermek fiú vagy leány.

+

A sejtek találkozása és egyesülése tehát megtörtént. Most már megteremtődött a gyermek teste és ugyanabban a pillanatban a Teremtő lelket is ad neki, a maga művét a házastársi egyesülés feltételének veti alá, csak azután áldja meg azt, miután megengedte a hitveseknek, hogy részt vegyenek a teremtés csodálatos művében.

Az új élet keletkezése csodaszép misztérium. Teljes, alázatos odaadással készüljete fel rá. Házassági szentségetek kegyelmét ez az aktus fogja igazán megszentelni és fényt fog árasztani kettőtök szerelmére, bensőséges érzelmére. Sosem lehettek eléggé hálások Istennek, amiért ilyen fönséges feladatra hívott meg benneteket. Ezen az éjszakán apává és anyává lesztek, s tiétek lesz mindaz a boldogság, büszkeség, de egyúttal mindaz a felelősség is, ami ezzel a nagy eseménnyel együtt jár.

+

Most azután már növekedik a kisgyermek. A lélektől életrekelte test első sejtje, alig hogy kialakult, máris osztódni kezd: két, négy, nyolc, tizenhat, harminckét sejt keletkezik belőle és így tovább. Milliárdnyi sejt alakul! Ezek mindegyike csakhamar hozzá hasonló sejtekkel együtt csoportokat alkot, s ezekből keletkeznek a különböző szervek, amelyek együtt képezik majd azt a szép, gyöngéd kis gyermektestet, amelyik kilenc hónap múlva, még csukott szemmel, első sírásával jelentkezik ezen a világon.

Kilenc hónapon keresztül az anya életéből él a gyermek. Te, az édesanya, lélekzel helyette is, ő érte táplálkozol. Imádkozol Istenhez, hogy áldja meg gyermekedet. Kilenc hónapig várod, olykor már-már türelmetlenül, hogy meg-lásd. Mennyi gyönyörű álmod szősz az ő alakja köré!

A magzat legelőször is elfoglalja helyét a számára elő-készített bölcsőben és ott megtapad. Ez már készen áll befogadására, csak a csipkés bélés hiányzik, de mire odaér – nyolc-kilenc nappal később, – már ez is elkészül. Ad-digra a magzat már akkora, mint egy apró málnaszem.

Amint beérkezik a bölcsőbe, belefészkelődik a bélésbe, ami újabb nyolc-tíz napot vesz igénybe. Ekkor már egy vagy két milliméter nagyságú. A bölcső falához való oda-tapadás teszi számára lehetővé, hogy az anya véréből táp-lálkozhassék, amit a bölcső fodrai juttatnak el hozzá. Innen veszi a szükséges táplálékot és levegőt.

Mintegy öt hét múlva már teljesen elhelyezkedett új birodalmában és már akkora, mint egy nagyobb búzaszem. Kezd kialakulni a gerincvelő és az agy. Már a karok, a lábak, a száj, az orr és a nemi szervek is megjelennek.

A következő hetekben kialakulnak a kezek, a szemek, az arcocska, a nyak; csontváza is formálódik már, egyelőre még csak porcogósan.

A második hónap végére készen van már vázlatosan a test, már felismerhető benne a kisfiú, vagy kislány, bár egyelőre nem nagyobb három vagy öt centiméternél, és harminc grammnál nem nyom többet. Ilyenkor már néhány mozdulatot is tesz.

A magzat vízhólyagban helyezkedik el, amelyik fejlődésével arányosan növekszik. Ez a folyadék ebben a fejlődési szakaszban 50 grammnyi, de a szülés idején már 600 grammot tesz ki. Ennek a zsákszerű hólyagnak egyik része megvastagodott és az anyaméhhez érintkezik: ez a placenta vagy méhlepény, az a közvetítő szerv, amely a magzatot a bölcsőhöz fűzi. A placenta súlya a második hónapban mintegy 35 gramm, a születésig pedig eléri az 500 grammot. Számtalan vérrel telt, áteresztő falú csatorna szövetéből áll; ezek a csatornák két artériában és egy vénában találkoznak, az ún. placenta-erekben. Ezt egy öv veszi körül, amit köldökzsinórnak neveznek; ez a kilencedik hónapban már 50 cm hosszúságú zsinór köti össze a placentát a magzat testével azon a ponton, amit köldöknek nevezünk. A placenta vércsatornái más, szintén áttetsző falú csatornákkal vannak összeköttetésben, amelyek az anyaméhből ágaznak el és ráfeksznek a placenta csatornáira. Ezek a méh-artéria és méh-véna elágazásai, amelyek a bölcsőt az anya vékeringéséhez kapcsolják.

Az anya oxigén-tartalmú, vörös színű vére eljuttatja a táplálékot a magzathoz. Ez a vér a méh-artériából a méh vércsatornáiba jut, ezeken átszűrődve belekerül a placenta csatornáiba, innen pedig a placenta artériáin keresztül a köldöknyíláshoz. Ebből a vérből nyeri táplálékát a gyer-

mek. Szervezetének salakjai, az elhasznált anyagok viszont a placenta-vénában gyűlnek össze, amelynek vére a méhvénába kerül, ugyanúgy átszűrődve a placentából a méhbe, mint ahogyan odajutott a friss vér. A gyermek testének salakjait azután az anya szervezete a magáéival együtt a vese és a belek útján löki ki magából.

A terhesség előrehalad. A gyermek egyre gyarapodik nagyságban és súlyban. A negyedik hónapban az anya már érzi, amint gyermeke mozog, – mozdulatai jelzik, hogy él! Fickándozik, mint „hal a vízben”. Egy napon majd te is megismered ezt a csodálatos örömet, amit gyermeked megmozdulása szerez neked; elmondod férjednek, és ő is odateszi kezét testedre, hogy érezze annak az életnek első jelentkezését, amelyet ti ketten hoztatok létre. Nagy-nagy boldogság lesz ez mindkettőtöknek!

Most már csak türelmesen ki kell várnod a hosszú hónapok elmúlását, amikor a fiatal anya egyre inkább elnehezedik. Ezt a terhet szeretettel kell hordoznunk, mert ez az anyaság terhe...

Emlékszem még az édes büszkeségre, amit olyankor éreztem, ha valaki a villamoson, autobuszon vagy vonaton, észrevéve állapotomat, átadta nekem ülőhelyét. És milyen büszke és boldog voltam, amikor édesapád karján jártam, s bő kabátom alatt a mi szerelmünk és összetartozásunk élő bizonyítékát hordoztam. Mennyit beszélünk rólad, arról, milyen is leszel, hogyan fogunk majd nevelni téged... Mennyi tervet szőttünk veled kapcsolatban!

Egy napon azután elkövetkeznek az első, szülés előtti fájdalmak. Eleinte hosszabb-rövidebb szünetekkel ismétlődnek; ezt azonnal közöld férjeddal és minden szükségset készíts elő. Szívemből kívánom neked, hogy saját otthonodban betegedhessél le, nászágyatokban, ahol szerelemben egyesültetek és ahol életrehívtátok a gyermeket, akinek érkezése most már küszöbön áll. Hiszen intim életednek minden emléke ehhez a megszentelt házastársi

ágyhoz fűződik: örömtők és bánatotok, egészségetek és betegségetek emlékei is. Itt fonódott köztetek a sok szép és nehéz órában a szerelemnek és együvértartozásnak köteleke.

Sajnos ma már ritkán lehetséges a gyermeket otthon a világra hozni. Ezért bizonyára te is szülészeti klinikára vagy kórházba mégy. Férjed oda is elkísér majd és becézése, gyöngéd csókjai bizalmat öntenek beléd. Nem szabad félned. Igaz, hogy a fájdalmak egyre élesebbek lesznek és egyre-sűrűbben ismétlődnek, de ezt el kell viselned. „Az asszony szomorú, amikor szülnie kell, mert eljött az ő órája; de, ha megszülte gyermekét, nem gondol többet a fájdalomra, mert örül, hogy ember született a világra” – mondotta Krisztus Urunk. S ma már nem veszélyes a szülés, mint régen volt, Pasteur és Semmelweiss felfedezései előtt, amikor nagyon sok anya életébe került az, hogy gyermeket hozott a világra.

Noha a tudomány már úgyszólván teljesen megszüntette a szülés komoly veszélyeit, mégis fájdalmakat kell elviselned s ez alkalom arra, hogy szenvedésedben az Úr Jézussal egyesülj a világnak és a te kisgyermekednek üdvösségeért. Hidd el, gyermekem, érdemes bátran vállalni a szenvedést és nyugodtan elviselni, nem gondolva másra, csak a nemsokára bekövetkező boldogságra, hogy hamarosan édesanya leszel.

+

E könyv első kiadásának megjelenése óta az orvostudománynak sikerült az ún. fájdalom nélküli szülés módszerét kidolgozni. E természetes eljárásnak lényege, hogy külön erre kiképzett orvosok fizikai és pszichikai gyakorlatok során előkészítik a leendő anyákat a szülésre, megtanítják őket a helyes viselkedésre. Pszichoprofilaktikus módszernek is nevezik, vagyis megelőző lelki nevelésnek.

Ennek az eljárásnak semmi köze azokhoz a mesterséges eszközökhöz, amelyeket néha még ma is alkalmaznak a szülési fájdalmak elfojtására, mint amilyen a hipnózis, a

narkótikumok, különböző, szájon át bevett vagy befecskendezett orvosságok, amelyeket szülés előtt vagy közben adhat az orvos. Ezeket a mesterséges eszközöket egyébként a legtöbb orvos csak komoly szükség esetén alkalmazza, mert a tapasztalat szerint sokféle hátránnyal járhatnak, tehát nem ajánlatosak.

A természetes eljárásnak viszont semmiféle hátránya sincs. Kétségtelen ugyan, hogy nem minden esetben jár sikerrel, aminek többféle oka lehet: az előkészítés, vagy az orvosi asszisztencia nem egészen megfelelő volta, az anya benső ellenállása, valamely, szülés közben bekövetkező, előre nem látható fordulat, mint pl. a gát beszakadása, stb. A sikertelenség azonban ritka és kivételes.

Ez az eljárás a szülés levezetésének módjában valósággal forradalmi újítást jelent. A terhes nőnek most már nem kell rettegnie a szülés kínjaitól, s döntő percekben pedig egészen tudatosan részt vehet a gyermek világrahozásában anélkül, hogy gyötrelmes szenvedések elterelnék figyelmét erről a nagy feladatról.

Maga a módszer azon a tényen alapszik, hogy a szervezet normális és egészséges funkcióit nem kísérik kínzó fájdalmak. A szülési fájdalmak oka tulajdonképpen egyrészt az ősrégi hagyományokban gyökerező félelem, másrészt pedig azt, hogy a szülő anyák kipróbált metódus híján nem tudják ellenőrizni és kormányozni, irányítani a szülésnél közreműködő izmok reflexeit.

A szülést megkönnyítő új módszer lényege, hogy a fiatal anyát tudatos együttműködésre nevelik. Ez főképp légzési gyakorlatokból (mély haslégzés az anyaméh lazítása és jobb vérellátása céljából) és tornagyakorlatokból (bizonyos izomrészek erősítése és lazítása) áll.

Ezt a módszert ma már sok modern klinikán és szülőotthonban tanfolyamok vagy szükség esetén rövid utasítás alapján el lehet sajátítani. (Ezzel kapcsolatban jegyzem meg, hogy hibás pedagógia volna, ha majd leányodat az anyaság titkába beavatva a szülési fájdalmakról beszélne.

Ilyen helytelen felvilágosításnak gyakran olyan félelmi komplexum lehet a következménye, amely később nehezen küszöbölhető ki.)

XII. Pius pápa abban a beszédében, amelyet 1956. január 8-án szülés- és nőgyógyász-orvosok számára tartott, ünnepélyesen jóváhagyta ezt a metódust, amely lehetővé teszi az anyáknak, hogy gyermekeik világrahozásakor valóban világos értelemmel és lélekkel rendelkező emberek legyenek, nem pedig tehetetlen, gyötrődő paciensek.

A Genesis ugyan ezt mondja: „Magsokasítom terhességed kínjait és kínok között szüled gyermekeidet”, az apáknak pedig: „Arcodnak verítékével eszed majd kenyeredet”, ám Isten nem tiltotta meg az embernek, hogy a szülésnek és a munkának szenvedéseit a technika vívmányaival megkönnyítse. Még így is örök igazság marad, hogy az az anya és az az apa, aki hivatása magaslatán áll, szüntelenül nehéz küzdelmet vív az emberi természetben gyökerező önzéssel, amely mindig hajlamos arra, hogy felülkerekedjen bennünk.

A kegyelemben való megerősödéshez, a végső cél felé haladáshoz, hogy a mennyország dicsőségének részeseivé legyünk, ha a technika mégannyira halad is, az emberi szenvedés leküzdésében vagy csökkentésében, mindenkor a lélek gyermeki alázatára és komoly munkára lesz szükségünk. Ettől pedig elválaszthatatlan a kereszt, a jellemnek és szellemnek gyötrelmes küzdelme, a szenvedés.

Isten ígéje mindenkor igaz marad. A fájdalom nélküli szülés lehetősége nem mond neki ellen, csupán megtanít bennünket arra, hogy betű szerinti értelmezése mögött meg-meglássuk és megértsük fenséges és örök vallási jelentését.

+

Amikor eljön a szülés ideje, a vízzel telt burok felszakad. Ez néha több órával, esetleg több nappal a gyermek megszületése előtt is bekövetkezhet, de ez nem ok az aggodalomra. Víz távozik el tőled: kinyílt az ajtó a méh-

szájon, hogy a gyermek utat találhasson. A fájdalmas görcsök egyre jobban kiszélesítik a méhnyakat.

Még egy utolsó erőfeszítés, és a gyermek az anyaméhből a hüvelyen és szeméremajkakon keresztül kijut a külvilágra. Rendszerint a feje jelenik meg először, ez a legkedvezőbb helyzet. Amint kint van a kis fej, az orvos vagy a szülésznő szétnyitja a gyermek száját, ha erre szükség van. Ebben a pillanatban szívja először a szabad levegőt és torkából előtör az első sírás. Ettől kezdve saját, független életét éli. Megszületett!.. Azonnal megmondják neked, fiad van-e vagy kislányod. Most néhány centiméternyire a köldöktől elkötik a köldökzsinórt, hogy megakadályozzanak minden vérzést. A lekötés fölött közel az anya testéhez elvágják a zsinórt; ez rövidesen elszárad, és magától lehull a gyermek testéről. A helyén maradt forradás mindenkit az anyja testében eltöltött életére emlékeztet.

Karodba teszik gyermekedet, hogy első csókodat adhasd neki. Még érzed ugyan a kiállott szenvedéseket, de már mosolyogsz és boldog vagy, hogy anyává lettél és szerelmetek eleven zálogát adhatod férjednek. Rövid idő múlva az ún. utószülés következik: testedből kilöködik a méhlepény és a köldökzsinór bent maradt darabja. Minden szenvedésnek vége már, ott pihensz fehér ágyadban és türelmetlenül várod, hogy férjed belépjen a szobába és láthassad túláradó örömét; talán nem is talál szavakat, de telis-tele van gyöngédséggel a törékeny apróság iránt, neked pedig simogatása, csókja mutatja meg, milyen hálát érez.

+

Ha csak valamiképpen lehetséges, legyen férjed is melletted, amikor világra szülsz gyermekedet. Jelenlétével, együttérzésével valósággal megosztja veled a szenvedést. Kezedet tartja, ha a fájdalmak nagyon erősek és szaggatóak; te pedig belékapaszkodsz, talán még fogadat is kezébe mélyeszted fájdalmadban. Simogat, megcsókol, gyöngéd, szerető szavakat suttog füledbe. A szerető asszony

számára semmi és senki sem pótolja férje jelenlétét ezekben a nehéz órákban, még édesanyja sem. Valósággal egygyé váltok a szenvedésben, mely még szorosabban fűz egymáshoz, mint az öröm. Nem tudok semmi vigasztalóbbat a vajúdo asszony számára, mint azt, ha férje mellette van, könnyes szemmel nézi szenvedő asszonyát, biztatja, vele szenved lelkében és testében. Édesapád minden alkalommal a gyöngédségnek, szeretetnek kimeríthetetlen gazdagságával árasztott el, hogy tőle telhetőleg enyhítse ezeket az elkerülhetetlen nehéz perceket.

Az egész szülés nem tart sokáig; legfeljebb néhány óra s már túl is vagy rajta. Csak az öröm marad meg belőle, ha visszagondolsz rá, hiszen itt van gyermeked. Egy teljes napig pihen az újszülött, azután odahozzák ágyadhoz és kebledre fektetik, amelyben a szülés percétől kezdve tej képződik. A hypophysis prolactin nevű hormonja választja ki. Ez az először képződött tej, a colostrum, az újszülött beleit alaposan kitisztítja, hamarosan azonban már tápláló tejjel telik meg kebled, amit a gyermek mohón, élvezettel szopik. Számodra is kimondhatatlan boldogság, ha gyermekedet szoptatod; ha csak lehet, tápláld magad, még akkor is, ha bizonyos áldozattal jár ez. Mialatt a kebledet szívja, te elmerülten nézed őt, bámulva, milyen szép rajta minden: lehunytt szeme, amely csakhamar tágranyílik, hogy lásson és ismerjen; szájacskája, pici orra, füle, puha haja, pirinyó keze, amivel már kapkod, apró körmei... Ha legkisebb jelét veszed nyűgösségének, már nyugtalanodsz.

Ráléptél az anyai szeretet útjára. Hosszú út ez és mérföldkövei: az anya sok-sok öröme, a szeretet, a féltő aggodalom, a szenvedés és a könnyek...

+

Minél előbb kereszteltessétek meg gyermeketeket. Ti adtatok neki testet, a Mindenható megáldotta szerelmeiteket, amikor a gyermeknek lelket adott, most azután a pap

Krisztus és az Egyház nevében a lélek életét adja neki. Ez az isteni élet: most belép Isten nagy családjába és elfoglalja ott helyét, azt a helyet, amelyen később majd lelkesen, lángoló hittel fog állni testvérei, a férfiak és nők sorában, a már megváltott és megváltásra váró egész emberiség közösségében, amelynek most már ő is egyik tagjává lett. Keresztség nélkül élete nem lenne teljes, ezért viszik el keresztszülei és az egész család a templomba. Miatt gyermeked a templomban van, te majd imádkozol érte. Mikor visszahozzák, édesapja odaviszi hozzád abban a hófehér keresztelőruhácskában, amely a keresztségben nyert megszentelő kegyelmet jelképezi. Ez az a csíra, amely most még kicsiny, de egyre növekszik, fejlődik a gyermek lelkében. Egész életét végigkíséri a hófehér szín: a keresztelési ruha fehérségéből az első szentáldozáson, a bérnálásán, a házasságkötésen (vagy esetleg papszentelésen, illetve a szerzetesi fogadalom tételén) át a szentföldig. Ez szoros kapcsolatban van a liturgia fehér színével: a kinszenvedés és a mártírok piros színe után Húsvét fehérje azt a fényt jelképezi, amely a mi életünket, keresztényekét, beragyogja. S ez a fény felebarátaink és Isten önzetlen szeretetének fénye. Ezt csak akkor nyerjük el, ha önzésünket, önmagunknak velünk született szeretetét keresztrefeszítettük, Isten Fiának véres kereszt-áldozatához hasonlóan...

+

Fájdalom, az is előfordul, hogy a gyermek nem a normális időben, hanem korábban jön a világra. Ha ez a terhesség hatodik hónapja előtt történik meg, akkor a gyermek életképtelen, s ez esetben elvetelésről (abortus) beszélünk. Legtöbbször egy kis vérzés jelzi, hogy abortus veszélye fenyeget. A vérzés mindig azt jelenti, hogy a méhlepény leválóban van. Ennek jelentésével most már tisztában vagy. Ha valaha ilyesmi történné nálad is, azonnal feküdj ágyba és hívass orvost, aki az esetek túlnyomó többségében néhány lutein-injekcióval ma már tud a dolgon segíteni. A

luteint, a sárgatest-hormont ugyanis a hypophysis hatására a petefészek továbbra is termeli, a fogamzástól a szülésig. Ez biztosítja a terhesség kilenc hónapja alatt az anyaméh megfelelő állapotát és a magzat odatapadását.

Ha minden orvosi segítség ellenére is elvetélésre kerül a sor és utána hőemelkedésed van, megint csak el kell hívnod az orvost, mert a láz azt jelzi, hogy a placenta egy része a méhben maradt és fertőzést okoz. Ilyenkor egy kis orvosi beavatkozásra, az ún. méhkaparásra van szükség. (Curettage.)

Akár elvetélésről, akár koraszülésről van szó, a gyermeket minden esetben meg kell keresztelni, hiszen nem tudjuk, hogy a gyermek, aki megkereszteletlenül, az eredeti bűn állapotában hal meg, láthatja-e színről-színre Istent a mennyekben.

Csak a keresztség tisztít meg az eredeti bűntől, és adja az örök életet. Hogy mit határoz Isten azokról a kisgyermekekről, akik nincsenek megkeresztelve, azt nem tudjuk. A kinyilatkoztatás semmit sem mond erről, feltevésekre vagyunk utalva. Az Egyház azt kívánja tehát, hogy amennyiben lehetséges, a biztosabb utat válasszuk. Elvetelés esetén ehhez elég, ha így járunk el: a magzatot körülvevő hárttyát egy helyen megnyitjuk, s legalább e helyen öntjük le vízzel a kisgyermeket, miközben ezeket a szavakat mondjuk: ha élsz, megkeresztellek téged, az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Ez a keresztség rövidített formája, ezt alkalmazzuk koraszülés esetén is.

Ha biztos, hogy a gyermek halott, akkor nem szabad megkeresztelni. Természetesen, ha valaki ezt nem tudja biztosan, nem követ el bűnt. A megkereszteletlen gyermek halála mindig titokzatos marad, csak a túlvilágon lesz számunkra világos. Azt azonban nyugodt lelkiismerettel elmondhatjátok: a mi gyermekünk biztosan Isten szeretetében hűnyt el, és az Úr csak áldását adhatja a szülők kívánságára, akik gyermekükből a keresztség által kis szentet akartak adni az Égnek.

Ami történt, nem a ti hibátokból történt. Isten a szeretet. ...

Fájdalom, vannak olyan szülők, akik az anyaméhben szántsándékkal megölik a gyermeket, akit maguk keltettek életre: mert nem akarnak gyermeket. Az egész világon évente millió és millió a magzatelhajtások száma. Ezeket nem lehet másként minősíteni, mint gyilkosságnak!

Való igaz, hogy vannak olyan feltételek, – egészségi állapot, anyagi helyzet, megfelelő jövedelem és lakás – amelyek nélkülözhetetlenek az eljövendő gyermek számára és vannak szülők, akiket erre az embertelen és ocsmány cselekedetre a szívtelen társadalom hajt, amelyik sokaknak még a létminimumot sem adja meg. Szeretném, ha ezen ti ketten is elgondolkodnátok. Nektek meglesz mindenetek, ami szükséges. Igaz, hogy éppen csak az, és semmi fölösleges, de így is gazdagok lesztek a számtalan nyomorgóhoz képest. Ne ítéljétek el ezeket sohasem! Az emberi lelkiismeretet egyedül Isten bírálhatja el. Azt azonban el kell tőkélnetek, hogy minden tőletek telhetőt el fogtok követni, tevékeny részt vesztek az emberiség legjobbjainak törekvésében, akik iparkodnak átalakítani, jobbá tenni az olyan kereszténytelen társadalomnak életfeltételeit, ahol csupán a pénz biztosítja az emberhez és Isten gyermekeihez méltó életet.

Ha nem törekedtek erre, ha nem fáradoztok ti is ezen, ha saját békés és boldog életetek bástyái között elzárkóztok mások szerencsétlensége elől, akkor ti magatok is részesek lesztek azokban a bűnökben, amelyeket mások a ti hibátokból, a ti nemtörődömségetek és önzéseitek folytán követnek el.

A fogamzásról és a terhességről elmondottakhoz még azt is hozzá kell fűznöm, hogyan keletkeznek az ikrek.

Ennek a jelenségnek magyarázatában a tudomány még nem derített fel minden részletet. Annyi azonban kétség-

telen, hogy vannak egy- és többpetejű ikrek. Ez utóbbiak két, vagy több anyai fél-sejtből, petéből keletkeznek, amelyek az ovuláció néha szabályellenesen, egy időben juttatott a méhbe. Ezek mindegyike megtermékenyül egy-egy apai félsejttel és vagy azonos, vagy különböző nemű gyermekek lesz. Mindegyik ikergyermeknek külön burka és nemegyszer külön placentája is van. Az ilyen ikrek nem hasonlítanak feltűnően egymáshoz, és így már születésüktől kezdve könnyen megkülönböztethetők. A tudomány jelenleg azon az állásponton van, hogy az ilyen iker-születések öröklődnek, azaz családi hajlamra vezethetők vissza.

Az egypetejű ikrek egyetlen anyai petének egyetlen apai félsejttel való egyesüléséből származnak, amelyek egy teljes sejtet alkotnak, de ez osztódás útján két különálló sejtté lesz: két magzat lesz belőle. Az ilyen ikrek mindig azonos neműek, mert ugyanaz az apai félsejt járult hozzá fogamzásukhoz. Rendszerint közös burokban fejlődnek, úgyszólván mindig közös méhlepényük is van, és születésüktől fogva annyira hasonlítanak egymáshoz, hogy alig lehet őket megkülönböztetni.

Előfordulhat az is, hogy fogamzáskor egyszerre több megtermékenyülés következik be és egyszerre keletkeznek két- és többpetejű ikrek.

Ezen a téren mindenféle variáció lehetséges, – az élet kimeríthetetlen gazdagságára mutat ez is. De az élet terhet is ró a szülőkre, hiszen az ikrek születése nemcsak az örömet sokszorozza meg, hanem a kötelezettségeket és a gondokat is.

+

Megszületett tehát első gyermeketek, esetleg, – bár ez nem gyakori eset, – ikreitek lesznek. Bármely eset következik is be, nem szabad önzőnek, szűkkeblűnek lennetek: új felelősségeitek és gondjaitok ellenére ne érétek be egy gyermekkel! Szerelmetek minden gyermekkel erősödni és nőni fog.

Ez természetesen nem azt jelenti, hogy az első után a-zonnal a második gyermeknek, majd a többinek kell életet adnotok. A fiatal anya szervezete megkívánja a pihenést minden szülés után; az is megesik, hogy sem anyagi lehetőségek, sem elegendő helyetek nincsen ahhoz, hogy már a következő évben újra gyermek jöhessen. Kénytelenek vagytok tehát még várni születésére, közben azonban az anyagi lehetőségek megteremtésén kell fáradoznotok, és szívetekben ébrentartani a gyermek utáni vágyat. Magatoknak kell őszintén és becsületesen számot vetni a lehetőségekkel; imádkozzatok és Isten majd tanácsot ad nektek, mikor gondolhattok újabb gyermekre.

Miközben várnotok kell a gyermekáldásra, nagyon vigyázzatok, nehogy vétkezzetek a hitvesi hűség és tisztaság ellen! Te is tudod már, miben áll ez a bűn. Segíteni fog az ellenállásban szerelmetek; az önmegtartóztatásnak sokszor nehéz időszakában egyre inkább ráeszméltek majd, mennyire gazdagodik lelketek azzal, hogy a szeretet, a szív gyöngéd érzelmei kerülnek viszonyotokban előtérbe. Bámulva tapasztaljátok, hogy a testi egyesülésről való kényszerű lemondás, ami néha elég hosszú ideig tart, megvilágosítja előttem azt, ami a szerelemben lényeges és örökévaló: érzelmi és szellemi együvértartozástokat. Úgy érzitek, lassanként a magasztos ideál felé haladtok, amely megközelíti a tökéletes szűzességet, aminek példáját Krisztus, a Boldogságos Szűz és Szent József adták, s az ő nyomdokaikban a papi és szerzetesi életre elhivatottak.

Rá fogtok eszmélni a szerelem valódi értelmére, amiben nem a hitvesi egyesülés a lényeg; bármilyen szép és tiszta dolog is ez, de csupán eszköz arra, hogy a házasság fennálljon és a szív s lélek egysége uralkodjék benne.

+

Vajon azt jelenti-e ez, hogy ilyenkor testvérekként kell együttélnetek? Nem, gyermekem, ilyesmit Isten csak egészen speciális hivatás esetén kíván az embertől. Megvan

a lehetőség ilyenkor is teljes és tökéletes egyesülésekre, beleértve az apai magnak a női szervezetbe való átömlését is. Abban a periódusban lehetséges ez, ami a nő természetes ciklusának egy része s amit a terméketlenség szakaszának neveznek. Ezt az elővigyázatosságot az Egyház is megengedi. XI. Pius pápa a keresztény házasságról szóló enciklikájában ezt határozottan kijelentette. Csupán azt a feltételt fűzi hozzá, hogy ne történjék önzésből, célja nem lehet az, hogy a házások meggátolják olyan gyermek fogadását, akit komoly akadályok nélkül felnevelhetnének. Továbbá az is feltétel, hogy a terméketlen egyesülések ellenére éljen a házastársakban a kívánság, hogy mihelyt lehet, gyermeket hozzanak életre.

+

Évek óta kísérletezik a tudomány azoknak a napoknak pontos meghatározásán, amelyek a menstruációs ciklusban a nő terméketlenségi szakaszt alkotják. Ezideig a tudósoknak még nem sikerült olyan megoldást találniuk, amely minden asszonyra egyformán érvényes volna. Ennek ellenére már van olyan eljárás, amely az esetek többségében eredményes, bár természetesen itt is történhetnek előre nem látott események.

Már beszéltem neked, kislányom, a női ciklus normális ritmusáról, amelynek ez a beosztása:

1. szakasz: follikulin-fázis
2. szakasz: ovuláció
3. szakasz: lutein-fázis
4. szakasz: menstruáció

Az első szakasz időtartama, amely alatt a follikulin elkészíti az anyaméh bolygójában a bélést szolgáltató nyálkahártyát, lényegénél fogva, a nő vérmérsékletétől és egyéni ciklusától függően ingadozó; állandó szabályosságot ritkán lehet megfigyelni.

Változó táplálkozás, utazás, éghajlat-változás, (pl. tengerparti tartózkodás), fáradtság, elcsigázottság, továbbá sú-

lyos vagy akár könnyebb betegség, (torokgyulladás, influenza, sőt nátha is elegendő hozzá), gondok, örömteljes vagy lesújtó izgalom, nagyfokú vagy a szokottnál hosszabban tartó menstruációs vérzés, bizonyos orvosságok: mindez elegendő oka lehet az első szakasz megrövidülésének vagy meghosszabbodásának.

Mivel ezalatt még nem történt meg az ovuláció, az a normális eset, hogy ebben a szakaszban nem kerülhet sor megtermékenyülésre, tehát ez terméketlen időszak.

Azonban az is előfordul, hogy az előző havi vérzés és az ovuláció közötti szakaszban történt egyesülés megtermékenyített egy petét.

Ennek magyarázatát abban találjuk, hogy a férfi magsejtjei hol rövidebb, hol hosszabb ideig maradnak életképesek az asszony szervezetében. Annyit már bizonyosan tudunk, hogy a magsejt normális élettartama három vagy négy nap. Ha tehát a házasságok egyelőre nem akarnak gyermeket, akkor legalábbis a második fázist megelőző negyedik naptól kezdődően tartózkodniuk kell a házastársi együttéléstől. A második fázis alatt ugyanis csaknem bizonyos a fogamzás.

Van azonban példa a megtermékenyülésre olyan esetben is, amikor a házastársi egyesülés közvetlenül a menstruáció befejezte után történt, az ovuláció előtt mintegy tíz vagy még több nappal. Ezek a megfigyelések arra mutatnak, hogy bizonyos feltételek mellett (a savtartalom mennyisége a vaginában, vagy a méhnyak és a méh nyálkahártyájának váladékában) az apai magsejtek jóval tovább életképesek maradnak, mintsem azelőtt gondolták.

Ám akármi is az oka az első fázis alatti megtermékenyülésnek, ha a házastársak föltétlenül el akarják kerülni a fogamzást, akkor a havi vérzés befejezte után egészen a harmadik fázis kezdetéig teljesen meg kell tartóztatniuk magukat.

Legfeljebb a havi vérzés megszűnte utáni két vagy há-

rom nap alatt lehet megkockáztatni az egyesülést, hacsak orvosi javallat határozottan nem ellenzi az újabb terhességet. Ha az asszony ciklusának tartama a szokásos, azaz 28, vagy még több napig tart, ha szervezetének sav-tartalma nem rendkívülien kedvező az apai magsejt életképességének meghosszabbítására, akkor ebben az időszakban történő házastársi egyesülés nem jár fogamzással.

Ezen a téren minden házaspárnak magának kell a kellő tapasztalatokra szert tennie.

+

A ciklus második fázisában történik az ovuláció. Ez mindig nagyon rövid ideig tart: néhány – legfeljebb tizenkét-huszonnégy – óráig. Ez a megtermékenyülésre a legkedvezőbb idő. Föltétlenül a leginkább ajánlatos olyan házastársaknak, akiknek leghőbb kívánsága a gyermek, és akik olyan napot szeretnének választani, amelyen szerelmük igazi beteljesülése, gyermekük fogamzása várható.

+

A harmadik fázis, amelyben a lutein a bölcsőnek, az anyaméhnek kibélelését végzi el, gyakorlatilag mindig körülbelül 12 napig tart, bármekkora is volt az első fázis időtartama.

Természetesen itt is akadnak kivételek, de ezeket nem kell figyelembe venni a terméketlen napok kiszámításánál. Az ovuláció befejezésétől kezdve, amely a petesejt elhalását jelzi, egészen a következő menstruáció jelentkezéséig, bármilyen hosszú is a két szakasz közötti idő, a házastársi egyesülés minden esetben terméketlen marad.

Azonban egyes tudósok közlése szerint megfigyeltek már soronkívüli ovulációt is, amit a házastársak hosszas távolléte utáni egyesülés idézhet elő, vagy más, még egyelőre nem pontosan meghatározott ok.

Ez még nem bebizonyított tény, és mindenesetre rendkívül ritka tüneténynek mondható. Gyakorlatilag nem is kell számításba venni, csupán arra figyelmeztet bennünket, hogy az élet egyetlen törvénye sem olyan megdönt-hetetlen, mint a matematika tételei, és a kivételek semmit sem változtatnak az általános érvényű szabályokon. Ezeket a lehetőségeket azonban a házastársak mindenesetre tartsák szem előtt. Ez majd arra indítja őket, hogy alázatosan rábízzák magukat a Mindenható akaratára. Isten olykor éreztetni akarja a házastársakkal, hogy minden okos előrelátásuk ellenére sem ők az élet urai, hanem csupán az ő sáfárjai és a szerelem olyan kockázat, amelyben még a megengedett számítások is meghiúsulhatnak.

Ez a felismerés is hozzásegít bennünket ahhoz, hogy minden fenntartás nélkül, teljes bizalommal adjuk át magunkat a Gondviselés rendelkezésének. Ez az igazi keresztény élet alaptétele.

Ha mindent elkövettetek, amit Isten megkíván tőletek, hogy ésszerűen szabályozzátok az egyes szülések közötti időszakokat, és ennek ellenére az Úr mégis újabb gyermekkel áld meg benneteket, bízzatok erős hittel, hogy a Gondviselés nem hagy el. Csodát is tesz azokkal, akikben valóban oly erős a hit, a remény és a szeretet, amint ez Isten gyermekeihez illik.

„Ha hiszel,” – mondotta Krisztus Alacoque Szent Margitnak – „meglátod szívem hatalmát.”

+

A negyedik fázis, a menstruáció jelentkezésétől megszűntéig, általában négy-öt napig tart. Tarthat azonban ennél rövidebb ideig: két-három napig, vagy ellenkezőleg, tovább, esetleg nyolc napig is. Ha ennél tovább tart, orvoshoz kell fordulni.

A menstruáció alatt lehetetlen a megtermékenyülés, legálábbis a legerősebb vérzés napjaiban. Azonban a higiénia

arra int, hogy ezekben a napokban tartózkodjunk a házasságtól. Ilyenkor a hüvely és a méh rendkívül érzékenyek minden megrázkódtatásra és fertőzésre, tehát kíméletre szorulnak.

Igaz ugyan, hogy a menstruáció alatti egyesülés nem minden esetben jár fizikailag káros következményekkel, de mivel előfordulhatnak, főként a kevésbé erős szervezetű nőknél, ez a tudat erős kell, hogy adjon a házassági megtartóztatáshoz, ha csak nincs valami egészen kivételes ok az ellenkező viselkedésre. Ebben az esetben az érintkezés előtt is, után is fokozott gondot kell fordítani a nemi szervek tisztaságára.

A hüvely öblítése nem tanácsos, hacsak az orvos nem írja azt elő. Ebben az esetben azonban az erkölcsi törvény tiltja az öblítés alkalmazását az egyesülés után még vagy 10-12 óráig, nehogy ezzel elpusztítsuk az anyai szervezetbe jutott magsejteket.

+

Ha mindezt tudjuk, most már ki kell számítani, mégpedig minden ciklusban külön-külön, melyik naptól kezdődik a harmadik fázis, hiszen tulajdonképpen csakis ez az a periódus, amikor a házastársi egyesülés megtörténhetik úgy, hogy az apai magsejtek beáradhatnak az asszony szervezetébe anélkül, hogy olyasmi következne be, amit a házastársak el akarnak kerülni: a megtermékenyülés (közvetlenül a 4. fázis után, az 1. és 2. fázis alatt), vagy a fertőzés (a 4. fázis alatt.)

+

Ha a nő igazán meg akarja ismerni saját szervezetének működését, akkor szükséges, hogy minden reggel, felébredés után, éhgyomorra, még mielőtt felkel, megmérje

hőmérsékletét, mégpedig (bár ez nem feltétlenül szükséges) lehetőleg minden reggel ugyanabban az órában.

A hőmérsékletet mindig ugyanazon a módon kell mérni, vagy a végbélben, vagy a szájban. Ez utóbbi módszer egyre általánosabbá kezd válni. A lázmérő csúcsát nyelvünk alá tesszük és ajkunkat összezárván két-három percig ott tartjuk.

Ennek a könyvnek végén találsz egy grafikont, amelynek mintájára kell elkészítened a magad hőmérséklet-tábláit. Ezekre naponta gondosan feljegyzed hőmérsékletedet. Az orvosi praxisban általában használatos láztáblák erre a célra nem alkalmasak, mert a tizedfokok jelzésére szolgáló sorok túlságosan szűk közöket képeznek és így nehéz leolvasni a jelzéseket.

Kockás papír minden vízszintes vonalára egy-egy tizedfokot írunk, a függőleges vonalak fölé pedig a naptár egyes napjait: a lap alján a dátumnak megfelelő két vonal közé a ciklus napjainak megfelelő napokat a havi vérzés jelentkezésétől kezdve a következő vérzés első napjáig.

Végül bejegyezzük a vérzés utolsó napját is (a 4. fázis végét) és, ha kell, mindent, ami a görbe megértéséhez szükséges: az esetleges betegségeket, a bevett orvosságokat, szokatlanul rossz éjszakákat, (felébredéssel, tartós álmatlansággal), mindazokat a jeleket vagy rosszulleteket, amelyek az ovulációval kapcsolatban felléphetnek, mint pl. altesti fájdalmak, ágyéktáji nyomás, oldalfájás, (melyik oldalon?) hasfájás, petefészek-duzzadás, néhány cseppnyi múltó vérzés a ciklus közepén, a hüvelyben jelentkező nyálkás, áttetsző váladék (ez tarthat néhány óráig vagy napig is,) mellfájás, fogfájás, az egyesülés utáni erős vágy és így tovább... Minden nő szervezetének megvannak a maga sajátos jelei, amelyeket lassanként meg kell ismernie.

Házasságotok után jegyezd fel a táblázatra az egyesülések napjait is, lehetőleg a napszakot (reggel, napközben, este) is feltüntetve.

Mindez terhes kötelességnek tűnik talán, de hiszen néhány — 3 vagy 4, de legfeljebb 12 — ciklus után már nem szükséges olyan pontosan feljegyezni az adatokat. Azt is megmondom majd, miért nem. Azonban gondold csak meg, hány egyéb, apró-cseprő, épp ezért terhes, de mégis a szerelem érdekében elkerülhetetlen kötelességet kell vállalnunk: csinosan öltözködnünk, ápolnunk testünket, ügyelnünk egészségünkre, a háztartást vezetnünk. Gondold meg, hogy ennek a fáradságnak árán hűek maradhattok Isten törvényéhez, mert megvan rá a lehetőség, hogy a hónapnak több napján fenntartás nélkül egymáséi lehettek akkor is, ha nem akartok még másik gyermeket, vagy az ~~első~~ sem azonnal. Ha mindezt meggondolod, akkor lesz hozzá erőd, hogy vállald a fáradságot is. Ez az igazi, önzetlen szeretet: a nagy eszményt megvalósítani a mindennapi élet apró dolgaiban.

Vállald ezt az erőfeszítést már most, menyasszonyságod ideje alatt, vállald jövődő férjed iránti szeretetből, és meglásd, Isten meg fog áldani.

Ezt tulajdonképpen minden menyasszonynak meg kellene tennie. Próbálja megérteni saját lázgörbéjét. Szükség esetén házasságkötése előtt tanácsot kérhet egy orvostól, vagy ebben a kérdésben járatos asszonytól.

Ilyen módon házasságkötéséig már tökéletesen megismerheti egyéni ritmusát, úgy állapíthatja meg esküvőjének napját, hogy az a terméketlen periódus kezdetére esék, továbbá képes lesz rá, hogy férjével egyetértésben meghatározhassák az időpontot, amikor tudatosan és akaratva életet adhatnak első gyermeküknek, majd pedig a többieknek.

+

Ha a lázgörbét több cikluson keresztül pontosan vezeted, úgy, hogy egyetlen napot sem hagytál ki, főként akkor, amikor a görbe leszáll, vagy emelkedik, leolvashatsz róla, hol van rajta a harmadik, terméketlen fázis.

Ha megfigyeled, észreveszed, hogy – a lényegtelen ingadozásoktól eltekintve, amelyek nincsenek hatással az egészre, – a görbe két, világosan megkülönböztethető hőmérséklet-fokozatot tüntet fel: a mélypontot, amelyik vagy kevéssel a vérzés előtt, vagy annak kezdete kor mutatkozik, s tartama változó, és a tetőpontot, amelyik közvetlenül a mélypont után vagy néhány nappal később áll be és úgyszólván mindig 12 napig tart. A mélypontot a tetőponttal egy többé-kevésbé meredek hőmérséklet-emelkedés köti össze.

A két fokozat közötti különbség néhány tizedfok. A tetőpont a 37 fokot is elérheti, sőt túlhaladhatja, de gyakran 36.8° és 37° között marad. Egyedül az fontos, hogy a kettő között különbség van, nem pedig az, hány fokra süllyed vagy emelkedik a hőmérséklet.

Az egész folyamatról képet alkothatsz magadnak, ha megnézed a könyv végén látható táblázatokat, amelyek nem kitalált, hanem valódi táblázatok. Olyan fiatal asszonyok adták nekem, akik a hőmérsékletmérés eljárását állandóan gyakorolják. Hadd magyarázzam el neked ennek a módszernek mibenlétét.

+

Mint már tudod, a hőmérséklet mélypontja azt jelzi, hogy a szervezetben megjelent a folliculin. Mint ahogyan már mondtam neked, ez az anyag készíti elő a magzat bölcsőjét és ugyanakkor a hőmérséklet leszállását okozza. A menstruáció vége és a hőmérséklet emelkedése között húzódó mélysínt tehát a ciklus első fázisának felel meg. A hőmérséklet rendszeren lassanként süllyed, míg az első fázis végén eléri a legmélyebb pontot.

A hőmérséklet tetőpontja viszont azt jelzi, hogy a vérben lutein van. A lutein okozza a hőmérséklet emelkedését és ugyanakkor elkészíti a bölcső csipkebélését. Ez a harmadik fázis, a terméketlenség szakasza. A lázgörbe azonban általában nem marad a felsőfokon egészen a harmadik fázis végéig. Valamivel a men-

sruáció előtt, esetleg a kezdete előtt való napon, vagy hirtelen, vagy fokozatosan leszáll a mélypontig. Ez a viszszaesés azonban mitsem változtat a harmadik szakasz természetlen jellegén, ami a menstruáció kezdetéig változatlanul fennáll, csak előre jelzi a közeli havi vérzést, vagyis a negyedik fázist.

Végül pedig a második fázis, amely alatt az ovuláció megy végbe, a mélypont utolsó napjától egészen addig tart, amikor a lázgörbe emelkedése teljesen eléri a tetőpontot. Ez néhány napig is eltarthat. Néha fokozatosan száll föl a hőmérséklet, máskor ingadozik, hullámszik ide-oda, többé-kevésbé határozott fel- és leszállásokat mutat, mielőtt végleg eléri a tetőpontot.

Sokszor hirtelen, félreismerhetetlenül, egyik reggelről a másikra felszökken a hőmérséklet. Ilyenkor a két szint között a különbség olyan éles, határozott, hogy kétségnek semmi helye sincs. A specialisták véleménye szerint ebben az esetben az ovuláció a hirtelen, átmenet nélküli hőmérséklet-felszökkenés napján következett be.

Fokozatos vagy ingadozó felszállás esetén nehéz pontosan megállapítani a második fázisnak azt a momentumát, amikor megtörtént az ovuláció. A legfontosabb dolog minden esetben azonban az, hogy tudjuk, a petesejt elhalt, amikor a lázgörbe elérte a tetőfokot.

Meglehetősen biztonsággal meghatározható az ovuláció napja olyan esetben, amikor valamilyen testi jel mutat erre. A legismertebb jeleket már említettem. Ezek: oldaltáji fájdalmak, (ha a has jobboldalán jelentkeznek, nem szabad összetéveszteni a vakbélgyulladás jeleivel), hasfájás, stb. Ha ilyenféle fájdalmak minden ciklus második fázisában megismétlődnek, biztosak lehetünk benne, hogy ez az ovuláció jele. Ha többször egymásután megfigyelhetők ezek a jelek, akkor minden esetben félreismerhetetlenek.

Ha egymásután több ciklusban feljegyezted reggeli hőmérsékleted görbéjét, legalább is három-négy hónapon keresztül, az így kapott adatokat gyakorlatilag kiértékelheted és hasznosíthatod, egészen addig, míg életrehívhatjátok első gyermeketeket s utána majd a következőket.

A feljegyzések alapján már nem lesz szükséged rá, hogy a menstruáció kezdete utáni nyolc napon megmérjed hőmérsékletedet. Még abban az esetben is, ha ciklusod szokatlanul rövid, mondjuk 22 napos, ami nagyon ritka eset, hőmérsékleted emelkedése semmiesetre sem lehet kevesebb, mint kilenc nap, ha több nap kell is hozzá, hogy világosan megállapítható legyen. Ezekben a napokban mindenestre a negyedik, majd az első fázisban leszel, tehát a hőmérséklet mély szakaszában.

Akkor sem kell majd hőmérsékletedet mérni, ha bizonyos vagy benne, hogy elérted a tetőpontot. Ez ugyanis föltétlenül azt jelenti, hogy belekerültél a harmadik fázisba, a terméketlen szakaszba. Ez a következő menstruáció kezdetéig tart. Hőmérsékleted csak ennek a fázisnak vége felé száll le és ezzel mutatja, hogy közeledik vagy küszöbön áll a negyedik fázis.

Csak azt kell tehát megtenned, hogy a ciklus kilencedik napjától a lehető legpontosabban határozd meg, mikor kezdődik nálad a terméketlenség szakasza, a harmadik fázis, amikor a hőmérséklet elérte a tetőfokot.

+

Itt többféle eset lehetséges.

Ha semmi különös tünetet nem észlelsz magadon, ami az ovulációt jelzi, akkor csak a hőmérsékletnek mélypontjától számított emelkedése mutatja meg, mikor értél el a tetőpontra.

Több teljes cikluson át vezetett lázgörbéd alapján könnyen megállapíthatod, melyik fok után következik nálad

a tetőzés. Ez a középhőmérséklet. Ha e fölé emelkedik a hőmérséklet, akkor hamarosan eléri a tetőfokot. A középhőmérséklet általában 37 fok, de egyénenként lehet ennél kevesebb vagy több is.

Ha az emelkedés tétovázó és ingadozó („hullámvasútszerű”), akkor a biztonság kedvéért szükséges elegendő időt kivárnotok, hogy a megtermékenyülés lehetőségét elkerülve egyesülhessetek.

Ha az emelkedés állandó és progresszív, (fokozatosan emelkedik) vagy hirtelen szökken fel a legfelső fokra (felszökkenő), bizonyosak lehetnek benne, hogy az ovuláció éppen most történt meg és legalább három napig várnotok kell, míg bizonyosak lehetnek benne, hogy elérkezett a terméketlenség szakasza.

Ha viszont az ovuláció bekövetkeztének kétségtelen jeleit veszed észre, akkor három napi várakozás bőségesen elegendő: nem kell attól tartanotok, hogy a még nem óhajtott gyermeknek életet adtok. Ezen a három napon mérd meg és jegyezd fel reggeli hőmérsékletedet. Ha emelkedik, ez jelzi, hogy nem tévedtél, az ovuláció megtörtént.

+

Mindez, amit most elmagyaráztam, talán túlságosan bonyolultnak tűnik előtted, de meglátod, nagyon gyorsan megismered majd szervezetednek ezirányú működését és megtanulod, hogyan kell felismerned és alkalmaznod a hőmérséklet-táblázat adatait. Szükség esetén kérd ki egy orvos tanácsait, vagy fordulj olyan asszonyhoz, aki állandóan alkalmazza ezt az eljárást. Amíg én élek és oldaladon állhatok, mindig segítségemre leszek.

A csatolt grafikus táblázatok és a magyarázatok, amelyeket ezekhez fűztem, úgy hiszem, legtöbb esetben útbaigazítanak majd.

+

Mondanom sem kell, hogy betegség esetén lehetetlen a fázisoknak megfelelő hőmérséklet-fokozatokat megállapítani, ilyenkor a hőemelkedés nincs összefüggésben az ovulációval. Egyébként ilyen esetben magad is érzed, hogy lázad van és azt nem fogod összetéveszteni a ciklus hőmérséklet-különbségeivel. Meg kell várnod, míg egészséged újra helyreáll, csak akkor állapíthatod meg, melyik fázisban vagy és mikor következik be nálad a terméketlenségi periódus. Számíts és készülj fel mindig erre az eshetőségre.

+

Amint látod, kislányom, van rá mód, hogy gyermekeitek születésének idejét ti magatok határozzátok meg anélkül, hogy tilos és bűnös mesterkedésekkel gátoljátok meg a fogamzást. Ha ezeket az Istentől adott, megengedett lehetőségeket akár kényelemszeretetből, akár hanyagságból nem használjátok fel, akkor saját hibátokból – vétkes hanyagsággal – könnyen vétkezhetek a házastársi tisztaság parancsa ellen, márpedig ez gyakran nagyobb bűn, mint a gyöngeség!

+

Mindehhez még azt kell hozzáfűznöm, hogy a hőmérsékletmérés eljárása, akár jár bizonyos jelekkel az ovuláció, akár nem, bizonyos fokig megadja nektek a lehetőséget arra, hogy magatok határozzátok meg a napot, amelyen életre hívjátok óhajtott gyermeketeket. Sokkal szebb dolog ez, mintha minden előrelátás nélküli házassági egyesüléseitek során egyszerre csak a menstruáció elmaradásából veszitek észre, hogy a fogamzás valamikor megtörtént. Természetesen ilyenkor is fogadjátok úgy a gyermeket, mint Isten ajándékát, ha nem is ugyanolyan érzésekkel, mint amikor az ovuláció napjának megállapításával tudatosan, imádsággal, áldozatos lélekkel és mélységes gyöngédséggel keltettétek életre gyermeketeket.

A leírt eljárás segítségével majd elmondhatjátok, édes gyermekeim, hogy kicsinyeiteket ezen és ezen a napon óhajtottátok életrekeltetni és valóban akkor fogamzotok. Ezt hívják tudatos életadásnak. Olyan estén egyesültök, amelyen az egyesülés termékenysége biztosított; ilyenkor még a szokottnál is nagyobb szeretettel zárjátok karotokba egymást, mint máskor és a Mindenható áldását kérjétek szerelmetekre. Azzal a boldogító gondolattal alusztok majd el, hogy ezen az éjszakán Ő befejezi szerelmetek művét és abba a pici testbe, amelyet a ti kívánságotok formál ki, lelket önt, hogy így gyermekké váljon.

+

Hadd beszéljünk most már a szoptatás időszakáról. Ha ezalatt visszatérnek a havi vérzések, ami az esetek jelentékeny részében előfordul, térj vissza a hőmérséklet-mérések eljárására, vagy figyeld meg az ovuláció jeleit. Ha azonban nem jelentkezik a rendszeres havi vérzés, akkor a tudomány mai állása mellett nagyon nehéz megállapítani, termékeny-e az asszony a szoptatás ideje alatt vagy nem. Vannak, akiknél ez is fogamzás-képes idő, s ez azt bizonyítja, hogy lehetséges menstruáció nélküli ovuláció is. Más asszonyoknál ez nem fordul elő; talán a hőmérsékletmérés metódusa rámutat arra, melyik kategóriába tartozik az illető asszony. Feltehető, hogy ha a hőmérséklet nem mutatja a szokott ritmust az alsó és felső határ közötti görbén, akkor az illető asszony nem fogamzó-képes a szoptatás időszakában. Ebben az esetben a házastársi egyesülés sohasem jár megtermékenyüléssel. Ha viszont a lázgörbe világosan mutatja a ritmust, akkor az ovuláció a szokott időben megtörténik és így a terhesség előtti idő rendszabályaihoz kell ismét alkalmazkodni, azaz csak a tetőpont egész ideje alatt egyesülhettek anélkül, hogy újabb gyermeknek adnátok életet. Fájdalom, a megfigyelések még távolról sem elegendőek, hiszen egyelőre még igen csekély azoknak a nőknek a száma, akik a szoptatás alatt

rendszeresen mérik hőmérsékletüket. Ez bizony nagy kár, hiszen ezzel nemcsak önmaguknak, de a többi nőnek is használnának.

+

Ismétlem, kislányom, hogy a gyöngédségnek és szerelemnek mindenféle megnyilvánulása, minden bizalmasság: tekintet, símogatás, csók, még a nemi részeken is, megengedett, ha céljuk a házastársi egyesülés előkészítése és közös gyönyörrel végrehajtása. Tiszta eszközök ezek, melyeket Isten adott a házastársaknak. Nyugodt lelkiismerettel adhatjátok át magatokat ezeknek, ha nem akarjátok kijátszani az isteni rendelést és nem használjátok fel ezeket a gyöngédségeket önző kielégülésre, csupán fizikai gyönyört keresve önmaga kedvéért, anélkül, hogy szívetek, lelketek valóságos összeforrását és – ha lehet – a termékenységét szolgálnátok általuk.

Jöhetnek olyan idők – napok, sőt hetek is, például a szoptatás ideje alatt, – amikor egyesüléstek nem lehet teljes, mert fennáll a megtermékenyülés lehetősége, és vagy anyagi eszközeitek, vagy egészségtek nem engedi meg újabb gyermek életrekelését.

Milyen bizalmasságot engedhettek meg magatoknak ilyenkor? Úgy kell-e élnetek, mint a testvéreknek, egymás iránti szerelmetek testi, érzéki megnyilvánulása nélkül?

Isten nem kívánja ezt tőletek. Ő alkotta ilyennek az embert, tudja tehát, hogy a szívek gyöngédségének szüksége van a testi megnyilvánulásra is. Bizonyos körülmények között megengedett minden szerelmes gyöngédség, pillantás, símogatás, csók, egészen az egyesülésig. Határozott feltétel azonban, hogy mindez ne vezessen szándékosan a nemi kielégüléshez (orgasmus), vagyis a férfinél magömléshez, a nőnél pedig ahhoz a sajátos testi állapothoz, ami szívdobogásban, bizonyos izmok összehúzóódásában nyilvánul meg, minden nőnél más és más módon, de minden nő felismeri ezt az állapotot, ha egyszer már átélte. Má-

sik feltétel az, hogy, ha a kielégülés nem szántszándékkal ugyan, hanem véletlenül mégis bekövetkezik, vigyáznotok kell, hogy a megengedett gyöngédségeknek ez az akaratlan következménye ne ismétlődjek meg minden esetben. Ehhez önmérsékletre van szükség, időnként még a megengedett gyöngédségek feláldozására is. Ha pedig olyan egyesülés közben, amelyet nem akartok egészen a nemi kielégülésig folytatni, valamelyitek észreveszi, hogy ez a kielégülés mégis már-már beáll, félbeszakíthatjátok, nem a gyermekfogamzás elkerülése, hanem a most még meg nem engedett érzéki kielégülés meggátolása céljából. Ne feledjétek, hogy a teljes nemi kielégülés csak akkor megengedett, ha az egyesülésben a férfi magömlése a női szervezet belsejében következik be. Ha valamely elfogadható, tehát egyáltalában nem önző okból nem akartok idáig elmenni, akkor a többi szeretetmegnyilvánulás megengedett ugyan, de csupán eszköz, segítség arra, hogy ezáltal ébren tartsuk, ne engedjük kialudni a szerelem tüzét. Ismétlem, ilyenkor a meghittsége, a gyengédsége, a lelki szereteten legyen a hangsúly! Ez megtisztítja szerelmeteket a nagyon is elhatalmasodó testiségtől. Tapasztaljátok majd, hogy ezáltal egymás iránti érzelmek még sokkal szebben kiteljesül, mert emberi, lelki vonásokkal gazdagodik, ezzel pedig nem ér fel semmi a világon.

+

Ebben a vonatkozásban te segíts férjednek, kislányom, mert neki nehezebb küzdelmet kell megvívnia, mint neked. Nagy megértéssel és gyöngéd tartózkodással kell viselkedned vele ilyenkor is, éppen úgy, mint ahogyan azt menyasszony korodban tetted. Így valódi támaszt lel bened. Nagy feladat vár rád: az asszonynak kötelessége, hogy férjét önmegtartózkodásra tanítsa, amikor ez okvetlen szükséges. Ebben is, mint más egyéb téren, légy férjed támasza!

+

Mindennek ellenére is előfordulhat, hogy a házastársak megszegik Isten parancsolatát. Pillanatnyilag nem engedhetik meg maguknak, hogy gyermekük legyen, de nagyon vágnak egymásra, szenvedélyesen kívánják a teljes egyesülést. Küzdenek, de elbuknak. „A test gyöngé!” – mondta az Úr Jézus. A legszebb lendületek, a legjobb elhatározások is beleütköznek a kísértésekbe, a bujaságba, az érzéki vágyba, abba a természetes vágyba, hogy az örömet keressük anélkül, hogy vállalnók a hozzákapcsolódó áldozatokat. A keresztség eltörölte bennünk az eredendő bűnt, ámde nem irtotta ki belőlünk következményeit. Ezért állandóan őrködnünk kell testi és lelki egészségünk fölött egyaránt. Sajnos ti is éppen abban a veszélyben forogtok, mint minden ember, hogy visszaestek a bűnbe. Ez egyaránt érvényes mind a házassági visszaélésre, mind egyéb bűnökre.

Ha megbotlottál, vizsgálj meg őszintén lelkiismeretedet, vajon az adott esetben nem csak gyöngeségről van szó – előre való megfontolás nélkül – mert ez enyhíti a bűn súlyosságát. Ha azonban egyszer azt veszed észre, hogy beleestetek a bűnbe és már nem is küzdök ellene, sőt elhitetitek önmagatokkal, hogy az egész nem is komoly bűn, akkor szilárd akarattal vegyetek erőt magatokon és segítsetek egymást a jó útra. Semmi esetre sem szabad azonban elcsüggedni és kétségbeesni!

A kétségbeesés és csüggedés és az olyanfajta gondolatok, hogy most már Isten nem szeret, mert bűnös vagy, nem is bocsájt már meg neked, épp ezért már nem is kell többé erőt venned magadon: ez maga a legsúlyosabb bűn! Nem egyéb ez, mint elfelejtkezni arról, hogy Isten maga a Szeretet és Irgalom, aki azért jött a földre, hogy Ő – a bűn nélkül való – megismerje a bűnösökkel együtt a halálfélelem és a keresztút gyötrelmeit. Ő is összeroskadott és Ő is újra talpraállt, valahányszor csak kellett. A halálfélelem kínjai közt Ő is az Úrhoz kiáltott: „Én Istenem, miért hagytál el engem?” Azután mégis elfogadta a halált s ezáltal

le is győzte, mert alávetette magát annak, amit Isten kívánt tőle az emberiség üdvéért: „Atyám, a te kezébe ajánlom életemet.”

+

Sajnos, az is előfordul, gyermekem, hogy az asszony ugyan hű akar maradni az Úr parancsolatához, férje azonban gyarlóbb nála és a magömlés pillanatában megszakítja az egyesülést, így szántszándékkal megakadályozza a fogamzást. A feleségnek ez, ha nem is mutatja, nagy bánatot okoz. Hiszen annyira szeretné, hogy férje – akinek gyermekéhez méltó életet éljen – feddhetetlen és egyeneslelkű legyen!

Az Egyház, aki megérti az asszony fájdalmát, ebben az esetben azt tanácsolja neki, ne tagadja meg férjétől a házastársi egyesülést, hiszen ezzel hűtlenségre készítetné férjét és szétrombolná a családi életet, az egyetértést. Az asszony ilyen esetben nem hibás, mert lelkében elítéli férje eljárását, mellyel foltot ejt a családi élet tisztaságán. Elegendő, ha a feleség időnkint tapintatosan, szeretettel adja tudtára férjének, hogy rosszalja eljárását. A lehető leggyöngédebben és minden elítélés nélkül értesse meg vele, hogy milyen boldog volna, ha férje felhagyna ezzel. Az asszonynak sohasem szabad férjét megvetnie és elítélnie! Isten senkit sem vet meg, még a legnagyobb bűnöst sem. Ő mindenkinek üdvösségét óhajtja, mert úgy szeret bennünket, ahogyan nekünk kell szeretnünk egymást.

Ha valaki megvetné férjét, a kevélység bűnébe esne, ami pedig súlyos vétek. A nőnek rendszerint kevésbé esik neheze az önmegettartóztatás, mint a férfinak. Meg kell értenie, hogy a férfi nem mindig tud uralkodni a benne buzgó életforrás fölött. Szinte hasznos lenne, ha az ilyen, megvetésre hajlamos asszonyok egyszer olyan megalázó kísértésnek lennének kitéve, hogy azontúl soha többé ne éreznék magukat különbnek a többi gyarló embernél.

A farizeus hálát adott Istennek, amiért nem olyan, mint

a többi ember. Az Úr nem áldotta meg a farizeus imádságát, mert kevély volt. A vámos a templom szögletében mellét verve könyörgött Istenhez, könyörüljön rajta, mert bűnös. Ő pedig a Szentírás szerint megigazulva tért haza.

Krisztusnak ez a példázata minden kereszténynek szóló tanítás, mert mindannyian bűnösök vagyunk, vagy ilyen, vagy olyan vonatkozásban.

+

A léleknek e magatartása éppoly fontos a házastársi együttélésben, mint a gyermeknevelésben, a családi otthonban éppúgy, mint odakint a világban. Ezt a lelkiiséget megáldja az Isten. „Boldogok az irgalmasok: majd nekik is irgalmaznak. Boldogok a szelídek: övék lesz a föld.”

Termékenységetek, szerelmetek megsokszorozása lesz a jutalom. Még bensőségebben fogjátok egymást és gyermekeiteket szeretni, még a legnehezebben nevelhetőket is, azokat, akik talán bánatot okoznak nektek önzésükkel. Jobban szeretitek majd a többi embertársat is, aki Isten akaratából mint lakótárs, szomszéd, munkatárs, sport- vagy játékpartner él körülöttetek.

Termékenységetek szerelmetek termékenysége lesz, odaadásotok, megértésetek, könyörületességetek és, ha rákérül a sor: neheztelés nélküli megbocsátástok eredménye.

Ez a legszebb út, mely elvezet titeket ahhoz a mélységes meghittséghez és tökéletes egybeforráshoz, amiről most beszéltem neked.

Ezáltal ragyog majd fel bennetek Isten legbensőbb kegyelme, ez nyitja ki lelketeket felebarátaitok előtt, hogy hitvallásotok és Istennek elkötelezettségetek példájával segítsétek őket is a nagy feladatban: hogy veletek együtt építsék fel e világban Istennek országát.

KEGYELEM

„Kegyelmet sugározni”, végső értelmezésben ez szerelmek igazi hivatása.

+

Az emberi szerelem, édes gyermekem, mind a férfi, mind a nő számára olyan csodálatos élmény, amely – természetesen csak tökéletlen és korlátozott formában – mintegy a mennyei boldogság előrevetett képe.

„Hasonló a mennyek országa a menyegzőhöz” – mondotta Krisztus, és Szent János a választottak közösségét „vőlegénye számára felékesített menyasszony”-hoz hasonlítja.

Szerelmek révén, amely nemsokára eléri a beteljesülést, megtaláljátok egymásban mindazt, ami hiányzott belőletek. Kiegészítitek egymást és így alkottok egyetlen egész lényt. Mindketten csak résznek éreztétek magatokat, fél-embernek, aki másik felét kereste, hogy megtalálja benne a békét és a mindent beragyogó örömet. Most hát megtaláltátok egymást, és nemsokára férj és feleség lesztek. Amint mind jobban és jobban megismeritek egymást, egyre tökéletesebben kiegészítitek egymást.¹

„Ádám megismerte Évát.” A férfi megismeri feleségét, az asszony megismeri férjét. Ez az új világot nyitó felfedezés egybeforrasztja szíveteket, testeteket a szerelem mámoros egyesülésében.

+

A keresztség által azonban Isten gyermekei vagytok és így a földi szerelem önmagában még nem elegendő. Ez az

¹ Páratlan kifejezőerővel érezteti ezt nyelvünkben a „feleség” szó. (Fordító megjegyzése.)

érzés magasabb feladatra hív benneteket, mégpedig a házasság szentségével. Attól a perctől fogva, hogy ez egybefűz benneteket, ifjú házasságtok szépségére az Úr kegyelme áraszt fényt, s ennek egész életutatokat be kell ragyognia.

Ez a keresztyén szerelem misztériuma. A házasság szentsége egybefűzi testeteket, lelketeket, de ennél még többet is ad nektek. Ezentúl a lelketek, noha mindegyik megtartja önálló létét, Krisztus titokzatos testének egy sejtjében egyesül. Ennek az egyesülésnek sajátos feladata van: testi és szellemi valótokban Krisztus jegyesének, anyánknak, az Egyháznak növekedésén és elterjedésén kell munkálkodnotok.

Ez azt jelenti, hogy a keresztségben lelketekbe helyezett kovásznak: a hitnek, reménynek és keresztyén szeretetnek állandóan ott kell élnie és erjesztenie földi szerelmek és családi életetek meghittségében is. Növekednie kell egész együttes életetekben, fokozatosan kiteljesítve benneteket az Isten és a szentek közösségében való örök egyesülés napjáig.

„Kegyelmet sugározni”, ez azt jelenti gyermekem, hogy a szentség által megáldott emberi szerelemnek be kell töltenie a neki szánt hivatást. Nem azért kaptátok ezt a szerelmet, hogy önző kielégülést találjatok benne, hanem azért, hogy kölcsönösen támogassátok, segítsétek egymást a kegyelemben, hitben, reményben és szeretetben való gazdagodás útján teljes önzetlenségben. Nem csupán magatokért kaptátok ezt az ajándékot, hanem azért, hogy hatékony szerepet töltsön be Isten titokzatos terveiben. Ő azt akarja, hogy ti is hozzájáruljatok gyermeketeikben és a világ üdvösségének munkálásában ahhoz, hogy Ő Krisztus által, az Egyházban az egész emberiséget, mint egyetlen testet, örök emberi és isteni közösségben egyesítse önmagával.

Olyan fenséges feladat ez, amelyért érdemes munkát, verejtéket, sőt vért is áldozni; vállalni a keresztet.

A szerelem boldogság. Valóban az, de egyúttal szenved-

dés is. Mint mindent, amit Isten teremtett, a kereszttel kell megszentelni. Akkor majd egy napon – miután testet öltött és kínhalált szenvedett – újra és most örökre visszakapjuk a feltámadt s mennybeszállt Szeretetet az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek dicsőségében, a mennyországunk számunkra alig sejtett boldogságában. Ez volt Krisztus Urunk útja is a szeretetben, Atyjával és az emberiséggel való egységében: ez volt menyegzője az Egyházzal a Szentlélekben.

A ti megszentelt szerelmeiteknek is erre az útra kell lépnie, hogy eljusson az örök beteljesüléshez.

Már most, jegyességetek ideje alatt készüljétek fel rá, hogy a házasságban átéljétek a keresztyén szeretet misztériumát.

Hiszek Istenben, az Atyában. Hiszek Krisztusban, a Megváltóban. Hiszek a Szentlélekben. Hiszek az Egyházban, a szentek egyességében, a testnek feltámadásában és az örök életben.

Egyek lesztek ebben a hitben és reményben. Legyetek hűségesek a szeretethez: Isten, egymás, gyermekeitek és embertársaitok szeretetéhez.

Imádkozzatok ezért együtt, és beszélgetsetek erről. Igyekezzetek ebben a szellemben élni, ha pedig az önzés foltot ejtene életetekre, mossátok le azt a bűnbánat szentségében. Nagyon sokféle önzés homályosíthatja el a jegyesek tiszta szerelmét! Sokan nem gondolnak semmi másra, csak önmagukkal törődnek, elfeledkeznek Istenről, családjukról, az apostoli hivatásról, amelyért azelőtt dolgoztak. Ha nem vigyáznak, lelkük bezárul a magasabb eszmék elől. Merőben a testi kielégülést hajszolják, túlmenve a megengedett határon és elfelejtik, hogy a lélek szeretete ennél előbbrevaló.

Az Oltáriszentságban, amelyhez együtt járultok, egyesültök Krisztussal és általa Istennel, valamint az egész emberiséggel. Ha tehetitek, közösen vegyetek részt a szentmisén és együttesen vegyétek magatokhoz az Úr testét. A

felajánlás és átváltozás tárgya a ti szerelmeitek Krisztusban, a ti forró óhajlásotok, hogy ez a szerelem ne lankadjon és ne maradjon meddő, hanem sugározzon kegyelmet.

Ezt azonban magatoknak is meg kell szolgálnotok. Boldogok lehettek, hogy esküvőtök előtt lelkigyakorlatban és tanításban részesülhettek! Amikor édesapáddal jegyesek voltunk, erre még nem volt mód. Lelkiatyáttal folytatott beszélgetéseitek megvilágítják majd előttetek, hogyan kell együtt élnetek Isten rendelése szerint. Ez elmélkedések során felismeritek majd, hogy mit beszéljetek meg egymással és mit határozzatok el mind testi, mind lelki vonatkozásban házasságotok idejére. Így közelebbről megismeritek egymást, sokminden megvilágosodik előttetek. Segíthettek egymásnak hibáitok legyőzésében. Közös imádságban ajánlja fel Istennek ki-ki a vérmérséklete és jelleme szerint megkövetelt jófeltételeket.

+

Elérkezik az a nap, amelyre már türelmetlenül vártatok.

A házassági eskű, amelyre Krisztus és az Egyház nevében áldását adja a pap, feloldhatatlanul összefűz benneteket. Egymás ujjára vonjátok a karikagyűrűt. Ez a gyűrű annak az örök szövetségnek is jelképe, amit Isten kötött az emberiséggel a Megváltásban. Szentmisén vesztek részt és először járultok mint férj és feleség a szentáldozáshoz.

Ott lesznek köröttetek mindazok, akik szeretnek benneteket és egyesülnek a ti imádságotokkal.

Ott leszek én is, a te boldog édesanyád. Isten újabb gyermekkel ajándékoz meg engem férjed személyében. Ugye tudod, kislányom, hogy nem állok ott egymagamban: édesapád mellettem áll, mint ahogyan mindenkor velem van lelkemben, ugyanúgy, mint a mi esküvőnk napján. Mint oly sokszor, akkor is újra átélem emlékeimben azt a boldog csodát, amiben nekem is részem volt egészen addig, amíg keresztútamra nem kellett lépnem. Ezek az emlékek élnek bennem, míg a viszontlátást várom azzal, akivel

együtt eltöltött életem felülmúlta fiatallányságom minden vágyát és minden reményét.

+

A kegyelemnek ezt a kiteljesedését, túláradását vigyék majd magatokkal, mint valami drága kincset, amikor kiléptek a templomból. Ez lesz egész életetekben a legbiztosabb támasz abban, hogy a házasságban megszentelt szerelemhez hűségesek maradjatok.

Ez fogja beragyogni, áthatni az első, kettesben töltött órákat, a titokzatos egymásra találást a nászágyban. Mondtam már neked, hogy az Egyház egyik legszebb áldása az, amelyet a nászágyra mond. Az Egyház Isten titkainak tudója és így azt is jól tudja, milyen kegyelem árad arra az ágyra, ahol a szeretet magának a Teremtőnek jelenlétében egyesíti a házastársak testét. Ám azt is tudja, hogy az önző érzékiség, amelyik már nem kifejezője, hanem lealacsonyítása a szerelemnek, sokszor beszenyezi ezt az ágyat. Az Egyház áldásával el akarja űzni a sátánt attól a misztériumtól, ahol annak semmi keresnivalója sincsen, attól a misztériumtól, amelynek csupán Krisztus lehet tanúja. Órá emlékeztessen ágyatok fölött a feszület!

Egymáshoz símulva, lassan-lassan megszokva egymás testének közelségét, nemsokára egymásba olvadva, végbe-megy szerelmetek beteljesülése. Első közös imátok, melyet már mint férj és feleség mondtok el, tiszta és boldog lesz. Ebben az imában ajánljátok magatokat Istennek, foglaljátok bele hálátokat és jófogadástokat. Ez lesz az első lépés közös jövőtök felé. Áradjon reá Isten kegyelme!...

+

Lassanként megkezdődik otthonotokban a hétköznapi élet. Mindazt, amit mint jegyesek elkezdtetek, folytassátok most mint házasok.

Ne feledjétek, hogy a kegyelmet csak az imádság áraszthatja rátok: a magánimádság, a szentségekhez járulás,

az Egyház liturgikus közösségében való részvétel, a Szentírás olvasása otthonotokban.

Ezeket az eszközöket azért adta nekünk Isten, hogy ne szakadjunk el Tőle; megóvna attól, hogy lassanként közömbösségbe süllyedjete és isteni hivatásunk misztériumától eltávolodjatok. Akármennyire igénybe veszi is az anyagi és emberi élet mindennapos küzdelme erőitöket, az imádság segítségével napról-napra inkább az Atyának és az Istentől nekünk rendelt Szűzanyánknak alázatos és szerető gyermekeivé lesztek. Krisztus testvéretek lesz, vezetőök, családok feje. Állandóan jelen lesz otthonotokban. Legyetek rajta, hogy szoros egységet alkossatok Vele! Ezt a keresztény lelkiséget a Szentlélek sugalmazza nektek; Ő a család lelke, személy szerint való Isten, kinek elsősorban az a szerepe, hogy mindent egybekapcsol a szeretet egységében. Az Atyától és a Fiútól származik és egy személyt alkot velük a Szentháromságban. A megtestesülésben a Szentlélek kapcsolta össze az Atyát és a Szűzanyát, az Igét és az emberiséget. És ugyancsak Ő egyesíti az emberi nemet Istennel, és Ő egyesít benneteket is egymással Krisztussal az Egyházban.

„Ha olyanok nem lesztek, mint a gyermekek, nem mentek be Isten országába... Hogy mindnyájan egyek legyetek, amint Te, Atyám, bennem és én Tebenned, Ők is így egyek legyenek, én őbennük és Te énbennem, hogy megtudja a világ, hogy Te küldöttél engem, és szeretted őket, amint engem szerettél.”

Gyermekem, házaseletetekben sohase feledkezzetek el erről a krisztusi parancsról.

Csak akkor szerethetitek egymást, gyermekeiteket és embertársaitokat Krisztus rendelése szerint, úgy, ahogy Ő szeretett minket, egészen az önmaga feláldozásáig. Csak akkor tudjátok lépésről-lépésre megvalósítani a mindenség titkos értelmét, ha egész szívetekkel, teljes lelketekből mindennél jobban szeretitek Istent. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha szerelmeteket mindenek fölött az Isten sze-

retetének élő és folyton buzgó forrásából tápláljátok.

Nem egyszer lesznek életetekben nehézségek is. Ha nem állunk résen, az élet fokozatosan megszokássá és rutinná válik. Szerelmek lángoló tűzét egyre lankasztani fogják az anyagi nehézségek, a megélhetésért, a társadalmi pozícióért vívott küzdelmek, a lakás és pénzgondok; a különböző jellemek okozta súrlódások tetézik gondjaitokat. Szűrkiti szerelmeket az egyre növekvő család, az emberi és keresztyén kötelességek vállalása.

Az is lehet, hogy még vallásos érzések megnyilvánulási módja is különböző.

Komoly erőfeszítés nélkül ezen a téren sem juthatok el a kellő egyetértéshez: vallási életetekben is alkalmazkodnotok kell egymáshoz. Ne kíméljétek a fáradságot; beszélgetetek egymással erről a kérdésről, segítsetek egymásnak a cél elérésében. A legjobb út ahhoz, hogy Istent igazán szeressük és helyesen tudjunk imádkozni, az hogy beszélgetünk erről a témáról. A vasárnapi evangéliumiszakasznak vagy a szentleckének olvasása, másokkal, például egy pappal, vagy aktív katolikussal, hitükből élő fiatal házasokkal való beszélgetés mind jó alkalom erre. Ugyanígy a mindennapi élet egyéb körülményei is: a kenyérgondok, az újságolvasás, rádióhallgatás, egy-egy közösen megnézett film, környezetünk minden hatása. A mindennapi élet jelenségeiben a Teremtő mérhetetlen gazdagságát fedezitek fel; ezekből a kincsekből részesültök egymás révén is és arra buzdultok, hogy egyre szorosabb kapcsolatba kerüljétek a mindenütt jelenlévő Istennel. Bizonyos értelemben a házastársak kölcsönösen Isten igéjét jelenthetik egymásnak.

+

Az Isten iránti szeretet szeretetközösséget teremt Istenben egymással, egymás iránt.

Már beszéltünk a férfi és nő bensőséges szerelméről. Azt is megmondtam, hogyan kell ezt átélnetek. Azonban hoz-

zá kell még tennem, hogy ennek az emberi vonatkozásban gyönyörű meghittségnek valódi, teljes értelme az isteni kegyelemben való kiteljesedés.

Ha egymás iránti szeretetből állandóan, csiszoljátok jellemeteket, egyúttal azt az evangéliumi magatartást fejlesztitek ki magatokban, amelynek példáját Krisztus adta meg nekünk és amelyet tőlünk is megkíván, ha az Ő életét akarjuk élni.

A családi boldogságnak, mint általában minden egyén és az egész emberiség boldogságának titka megtalálható Krisztus és az apostolok tanításában: a parancsolatokhoz való hűségünk révén részt veszünk a Szentháromság boldogságában.

Otthonotokban meglesz az Újszövetségi Szentírás. Olvasgassátok, hogy világosságot és erőt merítsetek belőle egymáshoz való viszonyotok kellő kialakításához, ahogyan Krisztus és a szeretet kívánja tőletek.

És éppen ezáltal sajátíthatjátok el a helyes magatartást a kegyelemben mindenkivel szemben, akivel együtt éltek: erőt, szelídséget, alázatot, türelmet, odaadást, lemondást és főképpen a gyöngeségek és sértések megbocsátását meríthetitek belőle.

„A szeretet türelmes,” – írja Pál apostol a korintusiakhoz írt első levelében – „a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem gőgösködik, nem tapintatlan, nem keresi a magáét, haragra nem gerjed, a rosszat föl nem rója, nem örül a gonoszságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel. Minden elmúlik, a szeretet soha el nem múlik.”

Édesapádnak és nekem is alkalmazkodnunk kellett egymáshoz, ez még a legszeretőbb házastársak között is elkerülhetetlen. A jellemek egymáshoz hangolódása nem megy magától! A különbségek nagyobbak, mint azt a jegyesség idején gondolnák a szerelmesek. A hétköznapi élet veszélyt rejt magában, ami bajhoz vezet, ha nem vigyázunk. A házasság már összekapcsolt benneteket és ez köny-

nyen arra visz, hogy már ne igyekezzetek újra és újra meghódítani egymást, mint azelőtt. Vége az udvarlás és tetszeni vágyás idejének; az önzés nagyon könnyen felülke-rekedik, ki-ki csak a maga kielégülését keresi a másik-ban, nem akar már szolgálni, hanem csak kiszolgáltatni magát.

Ilyenkor újra össze kell szednünk és alaposan megvizsgálni magunkat s visszatérni a helyes vágányra, – sokszor együttes erővel. Saját hibáinkat belátni nem könnyű do-log, de a szeretetnek ezt a keresztjét vállalnunk kell. „Aki elveszíti életét, megtalálja azt” – mondja Krisztus. Át kell esnünk ezen a képletes halálon, hogy feltámadjon a mélységes szeretet egymás iránt, ami minden látszó-lagos eltávolodás ellenére ott rejlik szívünkben. Külön-ben is az, hogy összekülönböztök, annak jele, hogy nem vagytok közömbösek egymás iránt, szenvedtek a nézet-elterések miatt és vágytok a kibékülésre. Valahányszor szeretettel, neheztelés nélkül helyreállítottátok a békét, úgy érzitek, újra átélitek esküvőtök napját. Lassan-lassan, olyan szorosan egybeforrtok, hogy szinte egynek érzitek magatokat, egy szívnek, egy léleknek. Végül már hason-lítani fogtok egymáshoz, hiszen kölcsönösen gazdagítjátok egymást.

„Feleséged és te egyetlen lényt alkottok.” Egyik barátja mondta ezt édesapádnak és ő aznap este, mikor munkája után hazajött, örömtől sugárzó arccal mesélte ezt el ne-kem. Azon az estén olyan mély szerelem egyesített ben-nünket, mint talán soha addig, pedig Isten a tanúm, hogy csupa szép emléket őrzök róla.

+

Egy napon ti is szülők lesztek, egyszer, kétszer, annyi-szor, ahányszor csak nagylelkűségtek kívánja és körülmé-nyeitek megengedik az új gyermekeket.

Szeretni fogjátok gyermekeiteket az önfeláldozásig. Gyermekek bájuk elragadtatással és örömmel tölt majd el

benneteket, de gondolatok arra is egyúttal, hogy az Úr azért bízta őket rátok, hogy éppúgy kegyelemben növekedjenek, mint a gyermek Jézus Szent József és Szűz Mária otthonában.

Elsősorban a hit, remény és keresztyén szeretet jegyében neveljétek őket. A kegyelem, amit a keresztségben nyertek, fokozatosan kiteljesedik majd bennük, újra és újra megújul a gyónás és az Oltáriszentség, majd végül a bér-málás szentségében. Az isteni kegyelem kiirtja belőlük a bűnt, az önzést, ami egyre felburjánzik bennünk. Ez a kegyelem fokozatosan kivirul életükben, amely Istennek, az Egyháznak, Krisztusnak élete lesz.

Lelkedre kötöttem már, hogy arra tanítsd gyermekeidet, gondoljanak elsősorban másokra és ne képzeljék magukat a világ központjának, aki körül forog minden.

Azt is mondtam már, hogy idővel le kell róluk mondanotok. Nem szabad túlságosan önző szeretettel magatokhoz láncolni őket, hanem neveljétek őket önálló, lelkes, idealizmustól sugárzó életre.

Mindez csak a kegyelem erejében lehetséges.

Bízzátok őket olyan nevelőkre, akik nem rombolják le azt, amit ti felépíteni igyekeztek gyermekeitek lelkében. Bizonyára lelkiatyát is fogtok választani, aki vallásos nevelésükről gondoskodik. Ez elengedhetetlenül szükséges!

Sose feledjétek, hogy a nevelők munkája nem pótolhatja a szülők személyes, családi nevelését. Édesanyjuk ölében, szemük előtt édesapjuk élő példájával juthatnak csak el a gyermekek oda, hogy az Egyház életének és ezáltal a keresztyénység misztériumának részeseivé váljanak.

Sok anya követi el azt a vétket, hogy gyermekeit teljesen másokra bízza, lemondva arról a gyönyörű hivatásról, amelyet a Teremtő szánt neki. Az anyának gyermekei oldalán kell állnia felnőtt korukig, hogy segítse őket Istentől rendelt hivatásuk teljesítésében. Erről a kötelességről sok apa is megfélekedezik.

Az a gyermek, aki a családi otthonban a mindennapi

kenyéren, a gyengédségen és a szilárdságon felül nem kapta meg szüleitől az igazi hitben való nevelést: egész életén át félelber maradhat. Akik viszont olyan szerencsések, hogy keresztényi életük a szülők mélységes hitének forrásából táplálkozhatott, egész életükön át megtartják lelkükbe gyökerezve a hit, remény és szeretet természetfölötti kegyelmét. Viharok és orkánok zúdulhatnak rájuk, mégsem merülnek el.

Mikor gyermek voltál, sokszor imádkoztam érted a Szent Szűzhöz és Szent Monikához, a keresztény anyák csodálatos mintaképeihez. Krisztus, a Boldogságos Szűz fia, megváltotta a világot és az emberiséget. Ágoston, Szent Monika fia, bűnös ifjúsága után az Egyháznak egyik legnagyobb szentjévé lett.

Kimondhatatlanul nagy örömmel hallottam a multkor tőled, hogy számodra édesapád a férfinak és a keresztény embernek eszményképe, és úgy érzed, őt látod viszont vőlegényedben. Apád mindig mellettem állt a ti keresztény nevelésekben. Egész élete, végül pedig önfeláldozása a mi keresztünk és a mi büszkeségünk. Megtanított rá benneteket, hogy a felebaráti szeretet, önmagunk feláldozása és a valódi evangéliumi élet révén Krisztusnak adjuk életünkben a főhelyet.

Még valamit tanultam tőle, amit most el szeretnék neked mondani. Igazi fiatal lányka voltam, amikor összeházasodtunk. Nagyszüleid jámbornak és tisztalelkűnek neveltek, de a világról alig tudtam valamit. A családi élet anyagi és szellemi követelményeinek meg tudtam felelni, ám fogalmam sem volt arról, hogy ezen kívül még más feladat is vár reám: édesapád keresztényi munkájában és kötelességeiben is részt kell vennem.

Akkoriban még nem működött a Katolikus Akció, nem volt még szó a világiak apostolságáról, de apádban olyan erős volt az Egyház szelleme és egy pap, akit nagyon tisztelt és szeretett, oly mély hatással volt rá, hogy már fiatal korában tevékeny részt vett modern életünk problémái-

nak megoldásában. Már akkor is komoly szociális munkásságot fejtett ki. Később, hazánk idegen megszállása idején, kötelességének érezte, hogy azokkal a politikai kérdésekkel foglalkozzon, amelyek majd a felszabadulás után merülnek fel és ezeknek szentelte magát. Végül pedig ezekért áldozta életét is.

Minderről én semmit sem tudtam és őszintén szólva nem is igen törődtem ezekkel a dolgokkal. Családi otthon, férj és gyermekek: ez volt minden, amire vágytam. Férjem kézenfogva, lassan, türelmesen vezetett rá a helyes útra, és lassanként beláttam, hogy a mostani komoly időkben nemcsak neki, hanem mindkettőnknek együttesen kell a küzdelemben részt vállalnunk, csakis így maradunk hűek szerelmünk adta hivatásunkhoz és csakis így áradhat belőlünk tovább a kegyelem.

Természetesen nem alakulhattam át máról-holnapra, bizonyos időbe tellett, míg ez végbement. Áldozatokat kellett hoznom és végül a szenvedés keresztjét vállamra vennem. De, mint te is tudod, semmit sem bántam meg. Mint ahogyan már mondtam, nem cserélném el életemet egyetlen más élettel sem. ;

Ne feledd el, gyermekem, hogy ez az asszony legfőbb kötelessége. Völegényed is, te is, tagjai vagytok egy ifjúsági mozgalomnak. Mint mondod, ő azt kívánja, hogy részt vegyetek a felnőttek valamelyik mozgalmában, amely megfelel házastársi hivatásotoknak: katolikus akcióban, missziós munkában.

Boldogok lehettek, hogy ilyen dús lehetőségek nyílnak előttetek, hogy manapság mindenki megtalálhatja munkalehetőségét Krisztus országáért, és Őbenne az egész emberiség üdvéért.

Tudom, nem lesztek hűtlenek ehhez a munkához. Tedd kezedet szerelmesed kezébe és lépj vele együtt erre a néhez, nem egyszer csalódásokkal szegett útra, ahol még inkább szükség van az önzetlen szeretetre, mint másutt. Ne szegje kedveteket és bátorságotokat sem sikertelenség,

sem gáncsoskodás. A világot végeredményben csakis az áldozatok válthatják meg. Ezeket az áldozatokat nektek is meg kell majd hoznotok. Krisztus és az Egyház elsőnek vállalta az önfeláldozást, — ne szakadjatok el tőlük sohasem!

Ebben a tandíjságtételben, a közösségi munkában olyan erőforrásokra találtok majd, amely megőrzi lelketeket a kiszikkadástól.

Ezekben a mozgalmakban bizonyosan megismertek majd olyan papot, aki nemcsak csoportotoknak lesz szellemi vezetője, hanem otthonotoknak is, Krisztus szerepét töltve be nálatok. Bízjátok reá magatokat! Legyetek társaságában olyan gyakran, amint csak lehet. Hívjátok meg asztalotokhoz és esténként, amikor gyermekeitek alusznak már, megbeszélhetitek vele életszemléleteteket, beszélhettek neki boldogságokról, családi életetekről.

Más fiatal házaspárokkal és lelkiatyákkal megtaláljátok a legmegfelelőbb módot arra, hogyan kell keresztényi hittel, reménnyel és szeretettel áthatni tevékenységeteket a földi küzdelem közepette.

Ne legyetek egyoldalúak, sem csakis spirituálisak, elvont elvek emberei, sem olyanok, akik csak a múltó földi dolgokkal bibelődnek és ezek rabjává lesznek. Tevékenységetek egyaránt irányuljon a földi és az égi dolgokra. Kovász-
nak kell lennetek, a kereszténység jól megmunkált kenyérének, amely egykoron majd az Úr asztalára kerül és örökre neki szenteltetik.

+

Mondanivalóim végére érkeztem, édes gyermekem. Édesapád lelke és Isten segítettek, hogy megmutathassam neked minden dimenzióját annak a földi és mennyei szeretetnek, amely a ti osztályrészetek lesz: a szeretet magasságát, mélységét, hosszát és szélességét, amint Szent Pál mondja Krisztus szeretetéről.

Édesapád ugyanezeket mondta volna neked, ha testileg

is jelen lehetett volna beszélgetéseinknél. Lélekben velünk volt, és én most is éreztem, mint annyiszor, hogy még szorosabb egységben él velem, mint földi életében.

Az Ő oldalán és általa tanultam meg mindezt, amiről beszéltem neked. Valóban úgy szeretett engem, mint a-hogyan Krisztus szereti jegyesét, az Egyházat, és én teljes szívemből igyekeztem őt úgy szeretni, mint ahogyan az Egyház szereti Krisztust, aki vezeti és megtermékenyíti.

Már mint jegyesek, később pedig mint házások, minden eszményünket, gondolatunkat, kívánságunkat és egész szerelmünket összehangoltuk.

Most rajtatok a sor. Bízom benne, hogy neked és vőlegényednek is sikerülni fog kialakítanotok ezt a harmóniát.

A Szent Szűz oltalmazza életeteket és legyen Krisztus vezéretek. Kísérjen benneteket az Ő áldása!

Mi ketten, édesapád és én, veletek örülünk boldogságoknak, és boldogok leszünk, ha látjuk, hogy a mi tanításaink segítségével hűek lesztek az Úrtól rátok bízott hivatáshoz.

A keresztet ti sem kerülhetitek el, de a keresztnak megtisztító és megváltó ereje van. Előkészíti az emberi szeretetet a feltámadásra és a túlvilági tökéletes szeretetre.

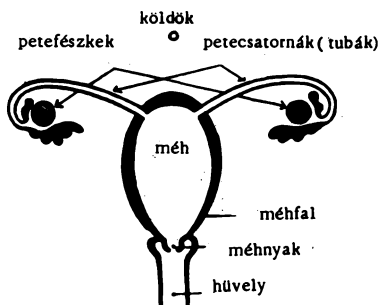
A szeretet érdemes rá, hogy teljesen átadjuk magunkat neki, egész valónkat, reményünket és életünket.

A szeretet Isten titka. Ő azt akarta, hogy ebben részesüljön az egész emberiség.

Ez a titka a papságnak, a szerzetességnek, a házasságnak egyaránt, a ti küszöbön álló házasságoknak is.

FÜGGELÉK

A NŐI NEMI SZERVEK

A NŐ CIKLUSA

1. SZAKASZ. A nyálkahártya megduzzad. Hőmérséklet emelkedik.

Hypophysis

Prolan A

Follikulin

← petefészek

2. SZAKASZ. Petelevélés (ovulatio)

A petefészek leenged egy petecsjtet a csatornán át. Ez a méhbe jut, és ha nem termékenyül meg, 24-48 órán belül elhal.

3. SZAKASZ. A megduzzadt nyálkahártya mirigyszerűvé alakul.

Hypophysis

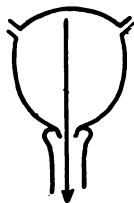
Prolan B

Lutein

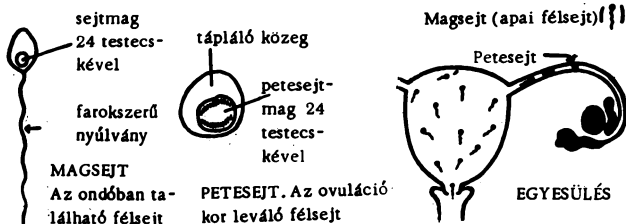
← petefészek

4. SZAKASZ. Havi vérzés. A petecsjt nem termékenyült meg. A méhhet bélelő réteg eltávozik a testből.

FOGAMZÁS ÉS TERHESSÉG

MEGTERMÉKENYÜLÉS

A petét magsejtek veszik körül. Egyik magsejt behatol a petébe. A fölöslegesek elhalnak. A behatolt magsejt sejtmagja egyesül a petesejt magjával. $24 + 24$ testecske = 48. A gyermek megfogamzott. Isten lelket ad bele.

A MAGZAT ÉLETE A MÉHBN

A MAGZAT TÁPLÁLKOZÁSA

1. Az anya táplálni képes (artériás) vére a méh érágazódásain át a méhlepényhez jut.

2. A tápanyagok és az oxigén felszívódnak az edényrendszer falain keresztül.

3. A felszívott tápanyagok és oxigén a köldökvenán át a magzathoz jut.

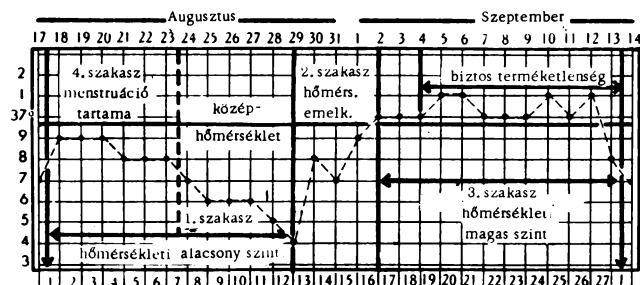
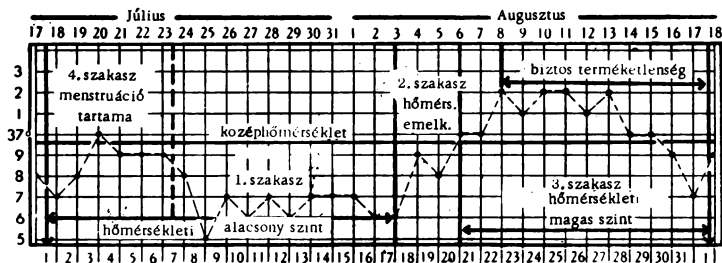

3. Az égestermékeket a méhlepényben a méh vénája, visszere veszi fel.

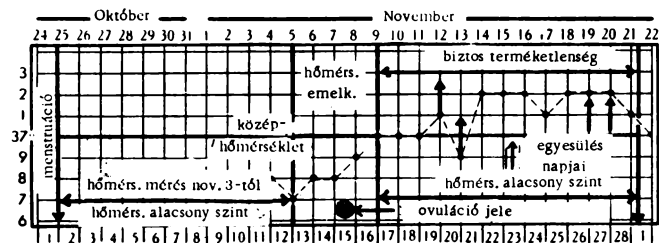
2. Az égestermékeket a méhlepényben a köldök artéria érágazódásainak véredényei szívják fel.

1. A gyermek égestermékei a köldök ér vénás véráramával a köldökzsinóron át a méhlepénybe jutnak.

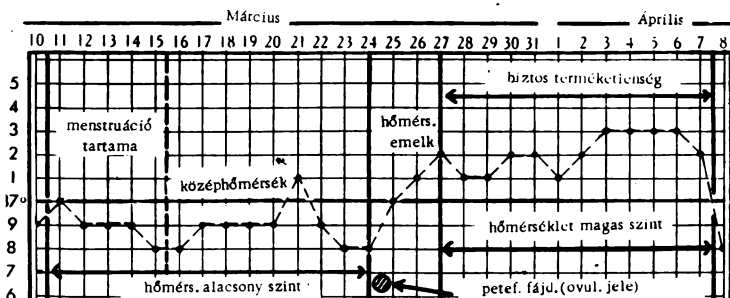
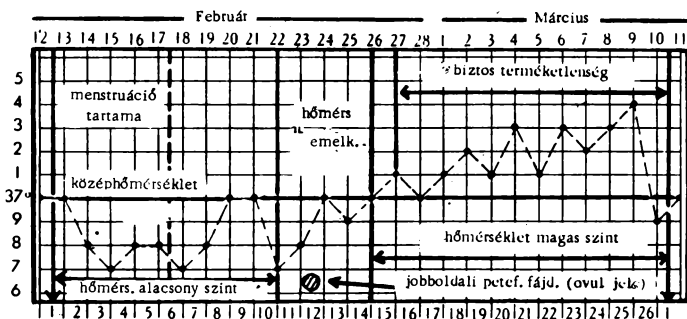
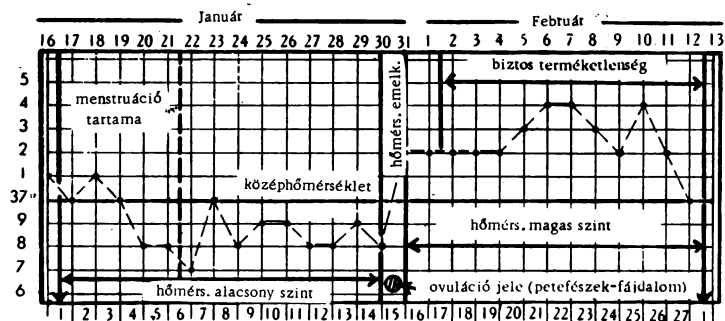
1. példa

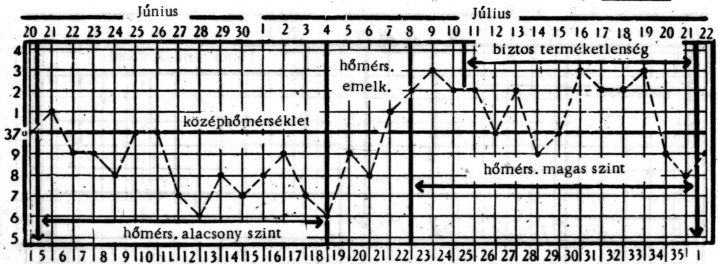
2. példa

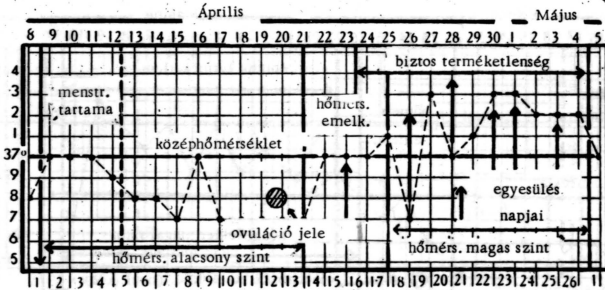
3. példa

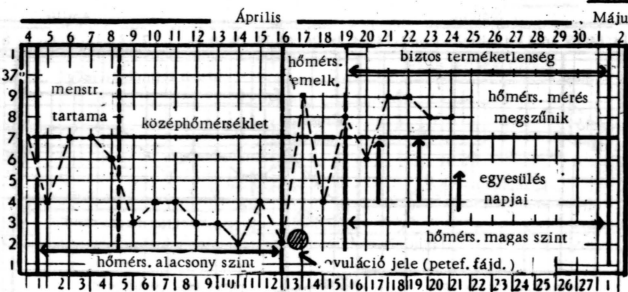
4. példa

5. példa

6. példa

TARTALOM

A kiadó előszava	5
Előszó	9
Bevezetés	11
Szerelem	13
Kettesben	25
Egymáséi lesztek	39
Termékenység	67
Kegyelem	107
Függelék	121

